

KONTAKTPOSTEN

Nr. 1

VINTER

1986

17. årgang

et blad for døve og tunghørte i Møre og Romsdal

Ja, så står vi igjen midt oppi årsmelding og regnskap og forberedelse til årsmøter.

Det er en travel tid for mange, men vi ser samtidig at året som har gått siden siste årsmøte har vært fruktbart for arbeidet for døve og tunghørte i vårt distrikt.

Ved å lese årsmeldingene vil dere se at tilbudet har vært bra både når det gjelder kurstilbud og samvær av mer sosial art.

Har dere savnet et tilbud, sier dere???? Da er tiden inne til å komme med ønsker og behov. Både Døveforeningen og Foreldrelaget har sine årsmøter i nærmeste framtid, og de respektive styrene blir nok glade for gode forslag til aktiviteter i året som kommer.

Noen nye aktiviteter er allerede på trappene. Vi nevner fritidsklubb for døve og hørende barn på Døvesenteret i Ålesund, her håper vi på god oppslutning av både barn og foreldre.

De døvblitte på Sunnmøre har også fått sin egen gruppe som er kommet i gang med undervisning i tegn, men OBS!! det er ikke for sent å bli med her, ALLE DØVBLITTE ØNSKES VELKOMMEN !!!

Må jo også minne om at Kontaktposten er det dere som skal lage, så kom igjen med stoff både gamle og unge, alt er interessant.

Adressen er: Møre og Romsdal Døveforening

Nørvasund

6017 ÅSESTRANDA.

vinter

Februar:

- tir. 04. : Kristiansund N møte i Ynglingen, velferdssekr. til stede fra kl. 1 00
- fre. 07. : "Munnkurv" både for døde og hørende v/ ungdomsklubben
- lør. 08. : Moldegruppa møte i Velferdssentralen kl. 14.30, velf.sekr. til stede.
- fre. 14. : Informasjonsmøte. Frammøte på Havly kl.18.00
- lør. 15. : Årsmøte i lokaler hos Sunnmøre Meieri i Ålesund
- søn. 16. : Klubbmesterskap innendørs u/tilløp ?
- tir. 18. : Ålesund Døvblitt - gruppe på døvesenteret kl. 18.30
- fre. 21. : Døveforening
- fre. 28. : Tombola på døvesenteret v/ Ålesund Døves Sportsklubb

Mars:

- tir. 04. : Kristiansund N møte i Ynglingen kl. 18.00, velf. sekr. til stede
- fre. 07. : Foredrag av Vidar Sæle v/ ungdomsklubben
- fre. 14. : Døveforening
- lør. 15. : Moldegruppa kl. 14.30
- tir. 18. : Ålesund Døvblitt-gruppe har møte på døvesenteret kl. 18.30
- fre. 21. : Tombola og kaffesalg på døvesenteret v/ Døves Menighet
- NB ! 1. - 15. mars : Korrespondanse Innendørs u/tilløp

April:

- fre. 04. : Døveforening
- tir. 08. : Kristiansund N kl. 18.00
- fre. 11. : Døveforening
- tir. 15. : Ålesund Døvblitt-gruppe har møte på døvesenteret kl. 18.30
- lør. 19. : Dugnad på Døvehytta
- lør. 19. : Moldegruppa kl. 14.30
- fre. 25. : Døves Menighet - kaffesalg
- lør. 26. : Dugnad på Døvehytta

Mai :

- lør. 10.: Moldegruppa kl. 14.30
- lør. 17.: Festdag på Døvehytta kl. 16.00 (4) v/sportsklubben
- tir. 20.: Ålesund Døvblitt-gruppe møte på Døvesenteret kl. 18.30
- lør. 24.: Dugnad på Døvehytta
- lør. 31. - søn.01.juni : Døvestevne på Runde ?

Juni :

- lør. 07.: Landevegsløp fra Løkka Vulk til Døvehytta
- lør. 14.: Moldegruppa kl. 14.30
- lør. 14.: Hyggetreff på Døvehytta
- lør. 21.: St.Hansaften v/ sportsklubben og ungdomsklubben

PROGRAM FOR ÅRSMØTE/INFORMASJONSMØTE I ÅLESUND 14. - 15. FEBRUAR 1986.

Fredag 14.: kl. 18.00 frammøte og inkvartering for de som skal overnatte på Havly Hotell.

kl. 19.00 kveldsmat på Havly

kl. 20.00 møte på Døvesenteret med foredrag av forbundsleder Toralf Ringsø fra Bergen. Emne: Sri Lanka.

Lørdag 15.: kl. 10.00 Årsmøtet begynner.

sted: Sunnmøre Meieri i Ålesund inngang vest.

kl. 13.00 Middag for alle deltakerne på Havly Hotell.

kl. 14.30 årsmøtet fortsetter

kl. 16.00 kaffe og kaker blir servert i årsmøtelokalet.

årsmøtet fortsetter.....

Vi forbeholder oss rett til endringer i programmet.

Vell møtt alle sammen !

*****

RETTING TIL MØTELISTA:

I dette nr. av Kontaktposten er det en møteliste for Døveforeningen.

På denne lista står det: lør. 31.mai - søn. 01.juni: Døvestevne på Runde?

Denne helga er opptatt på Runde Kystleirskole der stevnet er tenkt lagt.

Møtelisten rettes derfor til: fre.06.- søn.08.juni: Døvestevne på Runde (?)

Lørdag 01.juni blir det så Landeveisløp fra Løkka Vulk til Døvehytta

Mer informasjon om dette vil komme i neste nr. av Kontaktposten.

*****

ØNSKER DU BESØK AV VELFERDSSEKRETÆREN ?

Ring på tlf. nr. 071 46264 ttlf. Eller skriv til Velferdssekretæren for Døve og Tunghørte, Nørvasund, 6017 ÅSESTRANDA.

Kontortid: man. 11.00 - 15.00 ons. 13.00 - 17.00 fre. 14.00 - 19.00 (19.30)

FRELSESARMEEN ARRANGERTE JULEFEST FOR DØVE PÅ DØVESENTERET. Det var to døveoffiserer fra Oslo som reiste rundt i landet og arrangerte fester for døve. Da de kom hit hadde de nettopp vært i Trondheim, og hadde med mange hilsener til de døve i Møre og Romsdal derfra.

Den ene av offiserene var uheldig da hun skulle reise fra Ålesund til Åndalsnes med buss for å ta toget hjem til Oslo.

Bussen kom nemlig inn i et snøras på veien til Åndalsnes, og hun ble delvis begravd i snø. Heldigvis ble hun ikke alvorlig skadet. Som dere ser av bildene var det mange som fant veien til Døvesenteret i Ålesund og her ble det servert både god mat og noen alvorsord med på veien.

FRITIDSKLUBB FOR DØVE
OG HØRENDE BARN PÅ
DØVESENTERET I ÅLESUND.
*****

lørdag 8. februar ble det for første gang arrangert fritidsklubb for barn på Døvesenteret. Det var 19 voksne og 12 barn tilstede, og derav var det både ungdom og pensjonister med. Vi snakket med Anne Karin Honningsvåg som var ansvarlig denne gangen sammen med Arna Christiansen, og hun syntes tiltaket hadde vært vellykket og at man bør prøve å ha fritidsklubb 2. lørdag i hver mnd. Det vil si at neste treff blir 8. mars

VELKOMMEN
LØRDAG 8. MARS
FRÅ KL. 14.00 (2)
TIL KL. 17.00 (5)

Representant for Ålesund Døves Ungdomsklubb var Sigrid Melby.

Det var 25 deltakere på møtet i Molde. Noen overnattet på Knausen, men ikke alle. Det var mye interessant der. Vi snakket om "Din mening" om

- Eldreomsorg
- Abort
- Utdannelse
- m. m.

ABORT

Det er ca. 14000 personer som tar abort pr. år (ca. 600 i Møre og Romsdal).

Vi unge vil prøve å hjelpe til slik at abort-tallet kan senkes.

Før man innlegges på sykehus for å ta abort kan man kontakte Familierådgiver og prøve å få råd og hjelp der.

Åse Roland (Kr.F.) fortalte at hun holdt på å ta abort, men fikk hjelp av Familierådgiver. Så bestemte hun seg for å beholde barnet, og nå kunne Åse fortelle oss at det gikk bare fint med barna hennes.

SULT OG FATTIGDOM.

Det er ca. halvparten av verdens befolkning som sulter i dag.

Det er veldig mange, og de unge mente at rike folk må ta mer hensyn og gi de sultende mat, drikke o.s.v.

ELDREOMSORG.

I dag er det dårlig med eldreomsorgen og sjukehjemmene. En av de 25 unge spurte: "Det blir økende antall eldre som trenger hjelp og sengene på sykehjemmene er tomme om 10 - 20 år. Vil fylkeskommunen gi dem bedre sjukehjem når antallet øker?"

MODERASJON.

Det er urettferdig at skoleelever over 16 år må betale full pris på buss/ferge. "Vil fylkeskommunen gå inn for at alle skoleelever i alle aldre skal få reise for $\frac{1}{2}$ pris?"

NYE VALGFAG I VIDEREGÅENDE SKOLE.

TEGNSPRÅK SOM VALGFAG I VID. SKOLE ?

Fordi folk som arbeider i alle yrker bør lære litt tegnspråk. Ikke alle døve er like lett å forstå.

- f. eks. I butikken er det lett å misforstå når man skal diskutere priser o.l.
- opplysninger som blir gitt over høyttaler på flyplass el. lign. f. eks. om at flyet er forsinket.
- i retten og hos advokat blir det brukt mange fremmedord som døve har vanskelig for å forstå. Bruk enklere språk!

forts.

Mandag var alle på Fylkeshuset og fikk lunch. Etterpå fikk vi omvisning i huset. Det er 700 tilsatte i Fylkeshuset i Møre og Romsdal. Vi fikk hilse på fylkesordføreren m. fl.

Det vil bli for mye her om jeg skal fortelle alt som skjedde i Molde.

Det var spørsmål om: - skal alle fritidstilbud for ungdom koste noe ?

- om innbetaling av papirpenger i vid. skole.
- utvidelse av vid.skoletilbud; skjult arbeidsledighet og nivåsenkning.
- tegnspråk som valgfag i videregående skole.
- hvordan vil fylkeskommunen forberede kommunene på å overta sjukeheimene innen 1987 ?
- fritidspendling fører til store problem for ungdom under 18 år med bilkjøring/rus. Kan fylkeskommunen gjøre noe for å hjelpe de unge og forebygge ulykker ?
- Abortspørsmålet. Vil fylkeskommunen gjøre noe for å bedre veiledningstjenesten, og for å hjelpe mødre som er gravid for å unngå abort ?
- fylkeskommunal ansettelsespraksis med fortrinnsrett for å få kjønnsmessig balanse og fortrinnsrett for funksjonshemma under ellers like utgangspunkt.
- vil fylkeskommunen gjennomføre integrering av funksjonshemma ved de videregående skolene, og hvordan skal dette eventuelt gjøres ?
- har fylkeskommunen tenkt å ta initiativ til å få fulgt opp lokal-TV, som ble prøvd ved stortingsvalget ?

Jan Reitehaug hadde foredrag om ungdomspolitikken der han kom inn på følgende:

Ungdom - hva er det ? Ansvar: Privat $\leftrightarrow$ Offentlig.

Offentlig ansvar: kommunen - fylkeskommunen - staten (overordna ansvar).

Jeg har kopi av dette foredraget hvis noen er interessert i å lese det.

Jeg fikk også adressen til Aase Roland, hvis vi har noe å foreslå kan vi bare skrive til henne.

Jeg var svært fornøyd med møtet i Molde og vil gjerne delta igjen hvis det blir et nytt møte en gang.

Sigrid Melby.

KURS 1986

MANGE AV DERE HAR SIKKERT FÅTT DEN FINE KURSKATALOGEN FRA ÅL FOLKEHØYSKOLE FOR EN TID SIDEN. VIL BARE HER NEVNE NOEN AV DE KURSENE JEG TROR KAN VÆRE AKTUELLE FOR FLERE AV DERE; OG MINNE DERE PÅ SØKNADSRISTENE.

GRUNNKURS FOR FORELDRE TIL HØRSELSHEMMEDE SKOLEBARN:

Her vil foreldrene få trening i å avlese tegnspråk. Det blir også informasjon om trygder og rettigheter, tekniske hjelpemidler, skolesituasjonen o.s.v. Fint å få treffe andre foreldre og høre hvordan skolesituasjonen er for deres barn.

Varighet på kurset: 21. - 26.april, og påmeldingsfrist: 22.mars.

Reise, opphold og kursavgift dekkes av folketrygden.

KURS FOR DØVE FORELDRE:

Dette kurset vil ta for seg ting vi ofte lurer på som gjelder oppdragelse, utvikling, sykdom hos barna o.s.v. Og det blir sikkert et interessant kurs.

Varighet : 16. - 21. juni og påmeldingsfrist: 17. mai.

Kom igjen og meld dere på !

GRUNNKURS FOR STERKT TUNGHØRTE/ DØVBLITTE:

Det blir to kurs for døvblitte. Det første varer fra 7. til 18. april, og her er søknadsfristen 8. mars. Neste kurs begynner 5. mai og varer til 10.mai. Her er søknadsfristen 5. april.

For deg som har vært på kurs på Ål før blir det oppfølgingskurs i tiden 9. - 14. juni, og til dette kurset er søknadsfristen 10. mai.

Vi vet det var mange som ikke kom inn på oppfølgingskurs i fjor, men mist ikke motet av den grunn, søk igjen!!

NORDISK LEIR FOR DØVBLITTE:

Kanskje har du heller lyst på leir? På denne leiren regner man med at det blir deltakere både fra Finland, Sverige, Danmark og Norge, og her tar man selvfølgelig også med pårørende.

Varighet: 27. juli til 2. august. Pris : kr. 1.400,- som ikke dekkes av Trygdekontorene.

TEKST TELEFON KURS:

Hvis du har fått deg tekst telefon er det lurt å delta på et tekst telefonkurs. Her får du trene på forkortelser av ord, samtale gjennom formidlingscentralen og øvelse i å bruke tekst telefonen.

Varighet: 2. - 7. juni og påmeldingsfrist: 3. mai.

Vil du melde deg på et av kursene eller ønsker du flere opplysninger om kurs.

Da kan du henvende deg til: DØVESENTERET, 3570 ÅL. tlf. 067 81711

Husk dette er bare en del av kursene som arrangeres i løpet av året.

Barn på sykehus - ti retningslinjer

Her er, i forkortet utgave, de ti retningslinjene som Sosialdepartementet har gitt om barn på sykehus. Retningslinjene ble gitt i 1979. Bakgrunnen er Stortingsmelding nr. 32 (1976—77) «Rettsikkerhet i sosial- og helseinstitusjoner», der det etterlyses klare regler som sikrer småbarns rettigheter under sykehusoppholdet. Forutsetningen for retningslinjene er at det skjer en medisinsk vurdering i hvert enkelt tilfelle.

Syke barn har sin egen interesseforening, Nordisk forening for syke barns behov, NOBAB. Foreningen sprer kunnskap om syke barns behov, samarbeider med internasjonale og nasjonale organer med samme mål, og stimulerer til og innformerer om forskning om syke barns behov. Dette gjøres ved å arrangere kurs, konferanser og seminarer. Videre arbeider NOBAB med spørsmålet om hvordan man kan forberede barn på sykehusinnleggelse og medisinske inngrep, og hvordan utdanning av helsepersonell kan styrkes i det å ha omsorg for barn. NOBAB er også opptatt av hvordan barn i ulik alder blir tatt hånd om på sykehuset, hvordan foreldre til barn med akutte eller kroniske sykdommer tas vare på, og hva som hender med et barn etter sykehusinnleggelsen.

På Rikshospitalet i Oslo har barn og unge sitt eget talerør i pasientrådet. Dette rådet er et samarbeidsorgan mellom foreldre- og

ungdomsorganisasjoner og sykehusets ledelse og fagmiljø. Hensikten med pasientrådet er at partene skal møtes på like fot, utveksle meninger og ta initiativet til prosjekter/saker som skal løses vedrørende barne- og ungdomspasienters situasjon på Rikshospitalet. Videre skal pasientrådet arbeide for å gjøre miljøet bedre på de avdelinger hvor barn og unge er innlagt, og hjelpe pasienten og familien med å mestre sykdommen og problemene rundt den.

TABU, en tverrfaglig arbeidsgruppe som skal arbeide for å bedre forholdene for barn og unge, er også et internt råd ved Rikshospitalet. I TABU-gruppen sitter leger, oversykepleier, undervisningsleder, sosionom og fysioterapeut. TABUs mål er å avdekke problemer og komme med forslag til å bedre de medisinske og sosiale forhold som tilbys barn og deres pårørende ved Rikshospitalet.

Punkt 1: Hvis barnet er under seks år, eller hvis det er særlige grunner til det, bør pårørende få være sammen med barnet hele døgnet de fem første dagene etter innleggelse og/eller operasjon. Barn under 12 år bør som regel ha anledning til å ha pårørende hos seg umiddelbart før og etter et inngrep.

Punkt 2: Den pårørende bør få tilbud om enkel overnatting og mat på sykehuset. Maten bør pårørende få enten i kantina til de praser personalet betaler, eller sammen med pasienten. Sykehuset skal dekke utgifter til overnatting, som skjer etter sykehusets anvisninger.

Punkt 3: Sykehuset bør gi pårørende adgang til besøk utover visitttiden, det samme gjelder for søsken og venner. For langtidspasienter bør det avtales faste besøksordninger og om mulig stilles rom til disposisjon for pårørende.

Punkt 4: Pårørende må ta hensyn til avdelingens arbeidsrutiner hvis de skal være til stede utover visittiden. Overlegen på avdelingen avgjør om det finnes medisinske hindringer for at pårørende skal være til stede.

Punkt 5: Reiseutgifter for ledsager ved innleggelse og utskrivning dekkes av folketrygden. Hvis sykehuset innkaller pårørende av medisinske grunner, dekker sykehuset reiseutgiftene. Tapte arbeidsfortjeneste dekkes ikke, men regelen om rett til sykepenger under små barns sykdom, kan brukes.

Punkt 6: Forholdene på avdelingen bør utformes og tilpasses barns behov. Barn som er innlagt på samme avdeling som voksne, bør få samme tilbud som barn på barneavdelinger.

Punkt 7: Barn bør aktiviseres så langt deres helsestilstand tillater det. Det er ønskelig at sykehuset har førskolelærer/lekeleder og lekestue med leker for alle alderstrinn.

Punkt 8: Barn bør tas hånd om av det samme pleiepersonell under hele sykehusoppholdet.

Punkt 9: Nære pårørende bør informeres om barnets tilstand og behandling.

Punkt 10: Retningslinjene skal utleveres til pårørende samtidig med melding om innleggesdato, og setnest ved selve innleggelsen.

REFERAT FRA STYREMØTE I MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING 01.02.86.

sted: Døvesenteret i Nørvasund

tid : Kl. 12.00

Til stede: Kjell Fiskergård, Solveig Olsen, Harald Oppigård, Martin Stavaas, Eirik Heggem.

Meldt forfall: Målfrid Johnsen, da hun var på kurs i Oslo.

Varamann: Magne Lid

Velferdssekretær Solveig Hjelme var til stede.

Sak 1/86. Døvestevne på Runde i Mai-Juni mnd.

Vedtak: Stevnet vil bli arrangert den 30.mai - 1. juni.
Solveig Hjelme ordner med overnatting.

Sak 2/86. Søknad fra Ålesund Døves Bridgeklubb om støtte til kjøp av premier til bridgestevne i Mars.

Vedtak: Møre og Romsdal Døveforening yter bidrag med kr. 500,-.

Sak 3/86. Møre og Romsdal Døveforening har mottatt takkekort fra Stavanger Døveforening's 85 års jubileum.

Til etterretning.

Sak 4/86. Møre og Romsdal Døveforening har fått innbydelse fra FFO til samarbeidskonferanse på Ulstein Hotell 21. - 23. feb.

Vedtak: Kjell Fiskergård er representant for foreningen.

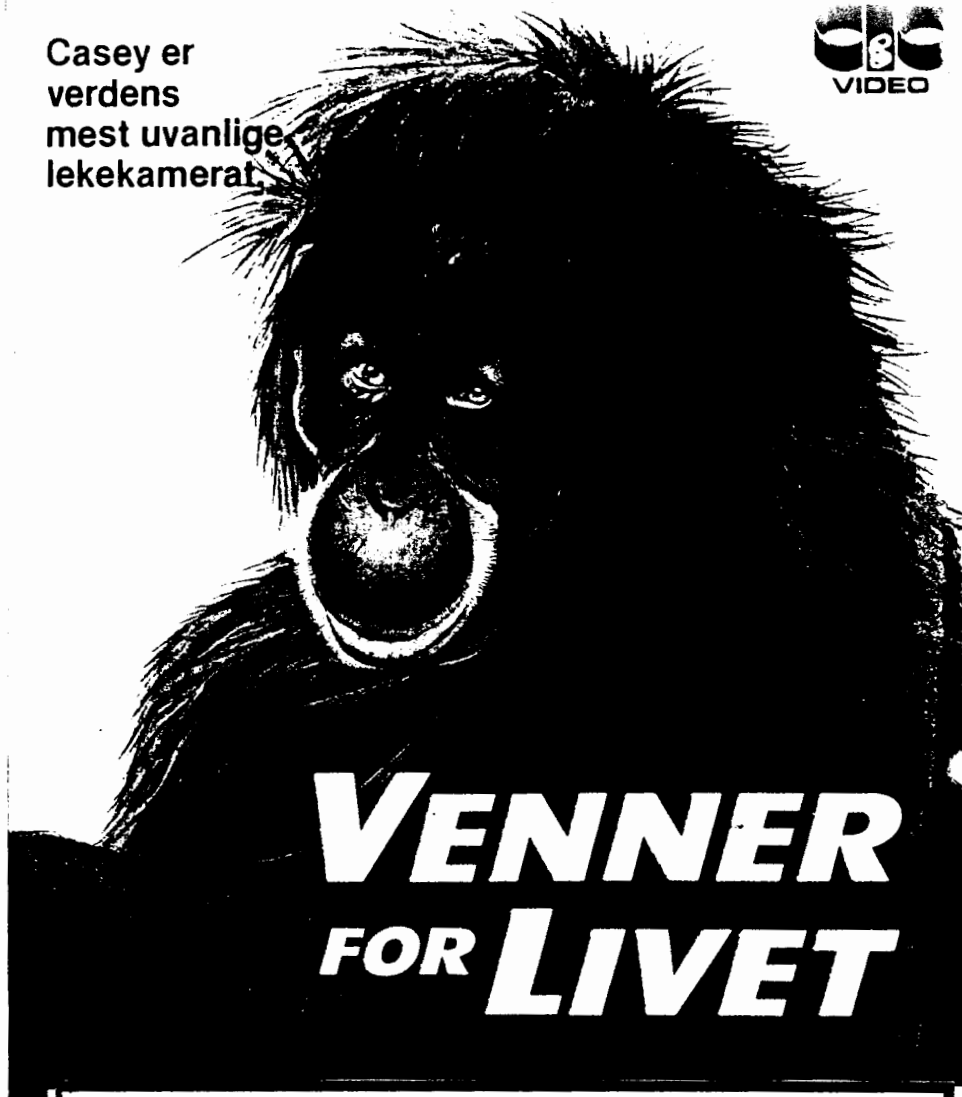
<u>Sak 5/86. Tilskott fra:</u>	Ålesund kommune, kultur.	kr. 1200,-
	Sula kommune helse/sosial	" 1000,-
	" " kultur	" 750,-
	Stordal komm. helse/sosial	" 1000,-
	Hareid komm. støtte	" 300,-
	Dahl og Raaums Legat, Oslo	" 3000,-
	Feriefondet	" 8000,-
	Sunndal komm. tilskott	" 500,-
	Vestnes komm. helse/sosial	" 1000,-
	Giske komm. formannsk.	" 1000,-
	Døves Venner (døvehytta)	" 10.000,-

Sak 6/86. "Pengespill" til Døvesenteret.

Vedtak: Harald Oppigård sendes som representant til Messebåten "Kronprins Harald" for å forhøre seg om priser m.v. Døveforeningen betaler inngangsbillett. Møtet hevet kl. 13.40.

Casey er verdens mest uvanlige lekekamerat.

VIDEO!

VENNER FOR LIVET

En familiefilm om orangutangen Casey's spennende eventyr.

Familien W'ylers planla en helt vanlig sommerferie. Så kom Casey!

Orangutangen Casey og Toby (Sean Justin Gerlis) blir venner for livet.

◀ *Jill (Bridgette Andersen) er ikke redd for Casey tross hans fæle grimase!*

Denne video filmen kan anbefales på det beste. Den er til utlån nå i video butikkene. Den er både spennende og gripende, og det brukes mye amerikansk tegnspråk i filmen. Vi så den sammen hele familien + farfar, og dommen var enstemmig: filmen var kjempebra! Solveig.

Hvordan ville du like å få en orangutang som lekekamerat en sommer? Ikke særlig sannsynlig, ville du si, ikke desto mindre hender dette med de to barna Jill og Toby som bor på en bondegård.

Orangutangen Casey, som egentlig bor på et forsøksenter sammen med sin matmor dr. Dolly McKeever, kommer ut for en bilulykke og havner hos de to barna. Dr. McKeever har eksperimentert med å lære Casey døvespråk, og det har seg slik at Toby er døv og begge barna kan derfor kommunisere med apen!

I mellomtiden leter dr. McKeever fortvilet etter Casey, for ingen kan vite hva som kan hende hvis apen kommer ut for uvitende voksne. Det blir i sannhet en uforglemmelig sommer! En varm, spennende og morsom film for alle aldre.

MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING HAR FØLGENDE VIDEO-KASSETTER SOM DU KAN FÅ LÅNE.:
*****

Kassett nr. 2 "Hva er tegnspråk?" foredrag ved Odd-Inge Schrøder.

Kassett nr. 4 "Skikk og bruk - hjemme og ute."
foredrag ved Karin Jensen.
"Å leve med nedsatt hørsel."
fra Sosialkanalen i tv 03.02.86.

Kassett nr. 5 Døvestevne på Hauglandsenteret, august 1985.

Kassett nr. 6 Døves Kulturdager i Tromsø 1985.

Vi leter gjennom bøker.

- 1385 Den offisielle åpningen av Kulturdagene.
- 2050 Western saloon, Trondheim off. Døveskole.
- 2825 Skoletiden i gamle dager, Drammen Døveforening.
- 3400 Lapskaus, fra Ål
- 3880 Fiskerpikens sang og Jorden, Bodil Sørensen fra Danmark.
- 4200 I ovnskroken, Bergen Døveforening.
- 4750 Klovnespill, Trondheim Døveforening.
- 5050 Den ensomme piken, Kongstein skole.
- 5150 Charlie Chaplin, " "
- 5420 Sammen for livet, " " May Britt og Merete.

Kassett nr. 7 Døves Kulturdager.

- 100 Mordgåten, Haugaland Døveforening.
- 2400 Folkedans: Tretur fra Fana og Sandværsvill, Møre og Romsdal Døvef.
- 2650 "Tha Kwon Do", Trondheim Døveforening.
- 3500 Lampefeber eller...? Oslo Døveforening.
- 6380 Kirkespill, Trondheim Døves Menighet.
- 6800 Hans og Grete, Skådalen skole.
- 7540 Utdeling av priser for fotokonkurransen.

Kassett nr. 8 Døves Kulturdager.

- Glede og sorg hos Pipi, Stavanger Døveforening.
- 1700 Den stygge andungen, Jørgen Nielsen fra Danmark.
- 2180 Sagnet om Vågakallen, Tromsø og omegn Døveforening.
- 2670 Lørenskog show, Lørenskog Døveforening.
- 3333 Familie anno 1950 og anno 1985, Møre og Romsdal Døveforening.
- 3470 Damen og stolen, Einar Djupvik.
- 3650 Familie anno 1985. " "
- 3760 Klovnespill, Adolf, Einar og Karsten.
- 3970 Mannen og fuglen, Anton Hauge.
- 4090 Bodil Sørensen fra Danmark.

MOLDE GRUPPA

*****

av Eirik Heggem.

Som dere vet alle sammen har vi flyttet tilbake til Strandgt. 5 "Velferdssentralen". Før oppholdt vi oss i Røde Kors Huset, men av praktiske grunner var det tungvint for eldre å komme seg opp dit så det ble uholdbart å være der.

De fleste døve savnet "Velferdssentralen" og her er det godt og varmt når vi kommer inn.

Det er Tv og video slik at vi kan se filmer fra Døves Video og fra Døveforeningen bl.a. så vi nå sist film fra Kulturdagene i Tromsø.

Her er det lettvent å nå ferge og buss, så nå håper vi på bedre deltakelse av døve. Det har vært en tilbakegang med besøket mens vi var oppe på Røde Kors, men nå håper vi at gjennomsnittet på antall besøkende vil ligge på ca. 10 - 15 døve pr. mnd. og det er bra.

Så håper vi at alle benytter anledningen til å se på video som et "kulturbesøk". Velferdssekretæren Solveig Hjelme vil så gjerne at alle døve i Romsdal skal få samme muligheter som døve i Ålesund.

Vi får også hjelp av Hjelme bl. a. til tolketjeneste, det kan være besøk på trygdekontor o.s.v.

Før var møtetiden kl. 15.00, nå idag er det kl. 14.00. Denne tiden passer bedre til ferge og buss avgangene til de som reiser før kl. 16.00.

Her ser dere huset der møtene i Moldegruppa holdes nå. Adressen er Strandgt. 5 i Molde.

Møtene framover blir: 15.mars, 19.april, 10.mai og 14.juni Kl. 14.00 (2)

VELKOMMEN SKAL DERE VÆRE !!!!!

KLIPP FRA
HØRSELVERNET NR 1.

A

A

Eidene International Camp 86

EIC-86 arrangeres i tiden 30. juni - 12. juli 1986 på Eidene Røde Kors Senter ved Tjøme. Leiren tar sikte på å samle hørselhemmet ungdom fra mange land i to uker, fullstappet med aktiviteter.

Alder: 16 år og oppover!

Arrangør: NFHU's komite

Påmeldingskjema og brosjyre fås ved henvendelse til EIC-86, Postboks 1617 Aabol, 3200 Sandefjord.

Ungdom mellom 17-35 år

Er du interessert i å reise til Finland (finsk Lappland)? Helsingfors Hørselskadade Ungdomsklubb «Desibeli» arrangerer internasjonal vinterferie fra 23.-28. mars, (etter AGM - ICHOHYP's årsmøte).

Reisen til Lappland begynner søndag 23. mars med tog. Mellom 24.-27. mars vil det bli skiturer, slalom og en trivelig tid med folk fra hele Europa. Ankomst fredag 28. mars til Helsingfors med tog.

Pris: Ca. 600 - finske mark (ca. 900 norske kroner). I prisen innbefatter det togreiser og losji, men ikke mat. Matlaging foregår selv, eller man kan spise i restauranten.

Påmelding innen 31. januar til: Heikki Niemi, Kiristinkatu 2, 00530 Helsingfors, Finland.

JNGDOMS- OG IDRETTSLEIR

sted: Helmen kurssenter i Hadeland, 2750 GRAN

dato: det er søkt om å få holde leiren i uken 30. juni - 6. juli 1986.

aldersgrense: 14 år eller ferdig med 7.klasse til 17 år, men 18 - 20 år kan søke og vil komme med hvis det blir ledige plasser.

leiravgift: kr. 500,- inkl. opphold og helpensjon

reiseutgifter til og fra leiren dekkes av

deltakerne selv.

FLERE OPPLYSNINGER OG INNBYDELSE TIL LEIREN VIL

KOMME I DØVES TIDSSKRIFT.

DØVES TIDSSKRIFT
NR 5. ↓

BREV-VENNER

SØKER NORSK BREVVENN

Jeg er en döv gutt som arbeider i døveforbundet i Sri Lanka som tekniker. Jeg kan engelsk, men er foreløpig ikke så flink med tegnspråk, fordi jeg bare er vant til å munnavlese. Da jeg traff de norske døve som var i Sri Lanka, fikk jeg lyst til å ha en norsk brevvenn, helst en vel-utdannet jente. Hvis det er noen som vil brevveksle med meg på engelsk, så blir jeg glad, og adressen min er:

S. A. Sunil Perera
No. 126, Sea Beach Road
Kalutara North, Sri Lanka.

♀ RUNDSCR. FRA NORGES DØVE UNGD. FORB.

Døves Nordiske Ungdomsleir i Island 1986.

Vi har fått opplysninger av Eilif Ohna i NDF om reisemåte, og opplysninger om pris på ungdomsleiren etter Toralf Ringsø var på Døves Nordiske Råd.

Ungdomsleiren blir på Laugarvatn, 2 timer å kjøre fra Reykjavik. Prisen er: Dobbeltværelse for 2 personer kr 282,50 pr. døgn og enkeltværelse kr 206,25 pr. person pr. døgn, og i tillegg kommer hel pensjon kr 240,- med kaffe om kvelden.

I brevet står det leiren er fra 7.-17.juli, da vi tidligere er informert skulle leiren holdes fra 6.-12.juli. Vidar undersøker dette nærmere.

6.-12.juli passer best for oss, med reisemåte fly fra Bergen 5.juli og hjemkomst med fly fra Reykjavik 13.juli, på minipris kr 2.200,-. Det er det billigste reisemåte vi har fått opplyst.

Det blir også forberedelse-leir noen dager før avreise 5/7. i Bergen.

HVEM HAR LAGET DETTE FINE DIKTET ??

Mary Lillestøl har fått det av noen hun traff på Ål, men hun hadde glemt hvem det var. Jeg synes det var så fint at jeg vil ta det med i Kontaktposten, og så får vi håpe at vi får vite hvem som har laget det.

JEG KAN HØRE HÅNDEN DIN

Kom hit, min venn, skal jeg si deg noe?
Vet du at du har hender som kan hjelpe meg
så jeg kan se hva du sier?
Du må bruke hendene dine, ikke gjemme dem bort.
Mine ører er døve, jeg kan ikke høre,
men tro meg; Vi har en masse felles med
hverandre likevel.

Lån meg hendene dine, så skal jeg vise deg hvordan
du kan lage ord i luften.
Du kan få del i min stille verden.
Det er en drøm vi kan ha sammen.

Jeg rekker hånden ut til deg — å, det
er så mye vi kan gjøre.
Du skjønner; Vi har mye felles.
Helt til denne dag har du snudd deg bort fra meg.

Men se nå hva jeg sier deg;
Den verden som du hører, er den samme verden som jeg ser.
Rekk meg hånden din — jeg kan «høre» den.
Man sier jeg er døv, men jeg kan se fuglene synge,
vinden suse i trærne og barn som ler.

Min verden er ensom uten deg.
Bare se på meg og smil og legg din hånd i min.
Gi meg hånden din og lær deg «mitt språk».
Du kan lage tegn i luften.
Og sammen kan vi strekke oss etter stjernene.

Jeg har så mye å dele med deg —
jeg vil dele livet mitt med deg.
— Vi kan la drømmen bli virkelig.

Anton Hauge:
46 år
Ulsteinvik.
stilling:
maskin og
rørlegger på
Ulstein Hatlø
A/S
i Ulsteinvik.

Hva synes du om 1985 ?

Det er positivt at USA's president Reagan og Sovjet's statssjef Gorbatsjov ville begynne å snakke om atom-nedrustning.

Hva synes du om 1986 ?

Jeg håper det vil bli fredsåret.

Hva synes du om døvemiljøet i 1985 ?

Det har vært både positive og negative ting.

Hva ønsker du skal skje i døvemiljøet i 1986 ?

Mer aktivitet og mer opplysning og foredrag om f. eks. Aids, brannøvelse o.s.v.

Synes du det er dyrt å leve ?

Nei, jeg synes det går bra.

av Sigrid Melby.

=====
Ny midlertidig godkjent døvetolk i Sula Kommune på Sunnmøre er Irene Fiskergård som er datter til Døveforening's lederen Kjell Fiskergård. Hun er ikke kommet med i tolkelista i dette nr. av Kontaktposten, men nå får dere altså vite at hun kan kontaktes for tolking. Hennes adresse er: 6035 FISKARSTRAND og tlf. beskjed kan gis på nr. 071 93121.
=====

INTERVJU .
*****

Sigrid Melby:
stilling:
Husmor
26 år
Veibust.

Hva synes du om 1985 ?

Det var fint på grunn av at det var Ungdomsåret.

Hva synes du om 1986 ?

Jeg synes at det ser ut som at vi skal bli snytt for mye på tv.

Hva synes du om døvemiljøet i 1985 ?

Det var både positivt og negativt.

Hva ønsker du skal skje i døvemiljøet i 1986 ?

Jeg ønsker mer aktivitet og flere utflukter og at det skal bli bedre samarbeid mellom Ungdomsutvalget og Døveforeningen.

Synes du det er dyrt å leve ?

Selvfølgelig, men jeg må kjøpe på "tilbud" (økonomimat).

Jeg synes også det er veldig dyrt for klær både til voksne og til barn.

av Karsten Ramsvik.

=====

ÅLESUND DØVBLITT - GRUPPE.

Døvblitt - gruppa har møte i Døvesenteret tirsdag 18. februar kl. 18.30.
Døvesenteret i Ålesund ligger i det gamle kommunehuset i Nørvasund like ved Borgund Kirke, i 3. etg.

På forrige møte startet vi undervisning i tegn, men vi vil gjerne ha flere med på gruppen og det er ikke for sent å bli med.

Vi har også kaffe og noe godt å bite i mens vi "koseprater" i pausen.
Skrivetolk er Målfrid Myhr som sikkert mange kjenner fra Hørselsentralen.

VEL MØTT !!

MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING HADDE JULETREFEST PÅ HAVLY I ÅLESUND

søndag 5. januar 1986

Først var det døve-
gudstjeneste i
Volsdalen Kirke
ved Asgeir Straume.
Deretter var det
middag og fest på
Havly Hotell.
Mange både store
og små, døve og
hørende var med
og gjorde festen
vellykket.

Stor lykke gjorde
"onkel Anton"
som kom sammen med
fuglen sin, den
ble riktig populær
både hos små og
store.

Døveprest Asgeir
Straume var med på
festen og holdt
andakt. Han ledet
også sangen rundt
juletreet.

Styret i Døves Menighet:
Erling Fylling, Magne Lid, Trygve Krogstad,
Solfrid Lid, Inger Anne Krogstad, Torbjørg
Larsen, Bjørg Ness, Anna Djupvik.

ÅLESUND DØVES SPORTSKLUBB hadde årsmøte fredag 17. desember 1985. Årsmøtesakene gikk glatt igjennom, og det var ingen innkomne forslag. Møtet ble ledet av dirigent Harald Oppigård, og referent var Trygve Krogstad.

Valget ga slikt resultat:
Formann Trygve Krogstad,
Sekretær Harald Oppigård,
Kasserer Kjell O. Olsen,
Styremedlem.
Adolf Standal,
Varamann
Trond Brudevold.
Oppmenn:

Friidrett:

Kjell Fiskergård, fotball: Trond Brudevold, materialforvalter: Karsten Ramsvik og revisor: Tor Inge Gausnes.

*****

FORELDRELAGET ARRANGERTE FOREDRAGSKVELD PÅ DØVESENTERET

emne var: Tegnspråk dreier seg ikke bare om å bruke henda og foredragsholder var: audiopedagog Harriet Lange.

Det var ikke så svært mange som fant veien til Døvesentert denne kvelden, men de som var til stede fikk ihvertfall "valuta for pengene".

VM i Mexico 86

	1	X	2
31/6 1 Italia-Bulgaria			
1/6 2. Brasil-Spania			
2/6 3. Sovjet-Ungarn			
3/6 4. Portugal-England			
4/6 5. Vest-Tyskland-Uruguay			
4/6 6. Skottland-Danmark			
5/6 7. Italia-Argentina			
5/6 8. Frankrike-Sovjet			
7/6 9. Spania-Nord Irland			
7/6 10. Polen-Portugal			
8/6 11. Vest Tyskland-Skottland			
8/6 12. Uruguay-Danmark			
10/6 13. Italia-Sør Korea			
11/6 14. Mexico-Irak			
13/6 15. Vest Tyskland-Danmark			
13/6 16. Uruguay-Skottland			

Kr. 10,- pr. tips.

De tre beste får premie.

SIST FRIST

DATO 30/5

T.1

Rolf Arntzen,

Veibust,

6024 EIDSNES:

Navn.....

adresse.....

Kort om 86-budsjettet

Skådalen

Det foreslås en bevilgning på fire millioner kroner til opprettelse av 18 nye stillinger og elevhjem for døvblind ungdom på Skådalen skole : Oslo.

Tolkutdanning til høgskolesystemet?

Kirke- og Undervisningsdepartementet skriver i sitt budsjett at de vil forhandle med Kultur- og Vitenskapsdepartementet om døvetolk- og døvblindetolkutdanningen skal overføres til høgskolesystemet.

Det er meningen at utdanningen skal gjøres tre-årig. Den skal omfatte språkopplæring i tegnspråk, tolking for døve, døvblinde og døvblitte.

Dyr teksttelefon

Departementet foreslår ingen reduksjon i takstene for bruk av teksttelefon. Men det er foreslått å opprette en ny formidlingsentral.

FFO's krav om at det administrative og finansielle ansvaret for teksttelefoner overføres fra Rikstrygdeverket til Televerket er ikke behandlet i Samferdselsdepartementets budsjett.

Høreapparat

Det foreslås ingen innstramninger i reglene for tilståelse av gratis høreapparat. Likevel budsjetteres det med en nedgang på 2 millioner kroner fra 1985 til 1986. Dette er spesielt underlig når det pr. 30. september 1985 var brukt 14,2 millioner kroner på denne budsjett-posten som er på 13 millioner. Det ligger derfor an til en betydelig budsjettoverskridelse i 1985.

Fastfrost særfradrag

Regjeringen fryser fast særfradraget ved skattelikningen for fjerde år på rad. Dette fradraget skal kompensere for merutgifter ved alder, sykdom eller funksjonshemming. Særfradraget er redusert med over 25 prosent siden 1982.

Det betyr at funksjonshemmede med relativt lave inntekter får mer i skatt.

Litt av en prioritering av en regjering som sier at den prioriterer skattelettelser . . .

Mindre penger til voksenopplæring

Fra 1981 til 1985 viser bevilgningene til voksenopplæringsarbeidet en reell nedgang på ca. 40 prosent. I kronebeløp utgjør dette ca. 6,7 millioner. Forslaget for neste år innebærer en ytterligere reell nedgang på 1,7 prosent fra 1985.

Denne nedgangen rammer særlig funksjonshemmede. Men tilskuddet

er i følge departementet ment brukt for å «fremme økt likestilling og demokratisering gjennom å gi alle voksne reelt like muligheter til opplæring».

FFO er forbauset over myndighetenes manglende vilje til å bevilge tilstrekkelige midler, slik at bevilgningen kan komme opp på 1981-nivå.

Ny skuffelse for organisasjonene!

Budsjettforslaget tillater ikke reell vekst i driftsstøtte til noen av funksjonshemmedes organisasjoner. Bevilgningen til FFO er ikke – til tross for gjentagne krav – ført opp som en egen budsjettpost.

Dette står i skarp kontrast til den utførelsen Stortingets Sosialkomité kom med i november i fjor:

«Komitéen vil peke på den viktige funksjon frivillige organisasjoner har og i særdeleshet de funksjonshemmedes egne organisasjoner. Komité-

en mener at disse organisasjonene utgjør et viktig supplement til de offentlige tilbudene.

Komitéen vil videre be departementet ved tildeling av midler ta særskilt hensyn til at Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon er paraplyorganisasjon for de fleste organisasjonene, og som sådan har spesielle oppgaver å ivareta.»

(Budsjett-innst.S. nr. 11 (1984-85) s. 34.)

Nei til kommuneansvar for støttekontaktene!

Fra 1. januar 1986 er det forutsatt at Rikstrygdeverkets bevilgning til støttekontakter opphører. Ansvaret skal overføres til kommunene. Det er overført 7 millioner kroner til dette til rammetilskuddet til helse- og sosialtjenesten i kommunene.

FFO har ved to tidligere budsjettbehandlinger protestert mot planene om å overføre Rikstrygdeverkets bevilgning til støttekontakter til kommunene. To problemer må løses før en slik ansvars-overføring er akseptabel:

Funksjonshemmede barns rett til støttekontakt må for det første formaliseres minst like bra i det kommunale lovverk som i folketrygdens regelverk. Noen funksjonshemmede barn vil for det andre ha et så omfattende behov for støttekontakt at enkelte kommuner vil ha behov for statlig toppfinansiering for å dekke behovet.

Det ser ut til at Sosialdepartementet vil fullføre denne ansvars-overføringen uten overhodet å drøfte disse innvendingene.

Kort om 86-budsjettet

Spesialundervisning

Budsjettet innebærer en reell økning i bevilgningene til statens grunnskoler for spesialundervisning på 0,8 prosent. Departementet skriver imidlertid at «Det er av betydning å videreutvikle ressursene ved de statlige skolene for spesialundervisning».

I lys av dette blir den lille økningen en smule tragikomisk.

Logoped

Det er en reell nedgang i bevilgningen til logopedisk behandling fra 1985 til 1986 på 24,3 prosent. Budsjettproposisjonen opplyser ikke hvorfor det foreslås en slik nedgang. Det heter bare at «Forslaget bygger på gjeldende takster».

Kirke- og Undervisningsdepartementet skriver: «Bevilgningen til spesialundervisning i grunnskolen er opprettholdt på samme nivå som i 1985».

Overgangen til et nytt inntektsystem innen skolesektoren gjør det noe vanskelig å bedømme hvorvidt bevilgningene til spesialundervisning er opprettholdt. Men rammetilskuddet til grunnskolen viser en reell nedgang, mens rammetimetallet er uendret.

FFO's krav til statsbudsjettet var at

tilskuddet til spesialundervisning i grunnskolen blir trappet vesentlig opp. Reelt sett har bevilgningen på denne posten stått stille siden 1978. Dette harmonerer ikke med at integreringsprosessen i grunnskolen langt fra er fullført eller nådd sitt maksimum. FFO har derfor krevd en reell økning på 25 prosent på denne posten i 1986.

Et krav som altså overhodet ikke er tatt til følge.

Lyspunkt

Det er likevel ett lyspunkt. Det er bevilget 850 000 kroner til produksjon av videogram for døve for 1986. Dette har stått på døves ønskeliste i flere år. FFO håper at denne bevilgningen kan være begynnelsen til en omfattende produksjon av videogram for døve, som er basert på døves egen kommunikasjonsform, nemlig tegnspråk.

Nytt tilbud for døvblinde

Hjemmet for døve i Andebu får 2,1 millioner kroner til etablering og drift av et nytt omsorgstilbud for døvblindfødte ungdommer. Tilbudet omfatter blant annet et livsvarig botilbud, muligheter for videre opplæring, fritidsaktiviteter og arbeid tilpasset den enkeltes forutsetninger.

Bostøtte til eldre og uføre

FFO har krevd at bostøtten til eldre og uføre baseres på faktiske bostgifter og at støtte skal gis for utgifter over 20 prosent av inntekt. Inntektsgrensene og maksimumsgrensen for beregnet tilskottsberettiget bostgift må dessuten heves med 10 prosent. FFO har også krevet at pensjonistene må få beholde bostøtte etter at Husbanklån er tilbakebetalt.

Ingen av kravene er tatt til følge. Men det er varslet regler i endringene.

KLIPPENE ER
HENTET FRA
FFO'S BLAD:
FELLES FORUM.

* T O L K E L I S T E *

ABELSETH, Margareth 6030 LANGEVÅG tlf. 071 93288 (nabo)

FARSTAD, Pernille 6030 LANGEVÅG tlf. 071 92351 ttlf.

ledig etter avtale, kan ordne med fri fra jobben.

VOIDSUND, Ann Karin 6094 LEINØY TLF: 070 88371 (foreldre)

VOIDSUND, Ståle 6094 LEINØY

daglig på Ulstein Hatla A/S tlf. 070 10050, ledig etter kl. 16.00, kan event. få fri på jobben.

VASSTRAND, Aasta Myrabakken, 6010 SPJELKAVIK tlf. 071 40613

på sykehuset(audiopedagogisk) mellom kl.08.00 -- 16.00, kan også tolke hverdager om kvelden innenfor Ålesund og Sula.

MYHR, Målfrid Brendhaugen 20, 6023 EMLEIM tlf. 071 30383

på hørselsentralen tlf. 071 46654 ttlf. arbeider på hørselsentralen og kan kontaktes der for tolking på sykehuset.

LANGE, Harriet Gate 2, hus 8 c 6017 ÅSESTRANDA tlf. 071 47346

ALNES, Sølvi Kjærtun Statsråd Daaesgt. 6, 6000 ÅLESUND

TLF: 071 26218 helst mellom kl. 16.00 -- 18.00.

VATN, Maghild Blindheimsbreivika, 6020 VEGSUND tlf. 071 43871

VIHOVDE, Anne Grethe 6222 IKORNNES tlf. 071 52219

LOENNECHRN, Anne Karin Wesselsgt. 41 6500 KRISTIANSUND N tlf. 073 71987

HJELME, Solveig Magerholm 6023 EMLEIM tlf. 071 30061

treffes også på kontoret i Døvesenteret på tlf. 071 46264 ttlf.

Velferdsssekretær Solveig Hjelme, skal drive tolkeformidling og har kontortid mandag kl.11.00 -- 15.00, onsdag kl. 13.00 -- 17.00, fredag kl. 14.00 -- 19.00

Opplysninger om når de forskjellige tolkene er ledige for oppdrag mottaes med takk og vil bli offentliggjort i denne listen.

adr. Nørvasund, 6017 ÅSESTRANDA.

**NORDVESTLANDETS
FORELDRELAG
FOR HØRSELHEMMA**

● **MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING**
TILSLUTTET NORGES DØVEFORBUND

retur adresse: Nørvøund, 6017 ÅSESTRANDA.

MELDING FRA HØRSELSENTRALEN:

fra 1. april 1986 blir det mulig for
alle å få gratis høreapparat.

Tidligere måtte f.eks. husmødre og
pensjonister betale for apparat.

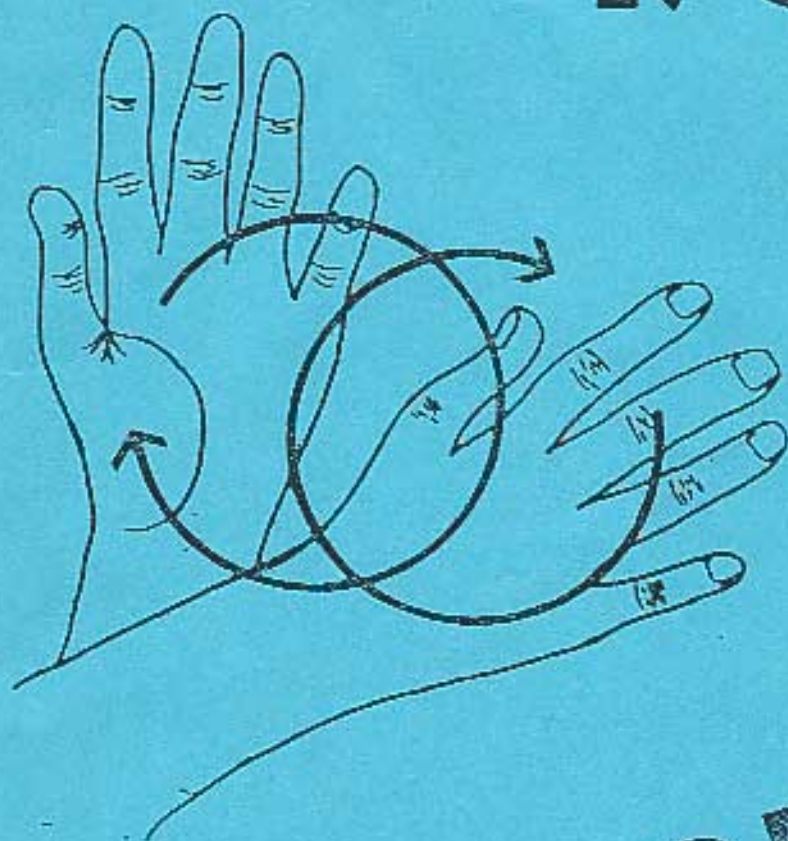
VIKA ELEKTRISKE a.s
6010 Spjelkavik - Tlf. (071) 47 310

**MJØLK
ER
LIVET.**

S/S Sunnmøre Meieri

1985

ÅRSMELDING

Møre og Romsdal Døveforening

PROGRAM FOR VÅREN 1986.

Januar:

- fre. 17. : Hyggekveld på døvesenteret v/ ungdomsklubben
- tir. 21. : Ålesund Døvblitt - gruppe på Døvesenteret kl. 18.30
- fre. 24. : Døveforening på døvesenteret. Orientering om selvangivelsen.
- fre. 31. : Døveforening

Februar:

- tir. 04. : Kristiansund N møte i Ynglingen, velferdssekr. til stede fra kl. 17.00
- fre. 07. : "Munnkurv" både for døde og hørende v/ ungdomsklubben
- lør. 08. : Moldegruppa møte i Velferdssentralen kl. 14.30, velf.sekr. til stede.
- fre. 14. : Informasjonsmøte. Frammøte på Havly kl.18.00
- lør. 15. : Årsmøte i lokaler hos Sunnmøre Meieri i Ålesund
- søn. 16. : Klubbmesterskap innendørs u/tilløp ?
- tir. 18. : Ålesund Døvblitt - gruppe på døvesenteret kl. 18.30
- fre. 21. : Døveforening
- fre. 28. : Tombola på døvesenteret v/ Ålesund Døves Sportsklubb

Mars:

- tir. 04. : Kristiansund N møte i Ynglingen kl. 18.00, velf. sekr. til stede
- fre. 07. : Foredrag av Vidar Sæle v/ ungdomsklubben
- fre. 14. : Døveforening
- lør. 15. : Moldegruppa kl. 14.30
- tir. 18. : Ålesund Døvblitt-gruppe har møte på døvesenteret kl. 18.30
- fre. 21. : Tombola og kaffesalg på døvesenteret v/ Døves Menighet
- NB ! 1. - 15. mars : Korrespondanse innendørs u/tilløp

April:

- fre. 04. : Døveforening
- tir. 08. : Kristiansund N kl. 18.00
- fre. 11. : Døveforening
- tir. 15. : Ålesund Døvblitt-gruppe har møte på døvesenteret kl. 18.30
- lør. 19. : Dugnad på Døvehytta
- lør. 19. : Moldegruppa kl. 14.30
- fre. 25. : Døves Menighet - kaffesalg
- lør. 26. : Dugnad på Døvehytta

Mai :

- lør. 03. : Vårfest på Døvehytta v/ hyttestyret
- tir. 06. : Kristiansund N kl. 18.00
- lør. 10. : Døvehytta

Mai :

lør. 10.: Moldegruppa kl. 14.30

lør. 17.: Festdag på Døvehytta kl. 16.00 (4) v/sportsklubben

tir. 20.: Ålesund Døvblitt-gruppe møte på Døvesenteret kl. 18.30

lør. 24.: Dugnad på Døvehytta

lør. 31. - søn.01.juni : Døvestevne på Runde ?

Juni :

lør. 07.: Landevegsløp fra Løkka Vulk til Døvehytta

lør. 14.: Moldegruppa kl. 14.30

lør. 14.: Hyggetreff på Døvehytta

lør. 21.: St.Hansaften v/ sportsklubben og ungdomsklubben

lør. 28.

søn. 29.: Pokalkamp mellom Trondheim og Ålesund ?

arr. Ålesund Døves Sportsklubb

Juli :

lør. 05.: Døvehytta

INNKALLING TIL ÅRSMØTE 1986!

Årsmøte for Møre og Romsdal Døveforening holdes i Ålesund 14. - 15. februar 1986.
Frammøte på Hotell Havly 14.02. kl. 18.00 til innkvartering og kveldsmat.
Årsmøtet begynner lørdag 15. februar kl. 10.00 i lokaler hos Sunnmøre Meieri.

- Dagsorden: 1. Åpning
2. Valg av referent og dirigent
3. Valg av protokollkomite
4. Beretning for 1985
5. Regnskaper og budsjett
6. Innkomne forslag
7. Valg

Bare medlemmer som har betalt kontingenten for 1985 har stemmerett på årsmøtet.
Undersøk derfor om du har betalt kontingenten, og dersom du ikke har betalt
så gjør det snarest.

Husk å ta med denne beretningen til årsmøtet !

VEL MØTT !!

-----klipp-----klipp-----klipp-----

Påmelding til årsmøte og informasjonskurs 14.- 15. februar 1986.

Sendes til : Møre og Romsdal Døveforening, Nørvasund, 6017 ÅSESTRANDA snarest.!

Jeg/ vi melder meg/oss på til årsmøte/kurs:

navn..... navn.....

adresse.....

Jeg / vi skal overnatte på Havly ( )

ønsker dobbeltrom ( )   enkeltrom ( )

ÅRSMELDING FOR MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING 1985.

perioden 16.02.85. -- 15.02.86.

Styrets sammensetning:

Leder: Kjell Fiskergård
N.leder: Eirik Heggem
Kasserer: Solveig Olsen
Sekretær: Målfrid Johnsen
Medlemmer: Ann Marit Heggem
Harald Oppigård
Martin Stavås

varamedlemmer:

Magne Lid
Adolf Standal
Ola Garte

Husstyret:

Tor Inge Gausnes
Trygve Krogstad
Torbjørg Fiskergård
vara:
Jorid Fylling

REPRESENTASJON I FORSKJELLIGE UTVALG:

Ungdomsutvalget: Eirik Heggem
Kulturutvalget: Harald Oppigård
Feriehjemutvalget: Harald Oppigård

4.FERIEHJEMSTYRE:

Magne Lid
Erling Fylling
Asbjørn Vestre
vara:
Lorents Ness

KULTURUTVALG:

Anton Hauge
Torbjørg Fiskergård
Einar Djupvik
vara:
Lorents Ness
Tor Inge Gausnes
Solfrid Lid

VALGKOMITE:

Karsten Ramsvik
Trond Brudevold
Kristine Stiansen
vara:
Truls Hansen

ARRANGEMENTSKOMITE:

Anton Hauge
Solfrid Lid
Eirik Heggem
vara:
Karsten Ramsvik

REVISOR:

Tor Inge Gausnes

Bilagsrevisor:

Lorents Ness

vara:

Bjørg Ness

DØVES JUL:

Adolf Standal

DØVES LANDSLOTTERI:

Trygve Krogstad

KONTAKTPERSON TIL DØVES VENNER:

Torbjørn Larsen

STEVNER OG KURS :

Det skulle ha vært holdt Døvestevne på Sunndalsøra 21.- 23. juni 1985, men det ble avlyst p.g.a. for få påmeldinger.

14. - 16. juni ble det holdt et kurs på Muri Kro i Valldal med emne: "Hva er tegnspråk" og foredragsholder Odd-Inge Schrøder. Der var det mange deltakere. I midten av august var det felles Døvestevne med Møre og Romsdal og Bergen Døveforeninger på Hauglandsenteret i Sunnfjord. Det var svært vellykket og været var flott. Der var det i alt 40 deltakere, voksne og barn.

6. - 8. september ble det holdt kurs på Døvehytta i Brusdalen. Emnet der var: "Hvordan bruke døvetolk riktig" og foredragsholdere var Frøydis Kjelle Larsen og Unni Gran fra Oslo. Det var forholdsvis få deltakere, og det var synd for kurset var meget interessant og lærerikt.

MØTER :

Det har vært holdt 8 styremøter og behandlet i alt 36 saker.

Det ble holdt ekstraordinært årsmøte i Kristiansund den 21. september.

Sak : Salg av tomta i Frei Kommune. Det ble enstemmig vedtatt å få solgt tomta.

NORGES DØVEFORBUND :

Kontakten med forbundet er positiv. Vi hadde besøk fra forbundet på årsmøtet - 85. Forbundet har også arrangert mange kurs som våre medlemmer har deltatt på.

REPRESENTASJON :

Kjell Fiskergård representerte foreningen ved Stavanger Døveforenings 85 års jubileum, han er også representant til formannsmøte på Ål i januar 1986.

ARRANGEMENTSKOMITEEN :

14. desember var det julebord på Ørskogfjell Hotell. 30 personer tok buss fra Ålesund og 11 personer overnattet på hotellet.

Arrangementekomiteens formann, Anton Hauge ønsket alle velkommen.

Maten var god og etterpå var det anledning til dans og til å snakke sammen.

Kl. 02.00 var det slutt og de som skulle med bussen måtte dra. Det var en vellykket kveld. Takk til buss-sjåfør Kjell Olausen som fikk alle trygt hjem.

KULTURUTVALGET :

Kulturutvalget har i perioden bestått av Anton Hauge, Einar Djupvik og Torbjørg Fiskergård.

11. - 13. januar -85 var Lorents Ness og Karsten Ramsvik på kulturkonferanse på Ål.

15. - 17. november ble Døves Kulturdager arrangert i Tromsø. I alt var det 15 aktive som deltok fra Møre og Romsdal Døveforening. Framføringen bestod av folkedans, skuespill, kløvnespill og solo-opptreden.

Instruktør i folkedans var Kåre Gausnes.

Kontingenten: Det nye systemet med innbetaling: over postgiro fungerer bra, men det er nok en del medlemmer som blir strøket i året fordi de ikke betaler.

Kaffesalget: Som tidligere år har kaffesalget gått bra og medlemmene har passet på sin tur for servering.

Tilskudd fra kommuner og fylket: Vi fikk en del tilskudd til forskjellige tiltak i foreningen. Disse har gjort det mulig å gjennomføre våre aktiviteter som planlagt. Ellers viser vi til regnskapet.

Kursvirksomhet: Det har i perioden vært arrangert i alt 15 kurs, hvorav 14 tegnspråkkurs og et kurs i bruk av tolk. Det har vært noenlunde bra spredning på kursene. På vårparten ble det holdt 4 kurs i Ålesund, 1 i Giske, 1 i Langevåg, 1 i Sykkylven tilsammen 7 kurs.

På høsten ble det holdt 3 kurs i Ålesund, 1 i Langevåg, 1 i Sykkylven, 1 i Åndalsnes og 1 i Kristiansund, tilsammen 7 kurs.

Det ble for året påmeldt 135 tegnspråkelever, og det var 12 lærere som underviste i 1985.

Medlemstallet: Det var pr. 31.12.85. registrert 118 medlemmer, derav 87 A-medl. 29 B-medl. og 2 æresmedlemmer. Det ble i 1985 utmeldt 1 medlem og strøket 4 medl. Det ble en økning i medlemsmassen på 11 medlemmer i 1985.

AVDELING MOLDE :

Molde har i 1985 hatt i alt 11 møter for døve og døvblitte. Framste har vært, som i alle år, opp og ned. Vi har fått besøk fra Ålesund som vi er glade for, det er lenge mellom besøkene - men takk...

Velferdssekretæren har møtt opp på de fleste møtene siden hun fikk jobben, 2 ganger har hun ikke møtt opp - men da hadde hun andre plikter å ta seg av. Likevel er det godt gjort av Solveig Hjelme, og hun reiser også over hele Romsdalshalvøya og tar seg av døve og døvblitte, en stor takk til henne. Alle møtene har vært på Røde Kors Huset, men medlemmene ønsket seg tilbake til Velferdssentralen i Strandgt. Hvor lenge vi får være der ??

Det er snakk om at Velferdssentralen er på flyttefot. Værre er det for de døvblitte på Vestnessida. De har problemer med å komme til Molde p.g.a. fergeleiet er flyttet. Som sagt, vi er tilbake på Velferdssentralen fra 1986.

Avd. KRISTIANSUND II:

I siste år har vi hatt 7 møter som ble holdt i Ynglingen unntatt da vi hadde ekstra årsmøte i forbindelse med salget på eiendommen "Furulund" i Frei hvor 30 personer møtte opp. I Ynglingen har det vært dårlig besøk og det er litt skuffelse. Det skyldes vel at kanskje tirsdager passer dårlig og samtidig så har lokalen vært uorden etter brannen i julen 1984 og nu er de pusset opp. Velferdssekretær Solveig Hjelme har vært der hele tiden. 8-9 juni fikk vi besøk 35 døve med tolk fra Trondheim. De kom med eget buss og bodde på Grand Hotell. Lørdag var det en rundtur til byen med Guide fra Kristiansund Turistforening og søndag var det en tur til Grip. Så har vi hatt Tegnspråkkurs i høst og 10 elevene deltok.

DISTRIKTSUTVALGET FOR TEGNSPRÅK:

Det er i 1985 blitt holdt ialt 5 møter, hvor det er blitt behandlet saker vedr. tegnspråkkurser i Møre og Romsdal.

Den årlige samlingen ble holdt i Valldal 14. - 16. juni.

Odd-Inge Schrøder var foreleser, og det møtte fram ialt 25 personer.

Styret har i perioden bestått av: Leif Gunnar Kvernberg, leder, Solveig Hjelme, sekr. og Anne-Turid Furland, med Kristine Stiansen og Målfrid Johnsen som kontaktpersoner for Romsdal og Nordmøre.

Oversikt over antall kurs holdt i 1985 finnes annet sted i beretningen.

ÅLESUND DØVES BRIDGE KLUBB:

Styret har i perioden bestått av Leif Gunnar Kvernberg, leder, Bjørg Ness, kasserer og Harald Oppigård.

Det ble først i perioden holdt spillekvelder på tirsdager på døvesenteret, men med variert frammøte.

Senere ble spilletreningen lagt til klubbkveldene på Grand Bridgeklubb på mandager. Der har 4 par møtt opp regelmessig hvermandag. Håper at flere par kommer til etterhvert.

Det ble arrangert 1 turnering med deltakere fra Tr.heim, Bergen og Ålesund. Vinnere ble: Willy Johansen - Erling Jakobsen, Bergen 335 p.

Våre par: Leif Gunnar Kvernberg - Harald Oppigård nr. 4 - 325 p.

Anton Hauge - Bjørg Ness " 7 - 261 p.

Trond Brudevold - Adolf Standal " 8 - 256 p.

Kjell Fiskergård - Rolf Arntzen " 9 - 242 p.

Dessuten arbeidet vi på slutten av perioden med klargjøring til N.M. i Bridge for døve som arrangeres i Ålesund 8.- 9. mars 1986.

Årsmøtet ble holdt 5.3.85.

Under N.M. i Bridge for døve i Stavanger 23.-24. mars deltok Leif Gunnar Kvernberg og Harald Oppigård og kom på 8.plass av 19 par.

De representerte også klubben på NDBF ting samme helg.

KURS I MØTELEDELSE/ STUDIELEDERKURS:

Det ble i helgen 22. - 24.11.85. arrangert kurs i møteledelse og kurs for studieledere på Parken Hotell i Ålesund. Det var Møre og Romsdal Studiesamnemnd som var arrangør og fra Døveforeningen deltok Magne Lid og Karsten Ramsvik på Kurs i møteledelse og Solveig Olsen deltok på Kurs for studieledere. Tolker på kursene var: Målfrid Myhr, Ståle Voldsund og Solveig Hjelme.

DØVES MENIGHET.

Det ble i 1985 arrangert juletefest på Folkets Hus 17. januar. Det var i alt 84 personer tilstede med stort og smått.

28. februar var det gudstjeneste og offer til døvearbeidet ved pastor A. Straume. Det var loddsalg på Døvesenteret 15. mars med bra inntekter.

Så hadde vi kaffesalg samme sted 12. april, og den kvelden kom det flere personer enn vanlig, så det ble bra fortjeneste.

31. mai var det gudstjeneste m/konfirmasjon av Vibeke Olsen i Borgund Kirke, og der var pastor Straume tolk.

For første gang fikk vi gudstjeneste med offer til døvearbeidet i Indre Sula Kirke den 9. september v/pastor Straume. Kirken er bare 1 år gammel så alt var nytt der.

Igjen hadde vi loddsalg og kaffesalg på Døvesenteret 20. september, men nå ble inntekten mindre enn i våres.

Når det gjelder gudstjeneste i Ålesund Kirke tror vi det var 20. oktober med offer til døvearbeidet v/pastor Straume, men før det var det Kirkemøte i Oslo 27. - 29. september. Det var fire representanter herfra med på Kirkemøtet.

Disse var: Solveig Olsen, Inger-Anne Krogstad, Erling Fylling og Trygve Krogstad. Et minnerikt kirkemøte var det for oss.

Det var møte hos Torbjørg Fiskergård søndag 24. november for forberedelse av valg til nytt menighetsstyre. Dette valget ble gjennomført på Døvesenteret 29. november med følgende utfall: Ny formann, Magne Lid og kasserer, Bjørg Ness ellers er menighetsstyret som før.

Det er gitt geburtsdagsgaver til: Jeanne Nygård, Margit Strømsheim, Inga Garnes, Torbjørg Larsen, Kjellaug Rønnestad og Ole Solsletten.

Harald Oppigård, Torbjørg Larsen og T. Krogstad var i begravelsen til Eva Kalseth i Eidsvåg Kirke den 4. desember.

Vi takker Kirkene for gudstjenestene og velvillig støtte til døvearbeidet.

T. Krogstad

DØVES JUL:

Adolf Standal har hatt ansvaret for salg av Døves Jul i 1985.

Det ble solgt i alt 500 hefter. Det ser ut til å være en økning på 150 hefter fra 1984 - bra !

UNGDOMSGRUPPA :

April 1985 hadde Ungdomsklubben møte hjemme hos lederen (Sigrid Melby).

Vi hadde besøk av Vidar Sæle fra Bergen og møtet var vellykket.

24. - 27. mai hadde ungdomsklubben pinsetur til Kvåles Ridesenter i Orkdal.

Det var bare 7 av oss som var der, og 2 som red på hest.

7. september hadde ungdomsklubben tombola. Den var vellykket og godt besøkt.

I oktober hadde vi hyggekveld. Det var få til stede, men overskuddet av matsalget var fantastisk.

Gave: Ungdomsklubben fikk et brukt kjøleskap i gave av et firma. Det var en original gave synes lederen.

- Bilorientering og cowboy-fest var planlagt, men ble avlyst. Vi hadde isteden andre aktiviteter på disse dagene.

15. - 17. mars var lederen på ungdomskonferanse i Stavanger. Representanten fikk dekket reiseutgiftene av kassen.

Leder og sekretær var med på leder-kurs på Havly 1. - 3. november. Det var veldig interessant og lærerikt. Håper de unge i Møre og Romsdal vil være med neste gang det blir lederkurs.

24. - 25. november var leder til stede på Ungdomspolitisk høring i Molde. Dette var et arrangement som kom i stand p.g.a. at 1985 er FNs Ungdomsår.

Vi har hatt godt samarbeid i Ungdomsklubben i året 1985 og vi håper det nye styret vil fortsette med det framover. Det er mer ungdommer her nå synes jeg. NB: Vi har ikke hatt styremøter fordi vi var bare to stk. i styret og det er ulovlig å ha styremøter da. Jeg er skuffet over at vi ikke har hatt styremøte.

Hilsen Leder.

F F O 1985.

Representant for Møre og Romsdal Døveforening har i 1985 vært Einar Djupvik.

Det har vært holdt i alt 3 møter i FFO Møre og Romsdal i 1985.

Det var 2 kurs/seminar og 1 årsmøte.

19. - 21. april på Ulstein Hotel var emnet: " LÆR HVERANDRE BEDRE Å KJENNE".

Her var det først demonstrasjon og foredrag om kosthold og tekniske hjelpemidler for funksjonshemmede. Deretter var det de funksjonshemmede selv som presenterte og fortalte om sin funksjonshemming.

1. - 2. juni var det årsmøte også på Ulstein Hotel.

30. aug. - 1. sept. var det seminar på Alexandra Hotel i Molde. Der var emnet: " MEDIA OG POLITIKK". Dette var like før stortingsvalget og 7 forskjellige politiske parti var representert der.

På dette møtet var Kristine Stiansen også til stede. Målfrid Myhr og Solveig Hjelme var døvetolker.

DØVES VENNER 1985.

Representant til Døves Venner for Møre og Romsdal Døveforening har i 1985 vært Torbjørg Larsen. Døves Venner har hatt sine møter i Døvesenteret, og har også i 1985 arbeidet godt for å støtte Døveforeningen økonomisk.

Døveforeningen vil takke for all støtte og håper at oppslutningen om Døves Venner blir så bra at foreningen vil kunne fortsette i flere år framover.

ÅLESUND DØVBLITT - GRUPPE.

Ålesund Døvblitt-gruppe ble startet 25. oktober 1985. Det var Astrid Sund Martinsen og Helge Herland fra Døvblitt - utvalget i Norges Døveforbund som kom til Ålesund og var med på å starte gruppa.

Som interimstyre ble valgt: Jorun Rokkones (leder), Mary Lillestøl, Hans Svinø og Margareth Abelseth (hørende pårørende).

Gruppa skal være et tilbud til Døvblitte om sosialt samvær og å lære tegn.

Det blir møter 3. tirsdag i hver måned på Døvesenteret.

Stiftet 14. jan. 1978

ÅRSBERETNING.

Det er arrangert klubbmesterskap på Blindheim skole i høyde og lengde u/tilløp 21. febr. Kjell Fiskergård vant i begge øvelsene. Likeså hadde vi Korrespondansemesterskap i samme øvelse 14.mars, Kjell Olsen vant i lengde og også i høyde. Til innendørstrening vinteren 84 - 85 leide vi Blindheim skole fram til våren. Det var planlagt arrangement av den årlige pokalkamp mellom Trondheim D.I.L. og Ålesund D.S.K. den 8. og 9. juni, men Trondheim meldte avbud på grunn av for lite folk til kampene.

Døvemesterskap i fri-idrett i Drammen 14.- 15. juni og der hadde vi K. Fiskergård og Svein B. Hjelme med.

Svein B. ble nr. 6 i 200 m. junior tid: 27,1 og han ble nr. 4 i lengde 4,84 m. (personlig rekord) videre ble han nr. 5 på 100 m. tid: 13,2 og nr. 2 i kule med 7,30 m. og fikk sølvmedalje i junior med seniorkule. Flott gjort, og håper på fremgang for ham, K. Fiskergård ble nr. 4 på 5000 m. 18,50 min. (pers.) tidligere 19.03.5, løp også 1500 m. og ble nr. 6.

Klubben arrangerte D.M. i orienteringsløp i samarbeid med midt-Norsk mesterskap i Molde 10. august. Ingen fra klubben vår var med. Det startet 3 døve. Vinner ble Arvid Støyva, Bergen 49,10 min. nr. 2 Bjørn Myran, Trondheim 54.00 min. og nr. 3 Terje Karlsen, Oslo 1.08.10 t.

Distansen var 5 km. og det var flott vær.

Karsten Ramsvik var utlånt til Trondheim D.I.L. i D.M. i fotball 13.- 15. sept.

Vi har fått støtte fra fylkeskommune, kulturavd. i Molde kr. 2000,- til diverse formål.

Vi har sendt tinnfat m/inskrripsjon til N.D.I.s 60 års jubileum 19. oktober og til Bergen Døves I.K.s 80 års jubileum 25. oktober.

Det har vært holdt foredrag om orienteringsløp av L.R. Lundanes, Emblem med Solveig Hjelme som tolk fredag 13. desember. Deretter var det årsmøte med valg av styre og tillitsmenn.

formann:	Trygve Krogstad
sekr. :	Harald Oppigård
kasserer:	Kjell Olsen
styremedlem:	Adolf Standal

Det er holdt 5 styremøter i 1985. Det skal også tilføyes at på vårparten var Kjell Fiskergård med i diverse løp rundt om i fylket. Håper at det blir en bedre sesong i 1986.

FERIEHJEMSUTVALGET :

Feriehjemsutvalget har i perioden bestått av Magne Lid, formann, Erling Fylling og Asbjørn Vestre med Lorents Ness som varamann

I året som gikk ble innredningsarbeidet på uthuset ferdig. 17. mai festen som skulle ha vært på feriehemmet ble overført til Døvesenteret og arrangert av Å.D.S.K. Noen lørdager i september var medlemmene på feriehemmet og ordnet ved uthuset på dugnad. Det ble ryddet en del stein og en liten kai kom på plass ved siden av naustet.

Det er mottatt tilskudd fra Statens Feriefond på kr. 8000,- i 1985.

En liten orientering om arbeidet på døvehytta Steinhammer høsten -84 og våren -85.

Endelig begynner det å vise resultat på det nye sanitærhuset. Etter at vi fikk på plass den store septiktanken på 8 kubikk, støypte vi tett kjeller og smurte på vanntett betong. Så kom turen til å påføre tanken sementvelling innvendig flere ganger, og endelig kom turen til å male tanken utvendig. Dette var ikke noen lett eller behagelig jobb, da man ble så rar i hodet av malingen.

Mens dette ble utført var mye av tømmerarbeidet kommet langt så nå var det like før taket var på plass, og før vi for heim var pappen lagt på.

Så kom turen til å kle veggene med bordkledning og innsetting av vinduer.

Nå skal jeg si dere det ble fart på Kjell, så Asbjørn hadde det hardt med å lange frem planker og bord.

Da vi har vært så få under arbeidet med oppføring av uthuset, har humøret vært opp og ned, så nå går det i et tempo som kan ta pusten fra hvem som helst.

Etter tillatelse fra Døveforeningens styre fikk snekker og rørlegger arbeide en uke fra sine arbeidsgiveroppdrag. Og sannelig etter en uke var det nesten ikke mye igjen før uthuset ble ferdig.

Nå var det bare elektrikerarbeidet som gjenstod. Elektrikeren lovte å gjøre dette ferdig før ferien, men på grunn av et oppslag om at hytta var stengt for ferien, forsvant elektrikeren og kom ikke igjen før etter ferien.

- HJELPE MEG FOR ET OPPSLAG !!

En helg mens døve var på stevne i Valldal, ble belegg lagt på alle gulv.

Dette arbeidet ble avsluttet over midnatt. Du store tid for et flott sanitærhus dette blir !! Er vi kommet på hotell eller hva ???

Døveforeningens styre må ha mange takk for at dere har vært så greie med å imøtekomme hyttegjengens ønsker. Så har da arbeidet gått lett igjennom til slutt.

En stor takk vil vi også si til Døves Venner for de rause gavene til hytta og andre formål. Jeg skal si vi har spart mye på å få oppføre dette huset på dugnad.

Så vil jeg si " hatten av for hyttegjengen !!!" til slutt.

Hilsen "Brusdalsnissen".

Velferdssekretæren for døve og tunghørte

i Møre og Romsdal.

Ansatt på et års engasjement fra 15.01.85: Solveig Hjelme.

ÅRSRAPPORT 15.01.85. -- 15.01.86.

Kontorarbeid: Velferdssekretæren har hatt kontortid på Døvesenteret i Nørvasund mandag kl.11.00 - 15.00, onsdag 13.00 - 17.00 og fredag 14.00 - 19.00 (19.30). Arbeidet har vært skriving av søknader til kommuner og fylket for Døveforeningen, skriftlige og telefoniske henvendelser til offentlige etater fra Døveforeningen og døve enkeltpersoner, referater, rapporter og innbydelser til stevner og kurs for døveforeningen, distriktsutvalget for tegnspråkarbeidet og også en del for Foreldrelaget (Nordvestlandets Foreldrelag For Hørselshemma).

Det har også vært en del besøk på kontoret av døve enkeltpersoner som har fått hjelp til lesing og skriving av brev (med innviklet innhold), telefontolkning og hjelp med diverse timebestilling. Har også drevet tolkeformidling.

Har hjulpet til med planlegging og gjennomføring av kurs og foredrag, tatt imot påmeldinger til stevner og tegnspråkkurs.

Velferdssekretæren har vært til stede på Døveforeningens møter i Molde og Kristiansund og har hatt kontortid der.

Oppsøkende virksomhet: Har sendt brev til alle døve/tunghørte som finnes på Døveforeningens navnelister både medlemmer og ikke-medlemmer med informasjon om velferdssekretæren og tilbud om hjemmebesøk. Har også distribuert en del slike brev gjennom hørselsentralen til personer som jeg ikke kjenner navnet på. Har på denne måten fått god kontakt med en del personer som er ensomme og har besøkt dem flere ganger. Bruker gjerne tirsdager og torsdager til besøksdager.

Kontaktposten har vært en viktig del av den oppsøkende virksomheten. Her har vi hatt informasjon om aktiviteter i de forskjellige gruppene innenfor døve-miljøet. Kontaktposten har vært finansiert gjennom annonseinntekter og medlemmer av Døveforeningen og Foreldrelaget har hjulpet til med en del av det praktiske arbeidet. Av annen informasjon i Kontaktposten kan også nevnes liste over døvetolkene i Møre og Romsdal og opplysning om kontortidene til velferdssekretæren.

Annet: Velferdssekretæren har vært kontaktperson ved danning av egen gruppe for døvblitte i Ålesund. Er til stede på møtene i gruppa, og skal også undervise de døvblitte i tegnspråk (som tegnspråklærer).

Har også hjulpet til hos en del som har fått teksttelefon med trening og rettleiding. Har også kommet med i et sekretærsamarbeid på fylkesplan sammen med alle de ansatte sekretærene i de funksjonshemmedes organisasjoner. Vi har hatt to møter, det ene med orientering om søknader ved Oltedal, Holt og Birkeland fra Fylket. Tror nok dette samarbeidet kan bli nyttig på sikt.

Solveig Hjelme, velferdssekr.

Døveforeningen:

Resultatregnskap pr. 31.12.1985

Inntekter:

Trivselsmidler Kap. 741 v/ Fylkeslegen	kr.	24.000,-
Tilskott til helse- og sosialformål v/ Møre og Romsdal Fylkeskommune	"	28.000,-
Tilskott til kulturformål v/ Møre og Romsdal Fylkeskommune	"	10.000,-
Tilskott fra kommuner:		
Tustna Kommune	kr.	200,-
Smøla Kommune sos.midler	"	500,-
" " kulturmid.	"	500,-
Halsa Kommune	"	500,-
Sykkylven Kommune kulturmid.	"	500,-
Sunndal Kommune	"	500,-
Giske Kommune kulturmid.	"	600,-
Norddal Kommune sos.midler	"	400,-
Fræna Kommune Form.skapet	"	500,-
" " Sos.midler	"	500,-
Vestnes Kommune Kulturmid.	"	500,-
Averøy Kommune Kulturmid.	"	500,-
Aukra Kommune Sos.midler	"	500,-
Molde Kommune Kulturmid.	"	2.000,-
" " Velferds.	"	1.000,-
Rauma Kommune Kulturmid.	"	1.000,-
Neset Kommune kulturmid.	"	500,-
Volda Kommune kulturmid.	"	500,-
Gjemnes Kommune sos.midler	"	1.000,-
Vanylven Kommune Form.skapet	"	500,-
Sande Kommune	"	500,-
Frei Kommune kulturmid.	"	500,-
Ålesund Kommune kulturmid.	"	1.200,-
Sula Kommune sos.midler	"	1.000,-
" " kulturmid.	"	750,-
Stordal Kommune	"	1.000,-
Hareid Kommune	"	300,-
Surnadal Kommune	"	500,-
Tilskott fra Kristansund Øl- og vinsamlagsfond	"	2.667,-
Fylkestilskott til studiearbeid	"	1.200,-
Statstilskott til tegnspråkkurser	"	11.438,-
" til andre kurser, foredrag og distriktsamlinger tegnspråk	"	12.958,-
Kursavgifter tegnspråk	"	18.168,-
Tilskott fra Norges Døveforbund - kontorutstyr	"	17.000,-
Mottatt fra Hjørdis Aakres dødsbo	"	50.000,-
Tilskott fra Dahl og Raams legat	"	3.000,-
Kontingenter fra medlemmene	"	9.655,-
Egenandelær fra medlemmene (deltakeravgift)	"	16.175,-
Andre inntekter	"	1.561,88
Innvilget, ikke mottatt tilskott fra Statens Feriefond - ferieturer	"	7.800,-
Innvilget, ikke mottatt fylkestilskott til studiearbeid	"	1.000,-
Ikke mottatt statstilskott til tegnspråk- kurser (søknad inne)	"	15.000,-
Medlemsaksjoner	"	14.009,50
Sum inntekter	Kr.	262.082,39

Utgifter:

Kursvirksomheter, m.m. (se spesifik.)	kr.	66.491,72
Informasjonsmøter m.m. (se spesifik.)	"	27.995,48
Reiseutgifter (se spesifik.)	"	22.348,10
Døves Kulturdager i Tromsø - reise- og opphold	"	26.163,-
Administrasjonsutgifter	"	29.156,83
Tilskott til Bridgeklubben	"	1.300,-
Husleier m.m. (se spesifik.)	"	10.766,50
Representasjonsutgifter	"	1.165,-
Kontingenter	"	6.150,-
Gaver og oppmerksomhet	"	1.763,-
Forsikringer	"	1.482,-
T V-lisens	"	790,-
Tolking døvblitte	"	613,75
Kjøpt kontorutstyr til velferdssekretæren	"	31.070,70
Kjøpt T.V. og videoutstyr, kamera m.m.	"	31.310,-
Andre diverse utgifter	"	1.012,90
Overskudd	Kr.	2.503,41

Kr. 262.082,39
=====

Balanse pr. 1.1.1986

Eiendeler:

Kasse avd. Ålesund	kr.	335,-
Kasse - bank avd. Molde	"	1.779,54
Kasse - bank avd. Kristiansund	"	1.911,73
Postgiro 3 14 39 30	"	3.756,85
Aksjer i Døves Trykkeri A/S	"	100,-
	Kr.	7.883,12

=====

Gjeld og egenkapital:

Foliokonto Sunnmørsbanken A/S	kr.	796,-
Egenkapital: Pr. 1.1.1985	kr.	4.583,71
+ overskudd	"	2.503,41
	Kr.	7.087,12
	Kr.	7.883,12

=====

Ålesund, 2.2.1986

Solveig Olsen
kass.

Tor Inge Gausnes
revisor

Spesifikasjoner til regnskapet:

Kursvirksomhet m.m.

<u>Tegnspråkkurs:</u>	Lønn og sosiale utg.	kr.	30.833,-	
	Reiseutgifter	"	1.788,-	
	Annonser og andre utg.	"	1.892,02	
	Tegnspråkmateriell	"	4.467,-	kr. 38.980,02

Kurs distriktsamling tegnspråklærere i Valldal:

Reiseutgifter	kr.	4.388,-	
Oppholdsutgifter	"	12.040,-	" 16.428,-

Kurs "Slik bruker vi tolken":

Lønn og sosiale utg.	kr.	1.401,-	
Reiseutgifter	"	869,60	
Mat og andre div. utg.	"	781,-	" 3.051,60

Studielederkurs i Ålesund:

Kursavgifter	kr.	525,-	
Folkeutgifter	"	3.090,10	
Oppholdsutgifter	"	2.071,-	" 5.686,10

Foredragsvirksomhet:

Utgifter til foredrag	kr.	800,-	
Reiseutgifter	"	1.546,-	" 2.346,-

Sum utgifter kursvirksomhet m.m. Kr. 66.491,72
=====

Informasjonsmøter m.m.

Møter i F.F.O. - repr.	kr.	630,-	
Informasjonsmøte - årsmøte Knausen	"	12.050,-	
" " Hauglandssenteret	"	5.280,-	
" " m/julebord Ørskogfjellet	"	3.910,-	
Møte med prestene	"	300,-	
Utgifter møter avd Kristiansund	"	1.477,27	
" " " Molde	"	1.265,25	
" " " Ålesund	"	2.431,06	
" styremøter	"	651,90	

Sum informasjonsmøter m.m. Kr. 27.995,48
=====

Reiseutgifter:

Reiseutgifter Informasjonsmøte-årsmøte Knausen	kr.	3.333,60	
" " ekstra årsmøte Kr.sund	"	3.251,20	
" " Hauglandssenteret	"	2.935,10	
" " m/julebord Ørskogfj.	"	850,-	
" ved styret for døveforeningen	"	9.284,50	
" ensomtboende døve - opps. virks.	"	237,-	
" for medlemmene i 1984 (fjerntb. døve)	"	2.131,70	
Andre reiseutgifter	"	325,-	

Sum reiseutgifter Kr. 22.348,10
=====

Husleier m.m.

Husleie døvesenteret	Ålesund	kr. 6.000,-
"	Molde	" 1.000,-
"	Kristiansund N.	" 775,-
Rengjøringsutgifter	døvesenteret Ålesund	" 1.774,30
Diverse utgifter vedlikehold	døvesenteret	" 1.217,20

Sum utgifter husleier m.m.

Kr.10.766,50
=====

Feriehjemmet "Steinhammar"

Resultatregnskap pr. 31.12.1985

Inntekter:

Tilskott fra Statens Fieriefond	kr.	8.000,-
Gavemidler fra Døves Venner - rest 1984	"	19.027,60
" " " " 1985	"	10.000,-
Oppholdsinntekter	"	485,-
Brus- og kaffealg	"	273,-
Medlemsaksjoner	"	57.732,80
Underskudd	"	533,10
		<hr/>
	Kr.	96.051,50
		=====

Utgifter:

Strømregninger, lyspærer, sikringer	kr.	3.488,85
Nybygg uthus, vedlikehold (se spesifik.)	"	91.271,55
Diverse reiseutgifter vedr. nybygg	"	810,50
Kjøp brus	"	154,30
Vask og andre div. utgifter	"	326,30
		<hr/>
	Kr.	96.051,50
		=====

Balanse pr. 1.1.1986

Eiendeler:

I kassen	kr.	354,30
Feriehjemmet	"	40.000,-
		<hr/>
	Kr.	40.354,30
		=====

Egenkapital:

Pr. 1.1.1985	kr.	40.887,40
- underskudd	"	<u>533,10</u>
		<hr/>
	kr.	40.354,30
		<hr/>
	Kr.	40.354,30
		=====

Ålesund, 2.2.1986

Erling Fylling

kass. feriehjemmet

Tor Inge Gausnes
revisor

"Feriehjemmet" STEINHAMMAR

Utgifter:

Veggpapp, slagspiker, grunnmurspapp, blank, just	Kr.	1.614,-	
Materiall, galv, asfaltp. golvspon, takrenner	"	20.142,-	
Uthus maler	"	1.216,90	
Rockwool B, spon. veggplater, just, rustikk gran	"	3.192,-	
Gransrustikk, jyst	"	1.542,-	
Håndtak	"	186,-	
Furu, sveisestrimmel	"	583,-	
Sement	"	299,50	
Repr. båt	"	396,60	
Arb.lønn E.Tørle (Kjell O.Olsen)	"	5.280,-	
Materiall, glava, dørlist, taklist, takhatt, veggp.	"	7.944,-	
Panellak, lim	"	825,-	
Limsparkel, heftelim, våtromsl. teppeflis	"	2.013,20	
Avfall/tømming	"	714,-	
Minipanel/dusj, hjørnelist	"	2.493,05	
Elektriske, arb.lønn	"	<u>9.016,-</u>	Kr. 57.457,25
Rørleggs./arb.lønn (Erling Fylling)	Kr.	28.440,-	
Kopperør/dusj	"	<u>1.440,-</u>	<u>Kr. 29.880,-</u>
			Kr. 87.337,25
Elektriske	Kr.	141,50	
Sement-maler	"	216,80	
Rupanel, A-papp, kr. sort, skvetfjern for papp	"	<u>594,-</u>	<u>Kr. 952,30</u>
			Kr. 88.289,55
Feilsøking sikring	Kr.	1.044,-	
Sveising av golvbelegg i våtrom	"	<u>450,-</u>	<u>Kr. 1.494,-</u>
			Kr. 89.783,55
Tank flatrør, verksted forskjeling ting	Kr.	<u>1.488,-</u>	<u>Kr. 1.488,-</u>
			Kr. 91.271,55

Ungdomsutvalget:

Resultatregnskap pr. 31.12.1985

Inntekter:

Tilskott Møre og Romsdal Fylkeskommune Ungdomsårsaktiviteter	kr. 1.000,-
Medlemaksjoner - utlodning og salg	" 4.188,90
Egenandeler ved medlemmene	" 450,-
Underskudd	" 1.524,33
	<hr/>
	Kr. 7.163,23
	=====

Utgifter:

Reiseutgifter	kr. 1.341,20
Ungdomstreiff Orkdal	" 2.280,-
Leie av lokale	" 400,-
Kursavgift ungdomslederkurs	" 600,-
Kjøp brus, mat og gevinster	" 2.353,58
Andre utgifter, porto og rekvisita	" 188,45
	<hr/>
	Kr. 7.163,23
	=====

Balanse pr. 1.1.1986

Eiendeler:

I kasse og bank	kr. 7.308,42
	<hr/>
	Kr. 7.308,42
	=====

Egenkapital:

Pr. 1.1.1985	kr. 8.832,75	
- underskudd	<u>" 1.524,33</u>	kr. 7.308,42
		<hr/>
		Kr. 7.308,42
		=====

Ålesund, 2. februar 1986

Sigrid Melby
kass. ungdomsutvalget

Tor Inge Gausnes
revior

ÅLESUND DØVES SPORTSKLUBB

Resultatregnskap pr. 18.11.1985

Inntekter:

Driftstilskudd fra Ålesund Kommune	kr. 987,-
Tilskudd " " "	" 2.000,-
Tilskudd fra Møre og Romsdal Fylkeskommune	
"Ungdomsårsaktiviteter"	" 2.000,-
Kontingenter fra medlemmer	" 770,-
Startkontingent DM i orientering	" 60,-
Medlemsaksjoner, loddsalg m.v.	" 1.418,50

Driftsinntekter i alt Kr. 7.235,50
=====

Utgifter:

Reiseutgifter for deltakere	kr. 1.947,-
Premier etc. DM i orientering	" 697,-
Gåver	" 864,-
Arrangementsutgifter	" 320,-
Andre diverse utgifter	" 1.567,30

Driftsutgifter i alt Kr. 5.395,30
=====

Driftsresultat - overskudd kr. 1.840,20
=====

Balanse pr. 18.11.1985

Eiendeler:

Kassebeholdning	kr. 2.006,25
	<u>Kr. 2.006,25</u>
	=====

Egenkapital:

Pr. 30.11.1984	kr. 166,05
+ overskudd	" 1.840,20
	<u>Kr. 2.006,25</u>
	=====

Langevåg, 18.11.1985

Kjell Olav Olsen

kass

Tor Inge Gausnes
revisor

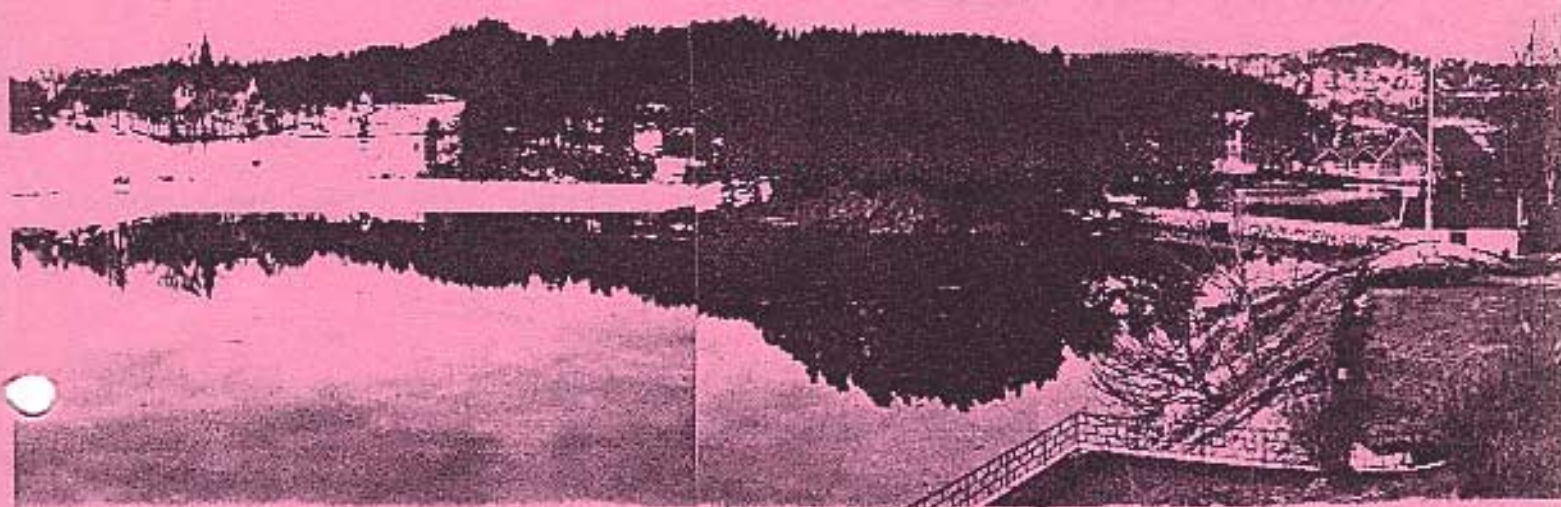
KONTAKTPOSTEN

Nr. 2

et blad for døve og lunghørte i Møre og Romsdal

17. årgang

VÅR

Som dere ser er våren i anmarsj flere steder i fylket, og det gjør godt etter en lang og hard vinter.

I dette nummer av Kontaktposten får dere referat både fra årsmøtet i Døveforeningen som ble holdt 15. februar, og årsmøtet i Foreldrelaget som ble holdt 23. mars. Det har blitt en tradisjon at Foreldrelaget har sitt årsmøte i Palmehelga, og det ser ut til å være en tradisjon som medlemmene er fornøyd med.

Vi minner også om tilhudet til barna en lørdag i måneden på Døvesenteret i Ålesund, og også om de faste møtene på Døvesenteret og i Molde og Kristiansund. Det er viktig at medlemmene slutter opp om de forskjellige arrangement slik at vi får en allsidig og aktiv forening.

MØTELISTE FOR VÅREN 1986.

APRIL

- tir. 15. Ålesund Døvblitt-gruppe kl.18.30
lør. 19. Dugnad på dødehytta
lør. 19. Moldegruppa kl.14.00
fre. 25. Døves Menighet har kaffesalg på Døvesenteret
lør. 26. Dugnad på dødehytta

MAI

- lør. 3. Vårfest på dødehytta arr. hyttestyret
tir. 6. Kristiansund N kl.18.00
lør. 10. Moldegruppa kl.14.00
lør. 10. Dødehytta
lør. 17. Festdag på dødehytta kl.16.00 (4) arr. Sportsklubben
tir. 20. Ålesund Døvblitt-gruppe kl.18.30
lør. 24. Dugnad på dødehytta
lør. 31. Landeveisløp fra Lakka Vulk til Dødehytta

JUNI

- fre. 6. -- søn. 8. Døvestevne på Runde (se innbydelse annet sted i Kontaktposten)
lør. 14. Fritidsklubb for døve og hørende barn på Døvesenteret kl.14.00 - 17.00
lør. 14. Moldegruppa kl.14.00
lør. 14. Hyggetreff på dødehytta
lør. 21. St.Hansaften arr. Sportsklubben og Ungdomsklubben
lør. 28. -- søn. 29. Pokalkamp mellom Trondheim og Ålesund ?
arr. Ålesund Døves Sportsklubb

JULI

- lør. 5. Dødehytta

VELFERDSSEKRETÆREN FOR DØVE OG TUNGHØRTE i Møre og Romsdal har kontortid på Døvesenteret i Ålesund: man. kl. 11.00 - 15.00, ons. kl. 13.00 - 17.00 og fre. kl. 14.00 - 19.00, tlf. 071 46264 ttlf.

OBS !!! OBS !!!

VELFERDSSEKRETÆREN FOR DØVE OG TUNGHØRTE har permisjon fra man. 14.april og i tre (3) uker framover.

Mandag 5.mai er velferdsssekretæren tilbake på kontoret.

● **MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING**
TILSLUTTET NORGES DØVEFORBUND

POSTGIRO NR. 3 14 39 30 — BANKGIRO NR. 8701.07.19249

REFERAT FRA STYREMØTE PÅ MEIERILOKALET I ÅLESUND 15.02.86.

Tilstede:

Kjell Fiskergård, Målfrid Johnsen, Solveig Olsen, Martin Stavaas,
Karl Otto Heggem, Truls Hansen, Bjørg Ness, Mary Lillestøl,
Kristine Stiansen og Eirik Heggem.

Sak 7/86:

Representanter til de forskjellige utvalg.

Truls Hansen representerer styret i Ungdomsutvalget.

Martin Stavaas repr. i Feriehjemsutvalget.

Kjell Fiskergård repr. i Kulturutvalget.

EIRIK HEGGEM KJELL FISKERGÅRD SOLVEIG OLSEN KARL OTTO HEGGEM
BJØRG NESS M. JOHNSEN TRULS HANSEN

REFERAT FRA STYREMØTE 1.MARS PÅ DØVESENTERET KL. 12.00.

Tilstede:

Kjell Fiskergård, Målfrid Johnsen, Solveig Olsen, Truls Hansen,
Karl Otto Heggem og Eirik Heggem.

Forfall: Martin Stavaas. Som varamann møtte Bjørg Ness.

Velferdssekretær Solveig Hjelme var også tilstede.

Sak 8/86:

Lovendringer i Møre og Romsdal Døveforening's lover.

Vedtak:

Det opprettes en lovkomite på 3 personer som skal utrede saken.
Det ble vedtatt at det skal være en fra Sunnmøre, en fra Romsdal og
en fra Nordmøre. Disse ble foreslått: Tor Inge Gausnes, Ålesund,
Målfrid Johnsen, Kristiansund og Eirik Heggem, Molde.

Sak 9/86:

Representasjon til FFO på fylkesplan 1-2 personer.

Vedtak:

Kjell Fiskergård og Truls Hansen representerer Møre og Romsdal
Døveforening i Fylkes FFO.

Sak 10/86:

Innkalling til årsmøte i FFO Ålesund 12.mars kl.19.00.

Vedtak:

Harald Oppigård og Einar Djupvik representerer Døveforeningen i
FFO Ålesund.

Sak 11/86:

Døvestevne på Runde 6. - 8. juni 1986. Hvor stor egenandel skal medlemmene betale ?

Vedtak:

Oppholdsutgiftene deles 50 - 50 % mellom medlemmene og Døveforeningen.
Barna får gratis opphold.

Sak 12/86:

Spørsmål fra Husstyret om det er Ungdomsklubben som til enhver tid skal selge brus på Døvesenteret.?

Vedtak:

Styret gikk inn for at de underavdelingene som har sine møtedager skal få anledning til å selge brus da.

Sak 13/86:

Gave til 50 års dag.

Vedtak:

Det sendes en blomsterbukett fra Døveforeningen.

Sak 14/86:

Styret oppnevner en komite på 3 personer som skal vurdere eventuelt salg av døvehytta " Steinhammer".

Vedtak:

Det nedsettes en komite bestående av Erling Fylling, Lorents Ness og Torbjørg Fiskergård.

Sak 15/86:

Solveig Olsen ber om å få slippe å representere på Landsmøtet av familiehensyn.

Vedtak:

Solveig Hjelme (varamann) representerer isteden for Solveig Olsen.

Møtet ble hevet kl. 15.00.

EIRIK HEGGEM KARL OTTO HEGGEM KJELL FISKERGÅRD TRULS HANSEN BJØRG NESS
MÅLFRID JOHNSEN SOLVEIG OLSEN

Innkomne forslag:

Det var 3 innkomne forslag.

1. Fra Harald Oppigård: Selger døvehytta i Brusdalen og kjøper ny hytte annet sted.

Begrunnelse: Det er flere som har ytret ønske om å selge, men de er redde for å komme med forslag om det. Det er få som kommer dit for å overnatte, og der er bratt og ulent for barn. Det er bedre med et sted med fiskemuligheter.

L.Ness: Bergen og Trondheim har hytter som er dårlig besøkt og Drammen skal selge sin hytte. Vi har arbeidet i mange år på døvehytta og jeg er forbauset over dette forslaget.

T.Krogstad: Hytta var bra for 30-40 år siden, men nå er den ubrukbar. Har lyst på en friere plass.

Dirigenten: Dette må vurderes nøye, det er farlig å gå for fort fram. Foreslår et eget møte for å diskutere dette.

K.Stiansen: Det er ok at forslaget blir luftet. Vi husker i Kr. sund, der det tok 3-4 år før saken modnet. Det er viktig at dette diskuteres med de som ikke er til stede her også, for det er mange som har lagt ned mye arbeid på hytta. Det er en vanskelig sak å kvitte seg med en eiendom.

Dir.: Mulig det kan velges en komite som kan se på saken.

Tor I. Gausnes: Vil advare mot å handle overilet. Det har vært kostet mye på hytta de siste årene og man ser også generelt at interessen for hytter og friluftsliv er blitt mindre. Tror ikke besøket blir bedre med et nytt sted.

T.Ringsø: Enig i forslaget om en komite som skal vurdere positive og negative sider. De mest besøkte feriehjemmene er Kristiansand og Hamar for de har gjennomgangstrafikken om sommeren.

E.Fyelling: Vi må gå forsiktig fram. Slik som hytta er nå er den fin, men hva med når vi blir eldre? Da kan det bli vanskelig å komme dit. Jeg har drømt om et sentralt sted nær butikk og med lett forbindelse til forskjellige steder.

M.Stavaas: Man kan jo prøve noen år til og så ha forskjellige tiltak som kan lokke folk til hytta f. eks. møter med program og fester.

H.Oppigård: Det er jo også mulig å kombinere Døvehytte og Døvesenter altså et Døves Hus.

T.Ringsø: Kan forslaget endres?

H.Oppigård: Foreslår å oppnevne en komite som skal vurdere negative og positive sider.

Avstemning: 29 for 3 imot 7 avholdende

Vedtak: Styret oppnevner en komite.

Forslag nr. 2 fra Harald Oppigård:

Kjøpe inn pengeautomat. Sette opp i kafeteria eller restaurant.

Begrunnelse: Synes automater er et positivt tiltak og foreslår å kjøpe inn 2-3 stk. og sette ut på restaurantene lokalt.

T.Krogstad: Det er en ønskedrøm, og man må søke stat og regjering om lov.

Ringsø: Det er få og store organisasjoner som har slike rettigheter.

H.Oppigård: Trekker forslaget, og overlater til velferdssekretæren å undersøke saken nærmere.

Forslag nr. 3 fra Solveig Olsen:

Eksempel: Vi mottar fra Døves Landslotteri for 50 solgte lodd kr. 50.000,- av det går 50% til NDF og så står det igjen 50% som Døveforeningen får.

Av de 50% som Døveforeningen får går 10% til selgerne som provisjon. Denne provisjonen foreslås øket til 20% og at Døveforeningen da får 30%.

T.Krogstad: Det kan være slik at provisjonen blir fra 10 - 35% alt etter hvor mye man selger.

Dir.: Styret må velge om de vil bruke "superselgere" som krever f.eks. 35%.

Dette betyr at det blir mindre igjen til Døveforeningen.

Her gikk man til avstemning over forslaget: 11 stemte ja til forslaget, 13 ville beholde den gamle ordningen og 14 var avholdende.

Vedtak: Den gamle ordningen vil gjelde fortsatt.

På dette tidspunkt ba Toralf Ringsø om ordet for å si takk for seg. Han ønsket lykke til videre med årsmøtet.

Neste punkt på dagsorden var valg, og her ble ordet gitt til Kristine Stiansen som var leder for valgkomiteen. Som medhjelpere hadde hun Karsten Ramsvik og Trond Brudevold, og utfallet av valget ble slik:

STYRET:

- Leder: Kjell Fiskergård (gjenvalg)
- N.leder: Målfrid Johnsen (gjenvalg)
- Kasserer: Solveig Olsen (ikke på valg)
- Sekretær: Eirik Heggem (gjenvalg)
- Medlem: Martin Stavaas (ikke på valg)
- " Karl Otto Heggem (ny)
- " Truls Hansen (ny)

Varamedlemmer:

- Björg Ness
- Mary Lillestøl
- Kristine Stiansen

Revisorer:

Tor Inge Gausnes
Lorents Ness (bilagsrevisor)
Leif Gunnar Kvernberg (varamann)

Representasjon til landsmøtet:

Målfrid Johnsen
Solveig Olsen
Truls Hansen

vara: Solveig Hjelme

Husstyret:

Torbjørn Fiskergård
Bjørn H. Hjelme
Harald Oppigård

vara: Tor Inge Gausnes

Feriehjemsutvalg:

Trygve Krogstad
Solfrid Lid
Lorents Ness

vara: Asbjørn Vestre

Ungdomsutvalget:

leder: Rolf Arntzen
kasserer: Trond Brudevold
sekretær: Britt R. Olausen
vara: Sigrid Melby

Kulturutvalget:

Harald Oppigård
Torbjørn Fiskergård
Lorents Ness

Valgkomite:

Anton Hauge
Lorents Ness
Elsa Solheim
vara: Einar Djupvik

F.F.O.:

Det ble overlatt til styret å peke ut represntanter til F.F.O.

Arrangementskomite:

Når det er arrangement i Romsdal eller Nordmøre brukes styremedlemmer derfra.

Når det er arrangement på Sunnmøre brukes styremedlemmer derfra.

Her foreslås en lovendring fra neste år.

Døves Jul:

Rolf Arntzen

Døves Landslotteri:

Dette overlates også til styret.

Med dette takket valgkomiteen for seg og overlot ordet til dirigenten.

Dirigenten på sin side sa takk for seg og overlot ordet til leder.

Leder Kjell Fiskergård takket dirigenten for godt arbeid og erklærte årsmøtet for hevet kl. 18.30.

ref.

Her ser vi valgkomiteen i arbeid: Kristine Stiansen, Karsten Ramsvik og Trond Brudevold. De gjorde en god jobb og fikk valget vel i havn denne gangen også.

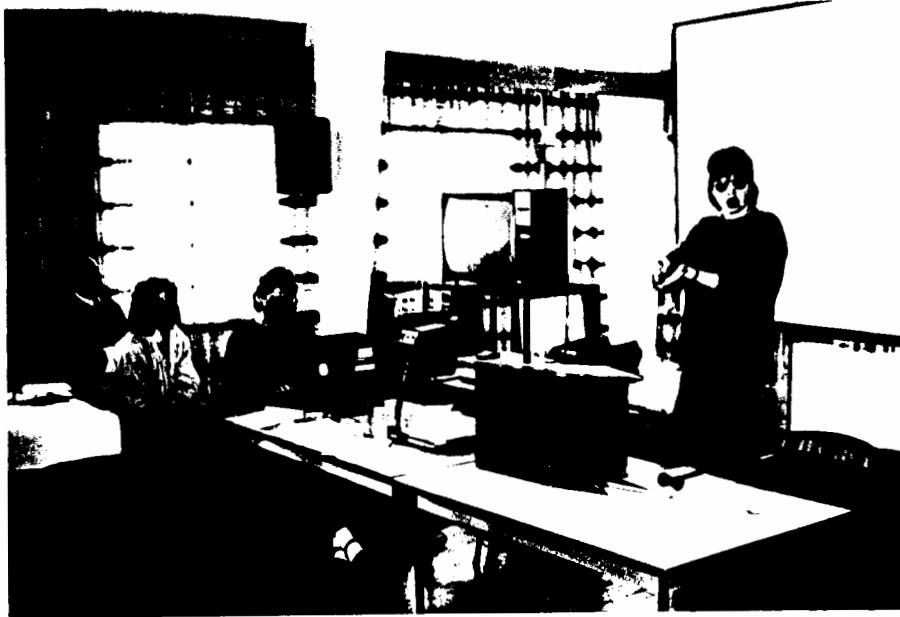
Det var en interessert og betatt tilhørerskare som fulgte Toralf Ringsø's foredrag om turen sin til Sri Lanka. Interessant å få vite hvordan døve har det i andre deler av verden.

Ved hjelp av tolkene Målfrid Myhr (skrivetolk) og Anne Grete Vihovde (stemmetolk) kunne de døvblitte for første gang følge med under årsmøtet i Døveforeningen. Foredraget fredag kveld på Døvesenteret ble også skrivetolket. Ikke rart at skrivetolken var delvis indisponert en hel uke etterpå, "neste gang må vi ha to skrivetolker", var Målfrid's kommentar, og at det blir mer skrivetolking er sikkert, for dette var en god erfaring.

To av de innkomne forslagene til årsmøtet i Møre og Romsdal Døveforening kom fra Harald Oppigård. Det mest "brennbare" var forslaget om å selge Døvehytta.

Her er det den avtroppende ungdomslederen, Sigrud Melby som har ordet. Ny ungdomsleder ble Rolf Arntzen, og han får hjelp av Trond Brudevold og Britt Olausen. Sigrud står som varamann.

BLI MEDLEM I MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING !!

Møre og Romsdal Døveforening ble stiftet 24.mai 1924.
Foreningen er tilsluttet Norges Døveforebund og Funksjonshemmedes Felles-Organisasjon i Møre og Romsdal.

Møre og Romsdal Døveforening hadde pr. 01.01.86. 118 medlemmer.

Både døve og hørende kan bli medlemmer, i Loven av 24.02.78. står det i § 3:
Som A-medlem kan opptas enhver hørselshemmet som bor i Møre og Romsdal Fylke.
Som B-medlem kan opptas hørende personer med interesse for døvesaken, og hørselshemmede som bor utenfor foreningens distrikt.

B-medlemmer har adgang til foreningens arrangementer, men har ikke stemmerett på medlemsmøter og årsmøter (kun tale og forslagsrett).

Hørende medlemmer som er valgt inn i foreningens styre, har stemmerett.

Innmelding skjer til formannen, og utmelding skjer skriftlig til styret.

Kan også nevne hva § 2 sier om foreningens FORMÅL:

Foreningens fremste oppgave er å bistå de hørselshemmede i deres kamp mot åndelig isolasjon. Dette søkes nådd ved regelmessige sammenkomster, stevner og reisebesøk. En allsidig kulturell virksomhet og sosial omsorg søkes gjennomført i den utstrekning det er mulig.

Dette var mange høytidelige ord. Hvis du blir medlem i Døveforeningen får du Døves Tidsskrift gratis (innkludert i kontingenten). Det holdes også faste møter hver uke på Døvesenteret i Ålesund (gamle teknisk etat ved Borgund Kirke), i Molde og i Kristiansund er det møter en gang pr. mnd.

Kontingenten er i 1986:

Enslige	kr. 110,-
Ektepar	" 160,-
Enslige pensjonister	" 60,-
Ektepar pensjonister	" 100,-
Skoleelever	" 60,-

Møre og Romsdal Døveforening har underavdelinger:

Døvblitt-gruppe, Ungdomsklubb, Dameklubb, Bridgeklubb, Menighetsråd (Sunnmøre)
Ålesund Døves Sportsklubb er egen gruppe i nært samarbeid med Døveforeningen.

-----klipp-----

-----klipp-----

sendes til leder Kjell Fiskergård, boks 10, 6035 FISKARSTRAND.

Jeg vil gjerne bli medlem i Møre og Romsdal Døveforening.

Navn .....født.....

døv ( ) hørende ( ) døvblitt ( ) foreldre til hørselshemmet barn ( )

Navn.....født.....

Adresse.....

postnr. .... sted.....

tlf. nr. ....

Jeg er døv ( ) hørende ( ) døvblitt ( ) foreldre til hørselshemmet barn ( )

Ungdoms- og familieleirer 1986

Hove leir- og friluftssenter på Tromøya ved Arendal

Norsk Forbund for Hørselhemmede vil i år arrangere ungdomsleir i uken 21.-28. juni og familieleir i uken 05.-12. juli. Ungdomsleiren er beregnet for ungdom i alderen 13 til 19 år. Til familieleiren kan deltakere som ønsker det ta med felt.

Påmelding

Jeg/vi ønsker å delta i:

Ungdomsleir (13-19 år)

21.-28. juni

Familieleir

05.-12. juli

8

Betaling for oppholdet:

Familieleir:

kr. 715,- pr. voksen deltager

kr. 100,- for ektepar

kr. 330,- pr. barn

Ungdomsleir:

kr. 630,- pr. deltaker

Betaling for oppholdet må skje ved påmelding til NFH.

- Betaling følger vedlagt i sjekk
 Betaling sendes til postgirokonto 5 17 75 63

Navn: ..... Alder: .....

Adresse: ..... Tlf.: .....

Postnr.: ..... Poststed: .....

Antall barn som blir med på familieleiren ..... Barnas alder .....

Andre opplysninger .....

Ungdom under 18 år må ha underskrift av foresatte.

Sted ..... Deltagers underskrift .....

Forestattes underskrift .....

Påmelding sendes innen 15. mai til:
Norsk Forbund for Hørselhemmede
Postboks 5653 Briskeby 0209 Oslo 2

● **MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING**
TILSLUTTET NORGES DØVEFORBUND

POSTGIRO NR. 3 14 39 30 — BANKGIRO NR. 8701.07.19249

REFERAT FRA STYREMØTE PÅ MEIERILOKALET I ÅLESUND 15.02.86.

Tilstede:

Kjell Fiskergård, Målfrid Johnsen, Solveig Olsen, Martin Stavaas,
Karl Otto Heggem, Truls Hansen, Bjørg Ness, Mary Lillestøl,
Kristine Stiansen og Eirik Heggem.

Sak 7/86:

Representanter til de forskjellige utvalg.

Truls Hansen representerer styrét i Ungdomsutvalget.

Martin Stavaas repr. i Feriehjemsutvalget.

Kjell Fiskergård repr. i Kulturutvalget.

EIRIK HEGGEM   KJELL FISKERGÅRD   SOLVEIG OLSEN   KARL OTTO HEGGEM
BJØRG NESS   M. JOHNSEN   TRULS HANSEN

REFERAT FRA STYREMØTE 1.MARS PÅ DØVESENTERET KL. 12.00.

Tilstede:

Kjell Fiskergård, Målfrid Johnsen, Solveig Olsen, Truls Hansen,
Karl Otto Heggem og Eirik Heggem.

Forfall: Martin Stavaas. Som varamann møtte Bjørg Ness.

Velferdssekretær Solveig Hjelme var også tilstede.

Sak 8/86:

Lovendringer i Møre og Romsdal Døveforening's lover.

Vedtak:

Det opprettes en lovkomite på 3 personer som skal utrede saken.

Det ble vedtatt at det skal være en fra Sunnmøre, en fra Romsdal og
en fra Nordmøre. Disse ble foreslått: Tor Inge Gausnes, Ålesund,
Målfrid Johnsen, Kristiansund og Eirik Heggem, Molde.

Sak 9/86:

Representasjon til FFO på fylkesplan 1-2 personer.

Vedtak:

Kjell Fiskergård og Truls Hansen representerer Møre og Romsdal
Døveforening i Fylkes FFO.

Sak 10/86:

Innkalling til årsmøte i FFO Ålesund 12.mars kl.19.00.

Vedtak:

Harald Oppigård og Einar Djupvik representerer Døveforeningen i
FFO Ålesund.

Sak 11/86:

Døvestevne på Runde 6. - 8. juni 1986. Hvor stor egenandel skal medlemmene betale ?

Vedtak:

Oppholdsutgiftene deles 50 - 50 % mellom medlemmene og Døveforeningen.
Barna får gratis opphold.

Sak 12/86:

Spørsmål fra Husstyret om det er Ungdomsklubben som til enhver tid skal selge brus på Døvesenteret.?

Vedtak:

Styret gikk inn for at de underavdelingene som har sine møtedager skal få anledning til å selge brus da.

Sak 13/86:

Gave til 50 års dag.

Vedtak:

Det sendes en blomsterbukett fra Døveforeningen.

Sak 14/86:

Styret oppnevner en komite på 3 personer som skal vurdere eventuelt salg av døvehytta " Steinhammer".

Vedtak:

Det nedsettes en komite bestående av Erling Fylling, Lorents Ness og Torbjørg Fiskergård.

Sak 15/86:

Solveig Olsen ber om å få slippe å representere på landsmøtet av familiehensyn.

Vedtak:

Solveig Hjelme (varamann) representerer isteden for Solveig Olsen.

Møtet ble hevet kl. 15.00.

EIRIK HEGGEM   KARL OTTO HEGGEM   KJELL FISKERGÅRD   TRULS HANSEN   BJØRG NESS
MÅLFRID JOHNSEN   SOLVEIG OLSEN

Referat fra FFO - Møre og Romsdals samarbeidskonferanse
på Ulstein Hotel, Ulsteinvik søndag 23. februar 1986.

Formann Oddmund Øyen ønsket deltakerne velkommen, spesielt ønsket han Lisbeth Myhre fra FFO sentralt velkommen.

Saklista godkjent.

Sak 1: Valg av referenter

Styrets forslag Bodil Halaas og Palma Remmen ble godkjent.

Sak 2: Meldinger

FFO - Møre og Romsdal har fått tilbud om å benytte kontor i fylkeshuset. Styret ser mange fordeler ved at fylkessekretæren er plassert der. Det ble orientert om oppsigelse av kontor som leies av Norges Blindforbund i Hamnegt. 47 i Molde.

Den nytilsette fylkessekretæren Hans Petter Iversen presenterte seg, og kom med noen tanker om den jobben han skal utføre for FFO og Rådet for funksjonshemmede. Han ønsket å bli invitert på de forskjellige organisasjoners årsmøter, få tilsendt årsmeldinger og det som ellers kan være av interesse for hans arbeid. Han ønsket representanter for de forskjellige organisasjoner velkommen til kontoret i tredje etasje i fylkeshuset.

Sak 3: Søknad om medlemskap i FFO - Møre og Romsdal

Ref. skriv fra Møre og Romsdal fylkeslag av Norges Diabetesforbund.

Ref. skriv fra Møre og Romsdal fylkeslag av ASSISTANSE

(foreldreforening for synshemmede barn)

Ref. søknad fra Møre og Romsdal fylkeslag for astma og allergi.

Disse tre organisasjonene ønsket medlemskap. Ref. fra styreprotokoll fra 11.1.86 hvor FFO's styre anbefaler søknadene.

Forsamlingen sluttet seg til styrets forslag.

Sak 4: Skriv fra Møre og Romsdal revmatikerlag

- a. Bett til å forhandle med fylkeskommunen om økonomisk tilskott til funksjonshemmede interesseorganisasjoner.

Ref. skriv fra Møre og Romsdal revmatikerlag.

Ref. fra FFO's styreprotokoll sak 11/86 hvor styret foreslår at det blir innhenta flere opplysninger om den såkalte "Nordlandsmodellen", og om modeller fra andre fylker.

Det ble litt diskusjon som viste at meningene om "Nordlandsmodellen" er forskjellige. Forsamlingen sluttet seg likevel til styrets forslag.

- b. Kan fylkeskommunale møterom bli ein stad der interesseorganisasjonane kan ha sine styremøte?

Ref. skriv fra Møre og Romsdal revmatikerlag.

Saken var behandlet av FFO's styre 22.2.86 hvor de anbefalte at organisasjonene benytter seg av hotellenes tilbud om gratis møterom ved kjøp av servering.

Fylkeskommunale møterom egner seg dårlig til møtevirksomhet ettermiddag og kveld ettersom kantina stenger kl. 1300.

- Sak 5. Skriv fra Møre og Romsdal lag for funksjonshemmede Bedring av tilbud for funksjonshemmede trafikkantar på fergene.

Ref. skriv. fra Møre og Romsdal lag for funksjonshemmede.

Forsamlingen sluttet seg til styrets forslag (sak 12/86) hvor de anbefaler at fylkessekretær Hans Petter Iversen tar kontakt med Møre og Romsdal fylkesbåter.

- Sak 6. Innlegg v/attføringskonsulent Olav Kvig jr.

Noen av deltakerene hadde spørsmål til attføringskonsulenten.

Det ble debatt om:

- prioriteringen av vernede bedrifter
- arbeidsmarkedsetatens forhold til psykisk utviklingshemmede
- skoletilbud
- tilleggsutdanning

Sak 7. Innlegg v/LHL's distriktssekretær Rolf Lund Olsen

Distriktssekretærens tema var:

"Samarbeid mellom organisasjonene"

Han henstilte til de store organisasjonene om å ta vare på de små.

Det ble diskusjon om nødvendigheten av kommunale FFO.

Fylkessekretær Iversen ba om at en må skille mellom samordningsråd og FFO. Det ble også gitt en orientering om erfaringer fra forskjellige kommunale FFO.

Lisbet Myhre understreket viktigheten av kommunale FFO

- spesielt nå med det nye inntektssystemet til kommunene.

Ho gjennomgikk også FFO's oppbygging, og henstilte til alle gode FFO'ere om å "stå på!"

Arve Otterlei fra Møre og Romsdal lag for funksjonshemmede orienterte om utbyggingen av FRÆNABU.

Alle deltakerene fikk et hefte med tegninger og opplysninger.

Harald Thorseth fra THORSETH PRESS skal lage en ny FFO-avis, hvor de forskjellige organisasjonene får presentere seg.

Avisen skal som ifjor finansieres med annonser.

Styret i FFO - Møre og Romsdal ser positivt på at avisen også skal komme ut i 1986.

Referenter:

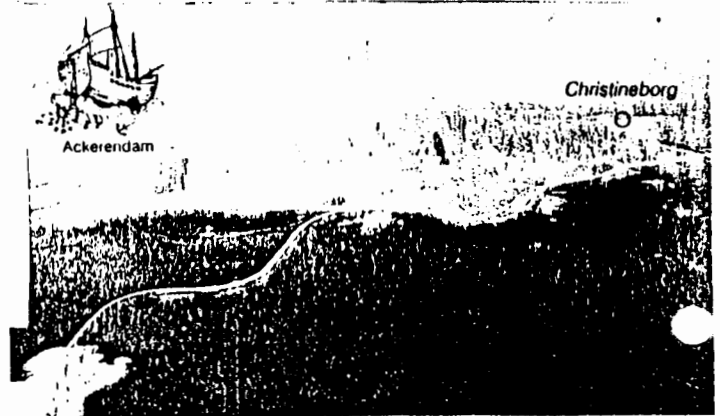
Bodil Halaas

Palma Remmen

RUNDE Christineborg

Hotel Christineborg ligger på den internasjonale kjerne fugle- og skatteøya RUNDE ved Storbhavet på sunnmørskysten. Her finner du Norges største fuglejell sør for Polarsirkelen, med hundre tusener av hek-kende sjøfugl slik som lunde, havsule, krykkje, storjo osv. I havet like utenfor hotel let leker fisken og to kilometer fra hotellet ligger vrakplassen etter gullskipet -Ack erendam- som lørliste i 1725 og ble lunnet i 1972. Kort sagt et eidor idø for sports fiskere og sportsdykkere. Båtturer blir arrangert for alle aktiviteter. Deler av Runde er nå ved Kongelig Resolusjon gradert som et av Norges natur reserver. Alle deler av øya er lett tilgjengelig til fots med oppmerksomme stier. Den varierte naturen har gitt grunnlag for at det arrangeres populære ku ser i natur og miljø. Hotellet har 20 dobbeltrom/familierom, alle med dusj og toalett. Hotelbygget er et særegent, norsk loopp moderne trebygg med en rømslig, men likeve intim atmosfære. Barna lives her. Hos oss kan du bare, gjennom varierte aktiviteter, hengi deg til "Naturens fornyerte kraft", som du kan leve videre på til nes 2 års besøk.

MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING INVITERER DERE HERVED TIL DØVESTEVNE PÅ RUNDE.

Fredag 6. til søndag 8. juni blir det Døvestevne på Hotell Christineborg på Runde.

Som dere sikkert vet kan Runde by på litt av hvert når det gjelder både natur og fritidsaktiviteter.

Vi har fått et pristilbud fra Christineborg, og det er:

fredag - søndag hvis du tar med sovepose.....kr. 400,- pr.pers.
fredag - søndag med oppredd seng.....kr. 580,- pr.pers.

Møre og Romsdal Døveforening har vedtatt at de dekker 50% av prisen for sine medlemmer, og barna går gratis.

Håper riktig mange vil være med på Døvestevne på Runde, og ønsker dere alle hjertelig velkommen !!!

Påmelding sendes innen 5.mai til Møre og Romsdal Døveforening Nørvasund
6017 ÅSESTRANDA

-----klipp-----

-----klipp-----

Jeg/vi vil være med på Døvestevne på Runde 6.- 8. juni 1986:

navn..... antall voksne .... stk.

navn..... antall barn .... stk.

adresse.....

Jeg/vi har med sovepose ( ) ønsker oppredd seng ( ) ønsker enkeltrom ( )

Tillegg for enkeltrom: kr. 90,- pr.døgn.

ÅRSMØTE I NORDVESTLANDETS FORELDRELAG FOR HØRSELHEMMA 23.MARS 1986
PÅ MÜLLERHOTELL STRANDA.

Ovenfor ser vi det "gamle" styret i Foreldrelaget: Solveig Meland, Vågsøy, Marianne Karlsnes, Haram, Odd Kolvik, Ålesund og Atle Holsen, Sykkylven. Arna Christiansen, Ålesund, var ikke til stede.

Under ser vi så styrets sammensetning etter valget: Marianne Karlsnes, leder, Solveig Meland, styremedlem, Odd Kolvik, sekretær og ny kasserer ble Anne Karin Honningsvåg fra Ålesund.

Atle Holsen hadde bedt seg fritatt for gjenvalg da han har sittet i styret helt fra foreningen ble stiftet. Han fortjener vel en TAKK FOR KAMPEN !?

REFERAT FRA ARSMØTE I NORDVESTLANDETS FORELDRELAG FOR HØRSELSHEMMA
PÅ MULLERHOTELL, STRANDA - 23.03.86.

Møtet ble åpnet klokken 1000 av forkvinne Marianne Kalsnes som ønsket velkommen.

Det ble valgt årsmøteleder - John Indredavik
referent - Kjell Haugen

ARSMELDING ble opplest og godkjent uten bemerkning.

REFERATSAKER: Forkvinne refererte - ingen bemerkning.

REGNSKAP/BUDSJETT: Ble gjennomgått av kasserer Atle Holsen. Regnskapet ble også godkjent uten bemerkning. Kommentarer vedr. oppfølging av feriefond, kultur/statsmidler og legater.

Det kom ikke andre kommentarer til budsjett, og dette ble godkjent.

KONTINGENTEN: Uforandret i 1986.

INNKOMNE SAKER: Ingen.

VALG: Valget ble ledet av Toril Kjøllesdal Kriken fra valgkomiteen og årsmøteleder John Indredavik. Innstilling fra valgnemnda ble framlagt og enstemmig godkjent.

Det nye styret ble sammensatt som følger: Se vedlegg.

Forkvinne takket for tilliten og avsluttet møtet kl. 1100.

Velferdssekretær Solveig Hjelme tar ordet og refererte til årsrapport (se vedlegg). Ingen kommentar.

Det ble framlagt 2 resolusjoner og begge ble godkjent. (se vedlegg)

Kjell Haugen
referent

**NORDVESTLANDETS
FORELDRELAG
FOR HØRSELHEMMA**

Stranda, 23.03.86

Hovudstyre:

Formann: Marianne Karlsnes (på val)
Styremedlem: Odd Kolvik (på val)
Anne Karin Honningsvåg (ny)
Arna Kristiansen
Solveig Meland
Varamedlemer: Kjell Haugen (på val)
Reidun Klauseth (på val)
Bodil Flataker (på val)

Valnemnd:

Formann: John Indredavik (på val)
Torill Kjøllesdal Kriken (på val)
Anne Turid Furland (på val)
Varamedlemer: Vigdis Sande (på val)
Unni Fylling

Revisor: Kjell Frode Ramstad
Harald Furland (på val)

Materialforv.: Kjell Haugen (ny)
Bodil Flataker (ny)

Representant i

FFO M & R: Atle Holsen (på val)
Vara: Aud Sundal (ny)

Representant i

FFO S & Fj.: Solveig Meland (på val)
Vara: Korsedal (ny)

for Petter

ÅRSRAPPORT 15.01.85. -- 15.01.86.

Kontorarbeid: Velferdssekretæren har hatt kontortid på Døvesenteret i Nørvasund mandag kl.11.00 - 15.00, onsdag 13.00 - 17.00 og fredag 14.00 - 19.00 (19.30). Arbeidet har vært skriving av søknader til kommuner og fylket for Døveforeningen, skriftlige og telefoniske henvendelser til offentlige etater fra Døveforeningen og døve enkeltpersoner, referater, rapporter og innbydelser til stevner og kurs for døveforeningen, distriktsutvalget for tegnspråkarbeidet og også en del for Foreldrelaget (Nordvestlandets Foreldrelag For Hørselshemma).

Det har også vært en del besøk på kontoret av døve enkeltpersoner som har fått hjelp til lesing og skriving av brev (med innviklet innhold), telefontolkning og hjelp med diverse timebestilling. Har også drevet tolkeformidling.

Har hjulpet til med planlegging og gjennomføring av kurs og foredrag, tatt imot påmeldinger til stevner og tegnspråkkurs.

Velferdssekretæren har vært til stede på Døveforeningens møter i Molde og Kristiansund og har hatt kontortid der.

Oppsøkende virksomhet: Har sendt brev til alle døve/tunghørte som finnes på Døveforeningens navnelister både medlemmer og ikke-medlemmer med informasjon om velferdssekretæren og tilbud om hjemmebesøk. Har også distribuert en del slike brev gjennom hørselsentralen til personer som jeg ikke kjenner navnet på. Har på denne måten fått god kontakt med en del personer som er ensomme og har besøkt dem flere ganger. Bruker gjerne tirsdager og torsdager til besøksdager.

Kontaktposten har vært en viktig del av den oppsøkende virksomheten. Her har vi hatt informasjon om aktiviteter i de forskjellige gruppene innenfor døvemiljøet. Kontaktposten har vært finansiert gjennom annonseinntekter og medlemmer av Døveforeningen og Foreldrelaget har hjulpet til med en del av det praktiske arbeidet. Av annen informasjon i Kontaktposten kan også nevnes liste over døvetolkene i Møre og Romsdal og opplysning om kontortidene til velferdssekretæren.

Annet: Velferdssekretæren har vært kontaktperson ved danning av egen gruppe for døvblitte i Ålesund. Er til stede på møtene i gruppa, og skal også undervise de døvblitte i tegnspråk (som tegnspråklærer).

Har også hjulpet til hos en del som har fått teksttelefon med trening og rettleiding. Har også kommet med i et sekretærsamarbeid på fylkesplan sammen med alle de ansatte sekretærene i de funksjonshemmedes organisasjoner. Vi har hatt to møter, det ene med orientering om søknader ved Oltedal, Holt og Birkeland fra Fylket. Tror nok dette samarbeidet kan bli nyttig på sikt.

Solveig Hjelme, velferdssekr.

FRAMLEGG TIL RESOLUSJON:

HØYRSELHEMMA OG SKULETILBOD

Høyrselhemma barn og unge er heilt avhengige av eit godt og særskilt tilrettelagt skuletilbod. Ikkje minst er det viktig at skulestarten og dei første åra i skulen blir vellukka.

Sentralt i denne samanheng står kravet til fagleg innsikt og kompetanse hos lærarane. Ofte vil det vere ein føresetnad at desse kan teiknspråk.

Nordvestlandets foreldrelag for høyrselhemma krev at kommunane i langt større grad må legge forholda til rette slik at lærarar tar etter- og vidareutdanning som kvalifiserer for undervisning av høyrselhemma.

Ved utarbeiding av stillingsplanar og ved tilsetting av lærarar må behova til denne elevgruppa bli tillagt stor vekt.

Det må vere kommunane si plikt å syte for at skulen har den kompetanse som trengst, slik at høyrselhemma elevar kan få den undervisninga dei etter grunnskulelova har krav på i heimekommunen.

Sammepå Vedtaket på årsmøtet 23.3.86.

Psykolog Arne Mellingen var innleder ved Foreldrekurset som Nordvestlandets Foreldrelag For Hørselshemma hadde på Stranda 22. mars. Under gruppearbeidet ble søkelyset satt på foreldrenes reaksjon når de får et hørselshemmet barn, hvordan fungerer hjelpeapparatet? hvordan utvikler familien seg med et hørselshemmet familiemedlem? o.s.v. Mange viktige og alvorlige spørsmål å ta stilling til.

fra Nordvestlandets Foreldrelag For Hørselshemma
til Norsk Rikskringkasting v/kringkastingssjef Bjartmar Gjærde.

MER TEKSTING AV TV-PROGRAM.

TILRETTELAGT BARNE-TV FOR HØRSELHEMMEDE BARN.

Det har de siste årene vært sendt flere resolusjoner til NRK vedrørende mer teksting av tv-programmer.

Vi har merket oss at situasjonen har bedret seg noe, men det er fremdeles langt igjen til antall tekstbde programmer kommer opp på et akseptabelt nivå.

Som foreldre til hørselshemmede barn har vi ofte følgende opplevelse:

Familien sitter samlet foran tv-apparatet og vil gjerne følge et tv-program i fellesskap. Når programmet ikke er tekstet kan den hørselshemmede ikke følge med, og vil derfor enten trekke seg tilbake eller være avhengig av at et av familiemedlemmene må sitte og "tolke" programmet. Dette skaper en stressende situasjon for hele familien.

Vi finner det derfor naturlig å fremme følgende krav til NRK:

- Så langt det er mulig teksting av alle program ved første gangs utsendelse.
- Ved direkte sendinger må det brukes døvetolk.
- Bedre tilrettelegging av barne-tv for hørselshemmede. Mer visualisering av barneprogrammene og ikke opplesingsserier for småbarn.

Vi mener at NRK bør kunne imøtekomme disse kravene da også familier med hørselshemmede betaler full tv-lisens.

kopi sendes til: alle avisene i Foreldrelagets distrikt, Døves Tidsskrift, Hørselvernet.

DØVEHYTTA.

I møtelisten ser dere det står: Dugnad på Døvehytta, og mange lurer sikkert på hva som skal gjøres.

Vi har fått disse opplysningene fra hyttestyret:

April 19. på formiddagen: hugge ved og rydde opp. Kan også vaske på loftet.

" 26. : ta med bøtte og klut og vaske ned.

Mai 3. : Vårfest kl.17.00 (5)

Underholdning.

For barna : Natursti.

Hyttestyret ønsker dere hjertelig velkommen både til dugnadene og festen.

Hyttestyret: Hyttesjef Trygve Krogstad

Kasserer Solfrid Lid

Skr. Lorents Ness

Varamann Asbjørn Vestre

*****

Retting til møtelisten:

Har fått beskjed om at Pokalkampen mellom Å.D.S.K. og Trondheim D.I.L. er flyttet fra 28.-29. juni til 14.-15. juni.

14. juni blir det altså hyggetreff på Døvehytta i forbindelse med Pokalkampen.

*****

TOLKELISTA:

Desverre har et navn falt ut fra tolkelisten i dette nr.

Det er : VIHOVDE, Anne Grete 6222 IKORNES tlf. 071 52219 ttlf.

ANNE GRETE er også nyvalgt leder av Norsk Døvetolkforening avd. Møre og Romsdal.

Hun ble valgt på årsmøtet 05.04.86. og med seg i styret har hun også:

Irene Fiskergård, sekretær (ny)

Ståle Voldsund, kasserer (gjenvalg)

Solveig Hjelme, varamedl.

Fylldigere referat fra årsmøtet og kurs kommer neste nr. av Kontaktposten.

FFO ÅLESUND:

Representanter til FFO Ålesund er Einar Djupvik og Harald Oppigård. De var begge til stede da FFO Ålesund hadde årsmøte onsdag 12. mars 1986 på Pensjonistens lokaler i Ålesund. Solveig Hjelme var med som tolk. Formann Peder O. Pedersen ble gjenvalgt for et år til. Det ble opplyst på årsmøtet at FFO avdelingen i Ålesund nå har eksistert ett år, og i løpet av dette året har de fått 13 medlemsorganisasjoner tilknyttet denne lokalavdelingen. En viktig sak på årsmøtet var å få endret statuttene for det kommunale Rådet for funksjonshemmede i Ålesund, slik at FFO kan bli representert. Til nå har ikke FFO vært med i dette kommunale organet. FFO Ålesund ser det som viktig at Rådet for funksjonshemmede i Ålesund blir inndelt på samme måte som Fylkesrådet for funksjonshemmede altså med 1/3 av representantene fra brukerne, mens de andre 2/3 skal være byråkrater og politikere.

Det er FFO som representerer brukergruppen, og på bakgrunn av dette sitter inne med kunnskap om hvilke saker som bør prioriteres, sa Peder Pedersen. Spesielt etter at det ble innført nytt inntektssystem i kommunene, er det svært viktig at brukerne kommer sterkere med.

I et brev til kommunen foreslår dessuten FFO Ålesund at sekretærfunksjonen for Rådet skal legges til sosialkontoret, og at den nyansatte konsulenten for funksjonshemmede skal ha denne jobben.

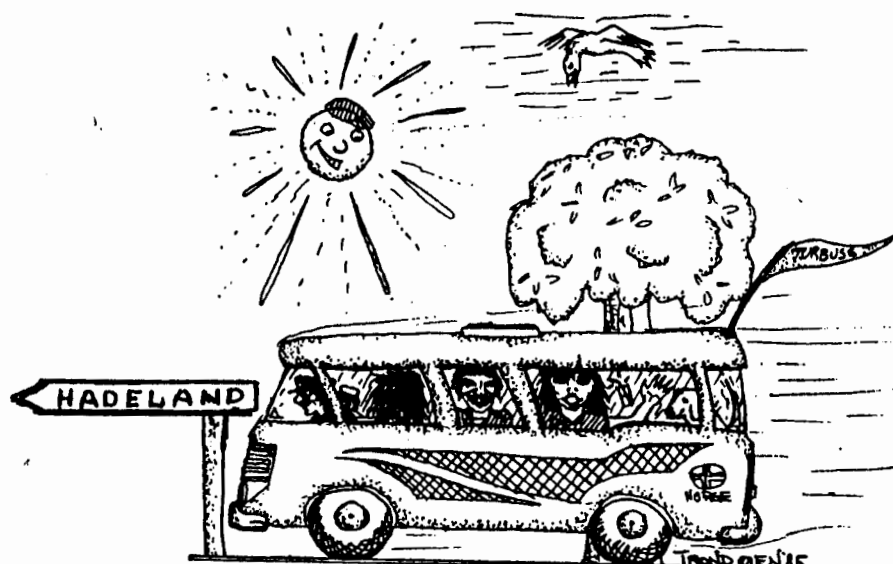
Til årsmøtet var også Peter Hjort fra FFO sentralt i Oslo invitert. Han snakket om det nye inntektssystemet i kommunene og sa klart fra at nå er det mye mindre FFO sentralt kan gjøre, det meste av ansvaret vil nå ligge på fylkes- og kommunale FFO. Han sa også at kommunene ikke har noen plikt til å rapportere til staten hva de har brukt pengene til, heretter kan de bestemme selv hva de vil prioritere av tiltak. Det sier seg selv at det er viktig å være med på å bestemme og passe på hva kommunene bruker pengene til.

*****

RIKTIG ADRESSE ??????

Jeg lurer på om alle dere som får Kontaktposten får den til riktig adresse? Det kan være mange som har flyttet, og jeg har ikke fått beskjed om adresseendring. Hvis du har fått ny adresse, vær så snill å gi meg beskjed. Det sparer oss for omadressering og ettersending, og så får du Kontaktposten direkte dit du bor.

Melding om ny adresse sendes til: Kontaktposten. Møre og Romsdal Døveforening.
Nørvasund, 6017 ÅSESTRANDA.

Ungdoms- og idretts-leir i sommer

på Hadeland 1.-6. juli

Norges Døve-Ungdomsforbund og Norges Døve-Idrettsforbund innbyr til **UNGDOMS- og IDRETTSLEIR 1. JULI-6. JULI 1986**, på Helmen kursenter, Gran på Hadeland.

KURSTEDET

Helmen har 6 bygninger. I hovedbygningen er det litt over 60 sengeplasser. Så er det forelesningssal, romslig stue, spisesal og grupperom. I en gammel verneverdig bygning er det 20 senger. Kjøkkenet serverer god «hjemmelaget» mat.

Det gamle gårdstunet på Helmen er på ca. 10 mål. Aktivitetsmuligheter: treningsfelt for fotball, volleyballbane, trim-golf-bane, og plass for andre leker og spill. Badeplass. Skogsløype (8 km).

LEIREN KOSTER

kr 550,— + påmeldingsgebyr kr 50,—. Disse betales ikke tilbake ved forfall.

Reiseutgifter: For dem som har reiseutgifter over kr 250,— vil vi forsøke å dekke disse der det er behov for det.

ALDERSGRENSE

Nedre aldersgrense er 14 år, eller ferdig med 7. klasse, og oppad til 18 år. Men er du mellom 18 og 20, kan du søke om plass.

REISEMÅTE TIL LEIREN:

Tog til Hønefoss fra Bergen, Oslo og Drammen (fra Stavanger med skifte av tog i Drammen). Med bil: 1 times blittur nordover fra Oslo (riksveg 4 mot Gjøvik).

Ytterligere opplysninger fåes senere om eventuell transport fra Hønefoss eller Oslo til leiren.

PÅMELDING

Frist for påmelding og Innsendelse av påmeldingsgebyr (over bankgrnr. 5221.20.10804.) er 1. mai 1986, og påmeldingen sendes til: Norges Døve-Ungdomsforbund Box 714/715 5001 BERGEN.

Leirkontingenten på kr 550,— får du beskjed om å sende senere, etter at påmelding er mottatt.

VIL DU VITE MER?

Spørsmål om leiren rettes til:

Vidar Sæle tlf.nr. 05 — 31 37 32 på tekstlif. eller via 012 (formidlingssentral).

Dagsprogram på leiren

Tirsdag:

Deltakerne kommer i løpet av dagen.
18.00: Middag.
20.00: NDI-underholdning.

Onsdag:

08.30: Vekking.
09.00: Frokost.
10.30: Treningsprogram v/NDI.
14.00: Middag.
15.30: Tur til Hadelands Glassverk.
18.30: Kvelds.
20.00: Dagsrevyen (video). Underholdning.

Torsdag:

08.30: Vekking.
09.00: Frokost.
10.30: Treningsprogram v/NDI.
14.00: Middag.
15.30: Treningsprogram v/NDI.
18.30: Kvelds.
20.00: Dagsrevyen (video). Underholdning.

Fredag:

08.30: Vekking.
09.00: Frokost.
10.30: Dagstur, med kano-paddling og grillfest.
18.30: Kvelds.
20.00: Dagsrevyen (video). Underholdning.

Lørdag:

08.30: Vekking.
09.00: Frokost.
10.30: Rebusløp.
14.00: Middag.
15.30: Minigolf-turnering.
18.30: Kvelds.
20.00: Fest med underholdning.

Søndag:

08.30: Vekking.
09.00: Frokost.
10.30: Frokost-TV.
Vasking og rydding.
14.00: Middag.
18.30: Kvelds.
Avreise.

Det blir muligheter for bading Innimellom programpostene i løpet av dagene på leiren.

PÅMELDING

Jeg ønsker å delta på ungdoms- og idrettsleiren 1986:

Navn:.....

Adresse:.....

Postnr. og sted:.....

Fødselsdato og år:..... Telefon:.....

Skole:.....

Foresattes underskrift:.....

(gjelder for dem som er under 16 år)

Påmeldingsgebyr kr 50,— er betalt slik:

Bankgiro 5221.20.10804

Postanvisning

Jeg venter på brev med mer informasjon om leiren senere

● **MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING**
TILSLUTTET NORGES DØVEFORBUND

POSTGIRO NR. 3 14 39 30 — BANKGIRO NR. 8701.07.19249

HALLO DØVE I KRISTIANSUND OG OMEGN !!!!!
+++++

MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING HAR REGELMESSIGE MØTER I KRISTIANSUND.
MØTENE HOLDES I YNGLINGEN, HELSINGSGT. 14 EN GANG PR. MND.
I DEN SISTE TIDEN HAR DET DESVERRE VÆRT MEGET DÅRLIG FRAMMØTE PÅ DISSE MØTENE.
FOR Å KUNNE GJØRE MØTENE MER INTERESSANTE OG FÅ MED FLERE DØVE VIL VI GJERNE
AT DERE SVARER OSS PÅ FØLGENDE SPØRSMÅL:.

KLIPP UT OG SEND TIL : MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING, BRUK VEDLAGT KONVOLUTT.

HVILKEN DAG VIL DERE HELST HA MØTE ? SVAR: .....dag, kl. ....
HVORFOR ? .....

HVA VIL DERE GJØRE PÅ MØTENE ? FOREDRAG VIDEO SNAKKE SAMMEN
TEGNSPRÅKUNDERVISNING ANDRE FORSLAG.....

FORESLÅ EMNER DERE KAN TENKE DERE FOREDRAG OM.....
.....

det nytter ikke med foredrag for 4 personer, vi MÅ få med flere.

DETTE ER PÅ EN MÅTE ET NØDROP TIL DERE FRA DØVEFORENINGEN.

HVIS DET IKKE BLIR MER FOLK PÅ MØTENE MÅ VI LEGGE NED VIRKSOMHETEN; OG DET ØNSKER
VEL INGEN ??? DERFOR SPØR VI DERE NÅ HVORDAN DERE ØNSKER MØTENE SKAL VÆRE.

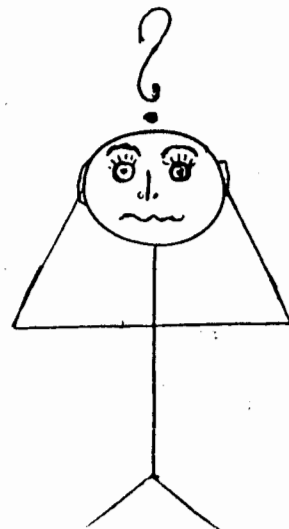
VI VIL AT DØVEFORENINGEN SKAL VÆRE ET TRIVELIG STED DER ALLE ER FORNØYD, OG

DERE MÅ HJELPE OSS Å FÅ DET TIL:

PÅ FORHÅND TAKK FOR HJELPEN !!!!

MED BESTE HILSEN

OPTIMISTENE MÅLFRID OG SOLVEIG.

Fra et møte i Døveforeningen i Kristiansund N. Det er en fast gjeng som møter opp, men det skulle ha vært mange flere. Hvordan skal vi få lokket dere ut ??? Svar på spørreskjemaet vårt, så skal vi prøve å oppfylle deres ønsker. Personene på bildet er: Målfrid Johnsen, Anne Karin Loennechen, Helge Johan Råket, Rannveig og Per Thoresen.

Fredag 7.mars hadde Vidar Sæle, som er forbundssekretær i Norges Døve Ungdomsforbund, foredrag på Døvesenteret i Ålesund. Han orienterte bl.a. om Ungdoms- og idrettsleiren som skal være på Hadeland 1.- 6.juli (se innbydelse og påmeldingsskjema annet sted i bladet).

FRITIDSKLUBBEN FOR DØVE OG HØRENDE BARN PÅ DØVESENTERET I ÅLESUND.
\$

KLUBBEN ER ET TILBUD TIL HØRENDE BARN MED DØVE FORELDRE OG DØVE BARN MED
HØRENDE FORELDRE. ANDRE SOM HAR ELLER ØNSKER Å FÅ KONTAKT MED DØVE ER OGSÅ
VELKOMMEN.

DET ER KLUBB 1 GANG PR. MÅNED : LØRDAG KL. 14.00 TIL KL. 17.00.

TA GJERNE MED: GAMLE LEKER , GAMLE KLÆR , GAMLE BLAD O.S. V.

KLUBBDAGER FRAMOVER VÅREN BLIR:

12. APRIL

se møtelisten i Kontaktposten: 3. MAI (DENNE DAGEN ER DET VÅRFEST PÅ DØVEHYTTA
I BRUSDALEN, OG VI DELTAR I FESTEN.)

14. JUNI (DØVESENTERET)

DET ER 2 PERSONER SOM HAR ANSVARET FOR MAT OG BRUS (KAFFE) HVER GANG.

VELKOMMEN ALLE SAMMEN ! MØT OPP OG TA GJERNE MED VENNER !!!

Med hilsen

for FRITIDSKLUBBEN .

Solveig

Solveig Hjelme, velferdssek

KURS PÅ DØVESENTERET, 3570 ÅL

Kurs nr.	Emne	Dato	Påmeldingsfrist
23	Grunnkurs for sterkt tunghørte/døvblitte	5.-10. mai	5.april
42	Teori til førerprøven	26.-30. mai	26.april
34	Teksttelefon-kurs	2.- 7. juni	3.mai
35	Norsk oppfølgingskurs	2.- 7. juni	3.mai
24	Oppfølgingskurs for sterkt tunghørte/døvblitte	9.-14. juni	10.mai
13	Grunnkurs for foreldre til hørselshemmede førskolebarn	16.-21. juni	17.mai
43	Grunnkurs for døve foreldre	16.-21. juni	17.mai
51	Familieleir	23.-29. juni	24.mai
52	Nordisk døvblittleir	27. juli-2. august	
44	Pensjonistkurs	11.-16. august	12.juli
71	Kommunikasjonskurs	11.-16. august	1.juli
25	Oppfølgingskurs for sterkt tunghørte/døvblitte	18.-23. august	19.juli
14	Grunnkurs for foreldre til hørselshemmede skolebarn	25.-30. august	26.juli
45	Forberedelse til pensjonsalderen	1.- 6. september	2.august
26	Oppfølgingskurs for sterkt tunghørte/døvblitte	8.-13. september	9.august
15	Oppfølgingskurs for foreldre til døve førskolebarn	15.-20. september	16.august
16	Grunnkurs for foreldre til døve skolebarn	27. okt.-1. nov.	27.september
36	Norsk grunnkurs	3.-14. november	4.oktober
27	Grunnkurs for sterkt tunghørte/døvblitte	17.-28. november	18.oktober
17	Grunnkurs for familiemedlemmer til hørselshemmede	1.- 6. desember	1.november
37	Teksttelefon-kurs	8.-13. desember	8.november

Denne listen er hentet fra kurskatalogen fra Ål Folkehøyskole som sikkert mange av dere fikk i Døves Tidsskrift. I denne kurskatalogen er det også nærmere opplysninger om de forskjellige kursene. Ta den fram igjen og se etter om der ikke er et kurs som passer akkurat for deg. For de som ikke har kurskatalogen er det mulig å henvende seg til:
DØVESENTERET, 3570 ÅL. Tlf. (067) 81711.

Jeg skal også prøve å ha kurskatalogen med når jeg er ute og reiser slik at de jeg treffer kan få ta en titt i den hvis de ønsker det.

velferdssekretæren.

APRIL

April – eneste måneden i året det er tillatt å lyve! Riktignok bare den 1., men til gjengjeld har skikken røtter fra hedensk tid. Uansett. April gir oss forvarsel om lysere dager og gryende vår, og det var kanskje det de gamle grekerne hadde i tankene da de ga april navn etter Afrodite, kjærlighetens og skjønnhetens gudinne.

FRA PRIMSTAVEN

Hvis det snødde Sumarmålsdagen – første Sommerdag – (14/4) kunne en vente snø ni ganger før sommeren kom og St. Jørgensdag eller Jørnadagen (23/4) skulle alle ville fugler ha lagt egg. Som ventende var tenkte folk på dyrene sine, for mange var så magre at de sjanglet av sult. Derfor sa de at hvert høyrå var godt som et havrekorn. Markusdagen (25/4) var den store gangdagen. Ivar Aasen sier i ordboka si at gangdagen var en helligdag hvor man gikk i prosesjon med det hellige kors.

NÅ BAKER VI

SCONES

10-12 stk. 7 dl hvetemel, 1/2 ts salt, 2 1/2 ts bakepulver, 2 ss smør, 1 ts sirup, 3 1/2 dl melk.

Bland de tørre ingrediensene i en bolle. Smuldre i smøret. Tilsett melk og sirup og bland deigen. Ha deigen på melet bakebord. Klapp den med deigen til den blir ca 1 cm tykk.

Stikk ut små, runde scones med et glass e.l. Børst bort eventuelt mel og legg scones på stekeovnsplate dekket med bakepapir. Stek dem på midterste rille ved 250 grader ca 10 minutter.

Scones smaker aller best helt nystekt. De kan eventuelt fryses og varmes i stekeovnen ved 150 grader før servering.

NÅ BAKER VI

BACONBRØD

(25-30 stk). 250 g bacon, 1/2 l vann, 1 pk gjær, 100 g revet jarlsbergost, 12-13 dl hvetemel, sammenpisket egg til pensling, sesamfrø.

Skjær baconet i småbiter og sprøstek det. Tilsett vann og la det bli fingervarmt. Rør ut gjæren og tilsett revet ost. Elt inn mel til passe fast deig. Sett deigen til heving ca 40 minutter. Del den i 25-30 like store emner som trilles til runde boller og legges på stekeovnsplate. Etterheves ca 25 minutter. Pensle med sammenpisket egg og strø på sesamfrø. Stek baconbrødene på midterste rille i stekeovnen ved 250 grader i 10-12 minutter.

En gammel indianerbønn
Store And, hjelp meg til aldri å domme
andre før jeg har vandret i deres
mokasiner i to uker.

* T O L K E L I S T E *

ABELSETH, Margareth	6030	LANGEVÅG	tlf. 071	93288 (nabo)
ALNES, Sølvi Kjærtun Statsråd Daaesgt.6,	6000	ÅLESUND	tlf.	26218 (kl.16 18)
FARSTAD, Pernille	6030	LANGEVÅG	tlf.	92351 tlf.
ledig etter avtale, kan ordne med fri fra jobben				
FISKERGÅRD, Irene	6035	FISKARSTRAND		90292
HJELME, Solveig	6023	EMLEIM		30061
HØJ, Astrid	6030	LANGEVÅG		92347
LANGE, Harriet Gate 2, hus 8 c	6017	ÅSESTRANDA		47346
LOENNECHIEN, Anne Karin Wesselsgt. 41,	6500	KRISTIANSUND	tlf.073	71987
MYHR, Målfrid Brendhaugen 20,	6023	EMLEIM	tlf. 071	30383
arbeider på hørselsentralen og kan kontaktes der for tolking på sykehuset				
tlf. på hørselsentralen: 071 46654 tlf.				
VASSTRAND, Aasta Myrabakken,	6010	SPJELKAVIK		40613
arbeider på audiopedagogisk avd. på sykehuset mellom kl.08.00 - 16.00,				
kan også tolke om kvelden innenfor Ålesund og Sula				
VATN, Magnhild Blindheimsbreivika	6020	VEGSUND		43871
VOLDSUND, Ann-Karin	6094	LEINØY	tlf. 070	89259
				(88371 foreldre)
VOLDSUND, Ståle	6094	LEINØY		
daglig på Ulstein Hatle A/S tlf. 070 10050, ledig etter kl. 16.00, kan event.få fri				

Velferdsssekretæren for døve og tunghørte Solveig Hjelme kan hjelpe deg med å skaffe tolk.

Henvendelse kan skje i kontortiden på tlf. 071 46264 tlf. eller privat 071 30061. Kontortiden er: mandag kl. 11.00 - 15.00, onsdag kl. 13.00 - 17.00, fredag kl.14.00 - 19.00.

Vær gjerne ute i god tid når du skal bestille tolk, oppgi hvilken tolk du ønsker, gjerne hva tolkeoppdraget gjelder og ca. hvor lang tid det vil ta.

Lykke til ! Vi har fremdeles mange tolker, bruk dem flittig !!!

B

MØRE OG ROMSDAL
DØVEFORENING

retur adresse:

Nørvassund, 6017 ÅSESTRANDA

**NORDVESTLANDETS
FORELDRELAG
FOR HØRSELHEMMA**

● **MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING**
TILSLUTTET NORGES DØVEFORBUND

POSTGIRO NR. 3 14 39 30 — BANKGIRO NR. 8701.07.19249

STRESSLESS® ROYAL

eneren blant hvilestoler

Stressless Royal er en regulérbar hvilestol med 360° sving. Du får den i en mengde varianter både i stoff og hud. Stressless Royal er komfort i særklasse og den mest eksklusive modellen i Stressless-serien fra Ekornes. Stressless® er et registrert varemerke.

EKORNES

111111

111111

10

POSTVE

KONTAKTPOSTEN

nr. 3 1986 SOMMER 1986 17. årgang.

et blad for døve og tunghørte i Møre og Romsdal

Ja, kjære lesere, nå ser det endelig ut til at vi har fått sommer her på vestlandet også, og her kommer KONTAKTPOSTEN. Les den! Du vil finne referater fra møter og stevner, innbydelser til kurs, sportsresultater m.m.m.

GOD SOMMER ALLE SAMMEN !!!

 <p>AS MØRE INNREDNING</p> <p>N-6020 Veggund Tlf. 071-40 255/40 256</p>	<h2>Markedsføring</h2> <p><i>Kontakt informasjonsbyrået</i></p>
<h2>Hjelmeland</h2> <p>møbler a.s</p> <p>Betal mindre - få mer for pengene.</p> <p>P.O.BOX 196 - N-6010 SPJELKAVIK Telefon: (071) 41 323 - 46 613 Bankforb.: Sunnmørsbanken 1/2 Bankgiro: 8732.05.80828</p> <p>SPJELKAVIK, Norway</p>	<p>THORSETH</p> <h2>IPRESS</h2> <p><i>Så får du vite hva det koster å markedsføre din forretning eller dine produkter.</i></p> <p>Informasjonsbyrået Thorseth Press 6090 Fosnavåg - Tlf. 070/88 386</p> <p>Informasjonsaviser, frihets-journalistikk og andre informasjonstjenester.</p>

elegante®

ELEGANTE MØBLER A.S N-6010 Spjelkavik Tlf. 071/40 711

Høstprogram 1986

August

- Fre.15: Orientering om den nye tolkeordningen på devesenteret v/Anne-Grethe
Lør.16: Hyggesamvær på devehytta kl. 17.00
Tir.19: Døvlitt møte på devesenteret kl.18.30
Fre-søn.22-24: Døvestevne på Hauglandsenteret?
Lør.30: Hyggesamvær på devehytta v/ungdomsklubb kl.17.00
Lør.30: Moldegruppa kl.14.00

September

- Tirsdag 9: Kr.sund N. møte hos M.Johnson, Kvernesvn. 3, kl. 18.00
Fre-søn.12-14: Kurs i bruk av tolk på Knausen hotell i Molde
Tir.16: Døvlitt møte på devesenteret kl.18.30
Lør.20: Hyggesamvær på devehytta v/Ålesund deves sportsklubb kl.17.00
Lør.20: Moldegruppa kl. 14.00
Lør.27: Høstfest m/tombola ved hyttestyret på devehytta kl.17.00

Oktober

- Fre.3: Foredrag på devesenteret v/kulturstyret kl.19.00
Tir.7: Kr.sund.N. Møte hos M. Johnson, Kvernesvn.3,kl.18.00
Fre.10: Tombola v/Devesmenighet på devesenteret kl. 19.00
Fre.17:Tombola v/Ålesund deves sportsklub på devesenteret kl.19.00
Lør.18: Moldegruppa kl. 14.00
Tir.21: Døvlitt møte på devesenteret kl. 18.30
Lør.25: Tillitsmannskonferanse på devesenteret kl.14.00
Fre.31: Debatt om devehytta på devesenteret kl. 19.00

November

- Tirsdag 4: Kr.sund,N Møte hos M.Johnson, Kvernesvn.3, kl.18.00
Fre-søn.7-9 Kulturdagene i Sarpsborg
Fre.14: Foredrag på devesenteret v/kulturstyret kl.19.00
Lør.15: Moldegruppa kl. 14.00
Tir.18: Døvlitt møte på devesenteret kl.18.30
Fre.21: Årsmøte på devesenteret v/Ålesund deves sportsklubb kl.19.00
Fre. 28: Hyggesamvær på devesenteret v/ungdomklubben kl.19.00

Desember

- Tir.2: Kr.sund.N. møte hos M.Johnson, Kvernesvn. 3, kl.18.00
Lør.13: Julebord på Ulstein hotell

REFERAT FRA STYREMØTE PÅ HOTELL ROMSDAL 19.05.86. KL. 17.00.

Til stede: Eirik Heggem, Truls Hansen, Solveig Olsen, Karl O. Heggem,
Martin Stavaas, Målfrid Johnsen og Kjell Fiskergård.

Sak. 19/86 : Tilskudd fra kommunene:

Ørsta Kommune, helse- og sosial	kr. 500,-
Averøy " sosial	" 1000,-
Sunndal " formannskapet	" 750,-
Norddal " sosial	" 2000,-
Giske " kultur	" 800,-
" " helse-og sosial	" 500,-
Sula " kultur	" 900,-
Sykkylven "	" 500,-
Molde " helse-ogsosial	" 1000,-

Sak. 20/86: Lovise Stavik fyller 75 år 21.mai.

Vedtak: Sender blomsteroppsats.

Sak. 21/86: Søknad fra Feriehjemstyret om penger til kjøp av elektrisk motorsag.

Vedtak: Søknaden avslått.

Sak. 22/86: Feriehjemstyret søker om penger til varmeelement til pumpehuset og ovn.

Begrunnelse: Det fryser til is om vinteren.

Vedtak: Møre og Romsdal Døveforening går inn for at feriehjemstyret skal få kr. 3156,- som garantilån. Det skal tilbakebetales med feriefonds-penger.

Sak. 23/86: Ålesund Døves Sportsklubb søker om kr. 3000,- til deltakelse ved N.M. i friidrett i Trondheim.

Vedtak: M.& R. Døveforening yter kr. 500,- i bidrag til dette arrangementet.

Sak. 24/86: Neste styremøte.

Vedtak: Styremøtet finner sted 14.juni kl. 14.00 på Feriehjemmet.

Møtet hevet kl. 19.17.

STYREMØTE PÅ "STEINHAMMER" DEN 14. JUNI KL. 14.00.

Tilstede: Kjell Fiskergård, Solveig Olsen, Karl Otto Heggem, Eirik Heggem,
Varakvinne Bjørg Ness.

Velferdssekretær S. Hjelme var også tilstede.

Forfall: Målfrid Johnsen meldte forfall p.g.a. en eldre dame trengte hjelp.

Martin Stavaas var ikke tilstede p.g.a. eksamen.

Truls Hansen var ikke tilstede p.g.a. bryllup.

Sak 25/86 Norges Døveforbund søker om støtte, kr.3000,- til dekning av utgifter i forbindelse med at Anton Hauge er representant til Kulturfestivalen på Island.

Vedtak: Det gis støtte med kr.3000,- til Anton Hauges deltakelse på Island.

Sak 26/86 Døves Landslotteri 87 v/Døveforbundet.

Vedtak: Møre og Romsdal Døveforening vil være med og påta seg salg av lodder for ca. kr. 30.000,- på den betingelse at de nåværende smågevinstene fjernes.

Sak 27/86 Høstprogrammet 86.

Høstprogrammet ble behandlet og det ble gjort følgende

vedtak: Julebord den 13.des. skal holdes på Ulstein Hotell.

Sak 28/86 F.F.O. på kommuneplan.

Vedtak: Dersom det blir opprettet kommunalt FFO på et sted der den/de døve som bor der ikke kan eller er i stand til å møte opp på FFO møtene, gir Møre og Romsdal Døveforening velferdssekretæren fullmakt til å representere vår forening.

Sak 29/86 Tilskott fra kommunene, Dahl og Raaums Legat, M.&R.fylkeskomm. kulturf. og Trivselsmidler kap.741 v/fylkeslegen.

Frei kommune, kultur kr. 500,-

Frei kommune, helse-og sosial kr. 1000,-

Nesset kommune, kultur kr. 500,-

Dahl og Raaums Legat kr. 1600,-

Møre og Romsdal fylkeskomm. kulturformål " 10.000,-

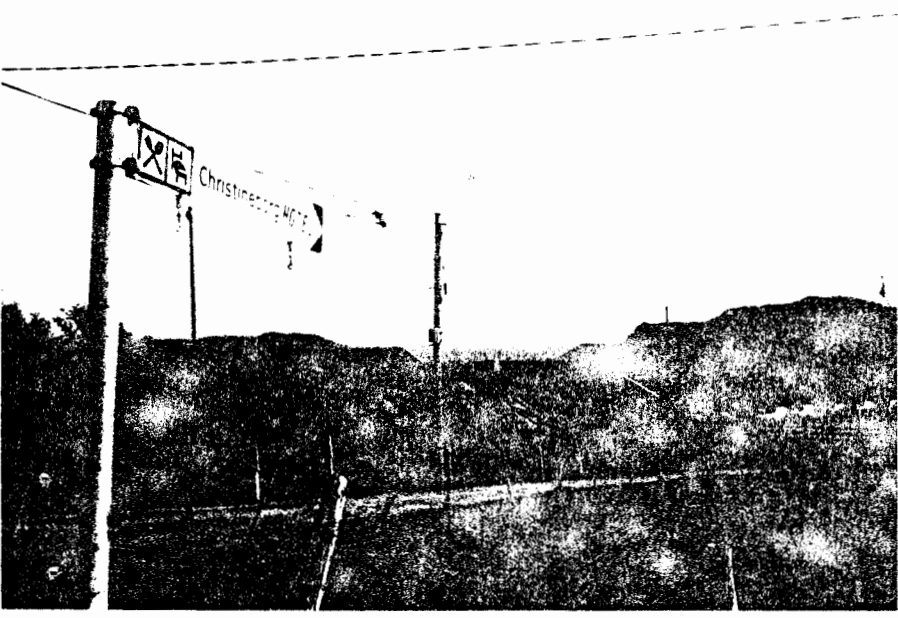
Kap. 741 post 70 v/fylkeslegen " 24.000,-

Sak 30/86 Ansette en mann til å fullføre viktig arbeid på døvehytta f.eks. grave ned vannledning og fullisolere, og lage nytt gulv på verandaen.

Vedtak: Foreningen går inn for å betale en mann for å få utført arbeidet på hytta.

Møtet ble hevet kl. 15.55

EIRIK HEGGEM KJELL FISKERGÅRD BJØRG NESS SOLVEIG OLSEN KARL OTTO HEGGEM

VELLYKKET DØVESTEVNE PÅ RUNDE:

32 personer med stort og smått var samlet til døvestevne på hotel Christineborg på Runde fra fredag 6. til søndag 8. juni 1986.

Vi var svært glade for at døvekonsulent Eilif Ohna fra Bergen kom og var med på stevnet.

Fredag kveld etter ankomst og innkvartering, var det deilig middag.

Etter middagen ønsket leder Kjell F. alle velkommen, og så fikk vi se lysbilder fra Kulturdagene i Tromsø, fra Juletreffesten på Havly i januar, og fra foredrag og årsmøte 14. og 15. februar. Det ble også avtalt at vi skulle ta tur på Fuglefjellet neste dag. Hotel direktøren skulle ordne med guide slik at vi kunne gå trygt og samtidig få litt informasjon om fjellet og fuglene. Neste morgen var det litt tåke på fjellet, så vi bestemte oss for å ta en kortere tur enn den som var planlagt kvelden før. Kl. 10.00 kom guiden, og turen kunne starte. Vi gikk til Goksøyr, der veggen går opp på fjellet.

Guiden hette Øystein, og vi fikk vite at han var sønn til Runde-losen, som sikkert mange har hørt om i forbindelse med både politikk og andre ting.

Han fortalte om fjellet og hva de forskjellige stedene het, og han svarte villig på spørsmål fra turdeltakerne. Han fortalte om hvor mange fugler som finnes på Runde og hva de forskjellige fuglene heter.

På første del av turen var været fint, men etter en stund ble tåka så tett at vi måtte snu og gå tilbake samme veg som vi kom opp. Da hadde vi vært på stupet og sett 200m. rett ned, og en del av deltakerne begynte også å bli slitne, så det gjorde ingen ting at vi måtte snu.

Tilbake på hotellet var det sporløp med mange vanskelige spørsmål, så vi fikk virkelig rusket opp i hjernebista.

Kl. 16.00 skulle Ohna ha foredrag om døves kulturarbeid, og vi håpet at kultursjefene i Herøy og Ulstein skulle komme, men ingen kom. Vi fikk telefon etter en stund fra Borghild Goksøyr, som var medlem av kulturstyret i Herøy, og hun beklaget at ingen kom p.g.a. sydentur, sykdom og sensorarbeid.

forts.

Eilif Ohna hadde forberedt seg på et informasjonsforedrag for kultursjefen. Han ble nok skuffet da han måtte nøye seg med bare oss som publikum.

Det hadde vært fint om kultursjefen hadde kommet og vært sammen med oss denne ettermiddagen på stevnet, så kanskje de hadde forstått bedre at døve har behov for støtte til å drive sitt eget kulturarbeid.

Kl. 18.00 fikk vi middag, og som det passer seg når du er på besøk ved havet, så fikk vi servert deilig fisk. Eneste bakdelen med det var at etter fjelltur med mye frisk luft og så fiskemiddag blir man veldig trøtt...

Tross at mange begynte å glippe med øynene fikk de likevel latterdøra opp da kulturutvalget presenterte kveldens program:

Først var det konkurranser både for barn og voksne, så fulgte en gruppekonskurranse, og til slutt kveldens høydepunkt: FLEIP eller FAKTA.

Vi fikk presentert mange merkelige redskaper og fikk enda merkeligere forklaringer på hva de skulle brukes til. De seirende var et lag som var sammensatt av Mette Fiskerstrand, Svein Børre Hjelm og Eilif Ohna.

Virkelig morsom underholdning.

Hotell direktøren kunne tilby båttur neste dag hvis været ble bra, og flere var interessert i å være med. Derfor måtte vi tidlig opp for å spise frokost og se på været. Det regnet, men blåste ikke så mye på den siden av øya der vi var. Det ble likevel frarådet å ta med småbarn ut i båten. Mange hadde heller ikke regntøy, så det endte med at 7 personer dro på båttur til Fuglefjellet. De fortalte at de hadde hatt en flott opplevelse, men det hadde vært grov sjø. Eilif Ohna sa takk for seg kl. 11.30 da han måtte reise for å nå flyet sitt tilbake til Bergen. Resten av gruppen fikk se en videofilm som ble tatt opp under stevnet. Filmen ble så bra at hotell direktøren gjerne ville kjøpe en kopi, da han selv hadde en som var mye dårligere.

Filmen lånes ut til Kontaktpostens lesere på samme måte som de andre filmene som døveforeningen har.

Ja, etter at filmframvisingen var slutt var tiden inne til å si adjø og takk for denne gang, ^{og ut fra} de mange trøtte, men fornøyde, fjesene å bedømme hadde det vært et svært vellykket stevne.

Solveig.

Det var ikke farlig å gå på fjellet når vi hadde med oss vår egen "Rundelos". Men det var 200 m. ned utfor stupet.....

Fleip eller Fakta var et meget populært underholdningsinnslag.

Hva kan dette være ???
Det seirende laget samarbeidet godt gjennom hele konkurransen og fikk "lønn for strevet".

Det nye styret i Norsk Døvetolkforening avd. Møre og Romsdal. Leder Anne-Grete til venstre, sekr. Irene Fiskergård, vara. Solveig Hjelme og kasserer Ståle Voldsund.

Alle tolkene fikk mulighet for trening under foredraget som ble holdt av Harriet Lange. De som ikke tolket fulgte interresert med.

Målfrid Myhr

Audiopedagog Harriet Lange.

Ann-Karin Voldsund og Irene Fiskergård.

ÅRSBERETNING

5. januar -85 til 4. april -86

På medlemsmøte 5.1.85 ble det dannet interimstyre:

Leder: Solveig Hjelme

Sekretær: Rita Selvåg

Kasserer: Ståle Voldsund

Rita Selvåg måtte trekke seg fra vervet grunnet flytting til Bergen og Målfrid Myhr ble valgt til ny sekretær (valgt på medlemsmøte 28.5.85) og har sagt seg villig til å sitte fram til nytt årsmøte.

Antall styremøter i perioden: 5. : 14.1., 25.4., 15.6., 30.9. og 28.10.85.

Antall medlemsmøter i perioden: 4. 14.1., 28.5., 30.9.85 og 5.3.86.

Klageutvalg: (med 2 repr. fra denne foreningen og 2 fra døveforeningen): Det ble vedtatt på styremøte i juni at Solveig Hjelme og Anne Karin Voldsund skulle være våre representanter i klageutvalget. Målfrid Myhr ble valgt til vararepresentant i tilfelle en av de andre var inhabile i saker som skulle tas opp.

Styret sendte i januar -85 forslag til døveforeningens årsmøte om å gå til anskaffelse av fjernsyn og video til Døvesenteret. Vi anså dette for å være et meget godt hjelpemiddel både for døve og døvetolker , til bruk ved kurs o.l.. Det ble positiv avgjørelse og døveforeningen gikk til anskaffelse av utstyret.

Kurs o.l.:

Døveforeningen arrangerte i samarbeid med tegnspråklærerutvalget kurs på Muri hotell i Valldalen 14. - 16.6.85 hvorav medlemmer, tegnspråklærere og døvetolker var invitert. Odd Inge Schrøder fra Oslo (tegnspråkforsker) foreleste om tegnspråkets historikk, oppbygging (grammatikk) o.l.. Dette var meget interessant og det er av stor betydning at døvetolkene har kjennskap til tegnspråkets historie etc.. Tre døvetolker var til stede ved dette arrangementet.

Den 6. - 8.9.85 på døvehytta, arrangerte døveforeningen i samarbeid med oss et kurs "Hvordan bruke en tolk riktig." Førelserne kom fra Oslo og det var Prøydis Kjelle Larsen (døvetolk) og Unni Gran (døv). Kurset var for døve, men det ble anbefalt at to døvetolker fulgte kurset som observatører slik at de ev. kunne gjennomføre lignende kurs senere. Solveig Hjelme og Målfrid Myhr var observatører på kurset. Det var ca 15 deltakere på kurset. Behovet for slike kurs framover er absolutt til stede.

I høst arrangerte styret 2 medlemsmøter hvorav vi den ene gangen øvde på avlesning på video og den andre gangen øvde på tolking fra kassett (rettsaker). Dårlig oppmøte av døvetolker begge gangene.

Det aller meste av tolkeformidlingen foregår gjennom velferdssekretæren som er Solveig Hjelme.

Skrivetolking har man også så vidt begynt med da de døvblitte nå endelig har fått en egen gruppe underlagt døveforeningen. Vi etterlyser flere som "kan" skrive tolke.....

Det er ialt 13 døvetolker i Møre og Romsdal, men kun en har tatt utdanningskurset og er godkjent døvetolk. Tre av de midl. godkjente døvetolkene har kommet gjennom "ildprøven" og skal begynne på tolkekurset i vår. (86).

Som nevnt ovenfor er vi 13 døvetolker i fylket, men kun

8 døvetolker er medlemmer av lokalforeningen. Vi håper flere melder seg inn og støtter opp om tiltak som vi arbeider med.

MÅLFRID MYHR

SEKRETÆR

NORSK DØVETOLKFORENING, AVD. MØRE OG ROMSDAL

V/ ANNE-GRETE VIHOVDE
C/O MAGNE LID
6222 IKORNNES

REFERAT FRA ÅRSMØTE 5. APRIL PÅ DØVESENTERET

Det var 4 stemmeberettigede og 3 ikke-stemmeberettigede til stede på årsmøtet som begynte kl. 10.00.

Solveig Hjelme ønsket velkommen. Målfrid Myhr ble valgt til dirigent og Anne-Grete Vihovde til referent.

Målfrid leste opp Årsberetningen (bem. Solveig hadde glemt et navn på tolkelista, det skal være 14 tolker) Ståle Voldsund gikk gjennom regnskapet.

kont.	kr 800,-
- videokassett	" 350,-
+ tilskudd fra NDTF	" 1300,-
i kassa:	kr 1619,50

Regnskapet ble godkjent.

Innkomne saker:

Sak 1. Kontingenten. Kontingenten i 1985 var på kr 100,- pr. medlem, og det ble vedtatt at den bør være det samme i 1986.

Sak 2. Vedtekter. Målfrid leste gjennom forslag til vedtekter. Etter noen forandringer av ordlyden, ble vedtektene godkjent.

Valg av styre: Leder: Anne-Grete Vihovde
2 styremedlemmer: Ståle Voldsund og Irene Fiskergård
Vararepresentant: Solveig Hjelme

Årsmøtet ble avsluttet kl. 10.45.

Irene Fiskergård
sekretær

Anne-Grete Vihovde
leder

NORSK DØVETOLKFORENING, AVD. MØRE OG ROMSDAL

V/ ANNE-GRETE VIHOVDE
C/O MAGNE LID
6222 IKORNNES

REFERAT FRA MEDLEMSMØTE 5. APRIL PÅ DØVESENTERET

Det var fire medlemmer og tre ikke-medlemmer (snart medlemmer) til stede: Anne-Grete Vihovde (leder), Irene Fiskergård (sekretær), Ståle Voldsund (kasserer), Solveig Hjelme, Målfrid Myhr, Anne-Karin Voldsund og Harriet Lange.

- SAK 1: Forslag fra Harriet om en kan være medlem av lokalforeningen uten at en er medlem sentralt p.g.a. vi er så få medlemmer. Det blir dyrt å være medlem av begge. Forslaget ble enstemmig vedtatt.
- SAK 2: Satsene på tolking. Forslag om at vi sender en forespørsel til sentralt hold angående satsene på tolking (forskjellen mellom tolkekuponger og skoletolking f.eks.)
- SAK 3: Skrivetolking. Vi snakket en del om skrivetolking og fant ut at det er 3 som "kan" skrivetolke, Målfrid, Solveig og Irene.
- SAK 4: Spørsmål fra Ståle om vi kunne oppbevare kassa-beholdningen i Postsparebanken. Dette ble godkjent.

Vi diskuterte litt omkring situasjonen for midlertidig godkjente tolker. Hvordan blir det for dem nå når den midlertidige godkjenningen faller bort, og hvordan skal man komme inn på tolkekurs uten praksis fra tolking? Det er jo få som vil tolke gratis. Vi vil gjerne ha et svar / en forklaring fra sentralt hold på hvordan situasjonen blir.

Irene Fiskergård
Irene Fiskergård
sekretær

V/ ANNE-GRETE VIHOVDE
C/O MAGNE LID
6222 IKORNES

REFERAT FRA STYREMØTE 15. MAI 1986

Til stede: Anne-Grete Vihovde, Ståle Voldsund, Solveig Hjelme og Irene Fiskergård (alle).

- Sak 1: Tolkeforeningen skal bestille regningsblokker fra Døves Trykkeri. Tolkene får disse ved å henvende seg til tolkeforeningen.
- Sak 2: Alle betalende medlemmer vil få tilsendt kopier av referat fra andre lokalforeninger. Tidligere har bare styret fått disse. Vi vil hermed minne alle på å betale foreningskontingenten (kr 100,-) til Ståle Voldsund, 6094 LEINØY. Bare de som er medlemmer i tolkeforeningen vil få tilsendt informasjon (referater, møteinnkallinger, tilbud om kurs).
- Sak 3: Skrivning av brev til sentralt hold angående satsene på tolking. - Og den midlertidige godkjenningen - hvordan skal en komme inn på tolkekurs uten praksis fra tolking?
- Sak 4: FFO i Møre og Romsdal skal gi ut en avis som skal gå til alle husstander i fylket. Døvetolkforeningen skal skrive litt om tolketjenesten - hva er en døvetolk?, behovet for døvetolker her i fylket osv. Vi skrev opp noen punkter som "bør" være med, og sekretæren skal skrive dette mer utfyllende til avisa.
- Sak 5: Flere medlemmer i døvetolkforeningen har store reiseutgifter til styremøter og medlemsmøter. Det ble derfor bestemt at de skal ha dekket ferjeutgifter og 1 kr pr. km ved bilkjøring. Dette regnes fra årsmøtet.

Og så innkaller vi til medlemsmøte på døvesenteret tirsdag 10. juni kl. 19.00.

VEL MØTT!!

Irene Fiskergård
sekretær

* TOLKELISTE *

ABELSETH, Margareth	6030	LANGEVÅG	tlf. 071 93288 (nabo)
ALNES, Sølvi Kjærtun Statsråd Daaesgt.6,	6000	ÅLESUND*	tlf. 071 26218
			helst mellom kl. 16 - 18
FARSTAD, Pernille	6030	LANGEVÅG	tlf. 071 92351 ttlf.
ledig etter avtale, kan ordne med fri fra jobben			
FISKERGÅRD, Irene	6035	FISKESTRAND	tlf. 071 90292
kan også få beskjed på ttlf. 071 93121 (foreldre)			
HØJ, Astrid	6030	LANGEVÅG	tlf. 071 92347
HJELME, Solveig	6023	EMLEIM	tlf. 071 30061
LANGE, Harriet Gate 2, hus 8 c	6017	ÅSESTRANDA	tlf. 071 47346
LOENNECHEN, Anne Karin Wesselsgt. 41,	6500	KRISTIANSUND	tlf. 073 71987
MYHR, Målfrid			
arbeider på hørselsentralen og kan kontaktes der for tolking på sykehuset, *			
hørselsentralen har teksttelefon nr. 071 46654			
MYRVOLD, Lilly Ann	6142	EIDSÅ	tlf.
VASSTRAND, Aasta Myrabakken,	6010	SPJELKAVIK	tlf. 071 40613
på audiopedagogisk avdeling, sykehuset mellom kl. 08.00 - 16.00, kan også			
tolke om kvelden innenfor Ålesund og Sula.			
VATN, Magnhild Blindheimsbreivika,	6020	VEGSUND	tlf. 071 43871
VIHOVDE, Anne Grete c/o Magne Lid	6222	IKORNNES	tlf. 071 52219 ttlf.
VOLDSUND, Ann-Karin	6094	LEINØY	tlf. 070 89259
VOLDSUND, Ståle	6094	LEINØY	
daglig på Ulstein Hatlø A/S tlf. 070 10050, ledig etter kl. 16.00, kan event.få fri			

Som dere ser er det et nytt navn på tolkelista denne gangen: Lilly Ann Myrvold. Hun flytter hit til fylket 20.juni og skal bo på Eidså, men er villig til å reise langt for å gjøre en tolkejobb. Hun er også tolk for døvblinde, og det har vi ikke hatt før her i fylket. Lilly Ann har tidligere bodd i Oslo. Tre av tolkene i Møre og Romsdal er elever på tolkekurset som pågår nå og skal ha eksamen i oktober. De tre er: Irene Fiskergård, Ann-Karin Voldsund og Solveig Hjelme.

Velferdssekretær Solveig Hjelme skal fremdeles hjelpe deg å skaffe tolk når du trenger det. Hun kan kontaktes på tlf. 071 46264 ttlf. i kontortiden man. kl. 11.00 -- 15.00, ons. kl. 13.00 -- 17.00, fre. kl. 14.00 -- 19.00. Det er viktig å bruke tolk slik at du får brukt opp kupongene dine, da viser du at tolkeordningen er nødvendig for døve. Det er mye en tolk kan brukes til bare bruk fantasien. Husk at tolken har taushetsplikt om alt han/hun får vite.

Velkommen til Norges Døveforbunds 26. landsmøte!

Med disse ordene åpnet forbundsleder Toralf Ringsø landsmøtet i Bergen 8.mai. Landsmøtet ble holdt på Hotell Norge i meget hyggelige omgivelser.

Vi var tre representanter fra Møre og Romsdal: Målfrid Johnsen, Truls Hansen og undertegnede. Målfrid reiste til Bergen onsdag kveld, da det ikke gikk fly fra Kristiansund torsdag morgen. Truls og jeg dro fra Ålesund kl.08.00 torsdag morgen. Det første som skjedde da vi kom på bussen på Valderøya, var at bussen fikk motorstopp, og vi måtte vente til en annen buss kom og hentet oss. Da vi kom til flyplassen, fikk vi vite at flyavgangen var utsatt p.g.a. tåke i Bergen, og da begynte vi å bli litt nervøse.

Vi fikk imidlertid hyggelig selskap med trønderne som var på flyet, og etter en stund var det klart for avgang og vi kom fram til Bergen i god tid likevel. Selve landsmøtet startet like etter kl.12.00 på Kristi himmelfartsdag, og ble avsluttet helt etter programmet kl. 15.00 på lørdag 10.mai.

Selve landsmøteforhandlingene skal jeg ikke skrive noe om her, for det har stått i Døves Tidsskrift, og dere har sikkert lest om det der.

Kl. 18.00 på landsmøtets første dag var det "sight-seeing" med buss, og vi fikk se Døves Hus i Vestre Torvg. 20 a og Welhavensgt. 68, dette var de tidligere Døves Hus i Bergen. Vi så også tidligere yrkesskole for døve gutter på Gyldenpris. Fra Solheimslie fikk man se en praktfull utsikt over byen, og det samme opplevde man fra Nattlandsfjellet etter et besøk på Døves Alders- og Sykehjem. Vi besøkte også Døves Trykkeri A/S og NDF's avdelingskontor. Turen endte i det nye døvesenteret i Kalfarveien 77 A hvor Døves Dameklubb gjorde istand en hyggelig kveld med servering av lapskaus og kaffe og kaker. Eilif Ohna vartet så opp med noen morsomme historier (han sier selv at de er sanne) fra døvehistorien i Bergen. Vi fikk også omvisning i huset, og undertegnede ble ihvertfall imponert. Det er stort og flott, selv om det er gammelt og trenger mye oppussing. Oppussingen var i full gang, og i kjelleren skulle det bli bl.a. discotek, trim rom, biljard m.m.m.

Fredag kveld var det kulturkveld på Bryggens Museum. Det var godt og vel 90 min. underholdning ved "skuespillfrelste" medlemmer i Bergen Døveforenings teatergruppe. De viste forskjellige situasjoner døve kan komme opp i ved bruk av tolk f.eks. hos legen, hos en statsråd, i militæret og mye mer, og vi lo så tårene trillet. Etter at underholdningen var slutt dro vi tilbake til hotellet og den koselige nattklubben der.

Siste dag på landsmøtet:

Etter at landsmøtet var avsluttet kl.15.00 var det "fri" fram til festmiddagen kl. 19.00.

Festmiddagen ble dyktig ledet av Annlaug Koppen. Det var noen få taler, og opplesing av en bergenssang, som var noe endret og tilpasset anledningen. Det var tale av ordfører Henrik j. Lisæth, og Thorbjørn Johan Sander ble hedret for 25 års arbeid som redaktør for Døves Tidsskrift (tidligere Tegn og Tale). Han ble overrakt et stort tinnkrus med inskripsjon av forbundslederen. Etter at middagen var fordøyd og vi hadde fått kaffe, ble det dans til 5-manns-orkesteret "Jump Up". De spilte så det drønnet i salen, og jeg tror de fleste er enig i at valget av orkester var meget godt. De gjorde sangen og musikken levende både for hørende og døde.

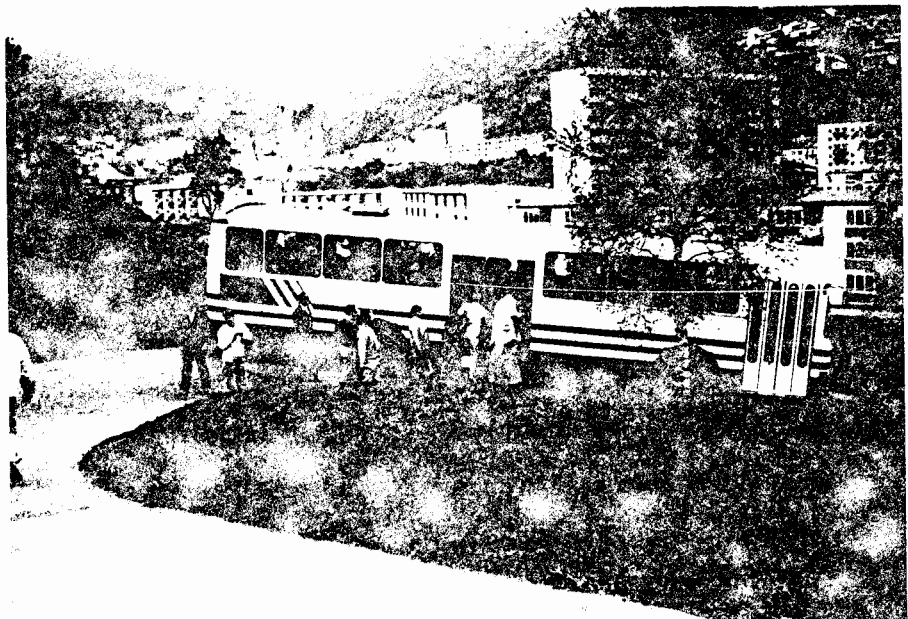
Søndag 11. var avreisedag, og vi hadde god tid da flyet vårt ikke gikk fra Bergen før kl.14.10. Formiddagen brukte vi til å slappe av og prate uformelt, om våre opplevelser på landsmøtet og om våre planer framover.

Og så var avskjedens time kommet, for meg som var med på Norges Døveforbunds landsmøte for første gang, hadde det vært en rik opplevelse å få lov å delta. Som så ofte før ble jeg slått av det gode samhold og den store fellesskapsfølelse som er ved slike anledninger. Jeg har opplevd det samme i forbindelse med kulturdagene og andre lignende sammenkomster, og jeg tror dette må være noe som er spesielt for døvemiljøet. Takk for fine dager i Bergen, jeg følte meg både velkommen og satt pris på selv om jeg er hørende.

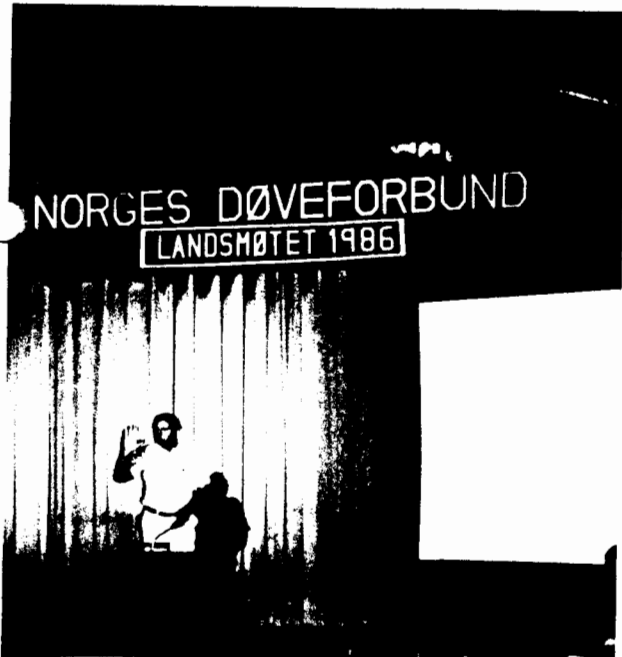
Nevner til slutt at neste landsmøte skal holdes i Trondheim i 1988.

Solveig Hjelme.

Tar med noen glimt fra den fine buss-turen vi hadde torsdag kveld. Her står bussen parkert utenfor Døves Aldershjem.

I løpet av bussturen var det besøk både på Døves Aldershjem og Døves Trykkeri. Her er det Eilif Ohna som ønsker oss velkommen til Døves Aldershjem.

Også et glimt fra landsmøtesalen. Her er møteleder Rolf Hansen på talerstolen.

Og her er vi framme ved Døves Trykkeri. Her fikk vi omvisning og orientering av bl.a. en entusiastisk Albert Breiteig. Det er ufattelig at han døde så plutselig bare kort tid etter landsmøtet.

DØVES KULTURDAGER I SARPSBORG 7. - 9. NOVEMBER 1986.

Nå er det på tide å tenke på Døves Kulturdager.

De som er interessert i å framføre noe der, må melde seg på til Torbjørg Fiskergård så snart som mulig.

Hva med en sketsj fra Moldegruppa f. eks.???

Vi har ikke fått noe program for Døves Kulturdager 7. - 9. nov. i Sarpsborg enda, men de som har lyst å være aktive på Kulturdagene må gi beskjed til: Torbjørg Fiskergård, boks 10, 6035 FISKARSTRAND TTLF. 071 93121.

FØDT :

EN GUTT   5/5 - 86.

51 cm   3900 gr.

Han skal hete Rolf Helge Melby Arntzen.

Skal døpes i Indre Sula Kirke den 22. juni kl. 11.00
av døveprest Asgeir Straume.

Hilsen Sigrid Melby og Rolf Arntzen.

NORGES DØVEFORBUND

=====

Sirkulære nr. 29/86

Kul " 02/86

Bergen, 28.05.1986

DØVES KULTURDAGER 1986 I SARPSBORG

Som kjent skal Døves Kulturdager 1986 holdes i Sarpsborg fredag 7., lørdag 8. og søndag 9. november. Vi vet at hele Norge venter på nærmere opplysninger om priser for hotell, måltider, reiser osv. - og ellers hva som skal skje i Sarpsborg.

Pr. i dag kan vi opplyse følgende -

1. Alle sceneframførelser holdes i Folkets Hus - også kunnskapstevlingen.
2. Festmiddagen lørdag kveld holdes i Folkets Hus. Nærmere opplysninger om meny og prisen kommer senere.
3. Det blir ikke felles koldtbord fredag kveld slik som vi pleide å ha i tidligere Kulturdager. Derimot kan de som ønsker, ta lunsj eller koldtbord i samme hotell de bor i.

4. Hoteller og priser:

	enkeltrum pr. døgn	dobb.rom pr.person " døgn	3-sengsrom pr.person " døgn
Hotel City - Fredrikstad 200 senger	350,-	250,-	200,-
Hotel Victoria - Fredrikstad 80 senger	275,-	210,-	
Hotel Saga - Sarpsborg 120 senger	325,-	250,-	
Hotel St.Olav - Sarpsborg 130 senger / med dusj/wc uten/ " /"	315,- 265,-	240,- 190,-	
Grand Hotel - Sarpsborg 55 senger med dusj/wc med wc uten bad/wc	250/255 230,- 225,-	195,- 170,- 165,-	

Vi venter fortsatt på opplysninger fra et annet hotell i Sarpsborg og likeledes fra Tuneheimen Ungdomsherberge også i Sarpsborg.

Bestillinger på hotellrom og valg av hotell sendes til

Torbjørg Fiskergård, boks 10, 6035 FISKARSTRAND.

Dere bes være oppmerksom på at vi ordner med transport i buss mellom Fredrikstad og Sarpsborg uten ekstra utgifter for dem som måtte plasseres i hotellene i Fredrikstad. -

Vi forbeholder oss retten til å fordele bestillinger på hotellrom mellom Fredrikstad og Sarpsborg. I så fall vil alle få beskjed om plassering i hotell i løpet av september måned.

forts. bak

5. Reisemåter:

Døveforeninger på Østlandet kan selv ordne med transport til og fra Sarpsborg. Derimot kan døveforeningene i sør, vest og nordover, kontakte enten SAS eller Braathens Safe om minipriser for reiser fly til og fra Oslo - og hos NSB om togreiser til og fra Sarpsborg.

I tilfelle dere ønsker kan vi bistå med kontakt med SAS, Braathens Safe og NSB med spørsmål om minipris / grupperabatt o.l. for reiser til og fra Sarpsborg. I så fall må dere si fra til oss så snart som mulig.

Til slutt vil vi si fra at vi sender ytterligere opplysninger om forholdene i Folkets Hus, framførelser, fotokonkurransen m.m. i førstedelen av juni måned.

Med vennlig hilsen
NDF-Kulturutvalg

Norunn Ellingsen
Norunn Ellingsen

Rune Anda
Rune Anda
leder

Eilif Ohna
Eilif Ohna

-----klipp-----

-----klipp-----

Jeg/vi vil gjerne være med til Døves Kulturdager i Sarpsborg.

navn.....
navn.....
adresse.....
tlf. ....

Jeg/vi vil gjerne overnatte på hotell.....
annen overnatting.....
ønsker enkeltrom ( ) dobbeltrom ( ) 3-sengsrom ( )

Vi vil ordne med flyreise til Oslo og videre derfra med tog til Sarpsborg.
Dette kommer vi tilbake til når vi ser hvor mange som vil reise.
Meld dere på både aktive og "turister" !
Til : Torbjørg Fiskergård, boks 10, 6035 FISKARSTRAND.

DØVE TEGNSPRÅKLÆRERE I MØRE OG ROMSDAL !!!!

Nå har dere virkelig sjansen til å få skikkelig opplæring.

Altfor mange flinke døve tegnspråklærere føler seg usikre på å undervise.

Meld dere på dette kurset ! Vi trenger dere !!!!!

Døvegruppa i Molde
Møtet 14. juni er avlyst p.g.a. dårlig fram møte.

Denne kunngjøringen stod å lese i Døves Tidsskrift nr.23, 6. juni
Er lederen SYNSK, eller hva????

TIL DØVE TEGNSPRÅKLÆRERE

Vi inviterer deg til et utdanningskurs for tegnspråklærere. Kurset er delt i to, og varer tilsammen 6 uker. Første delen avholdes 1.-19. september 1986, og andre delen 6.-23. januar 1987. Begge kursene avholdes på Ål-senteret.

Kurset passer best for erfarne tegnspråklærere, altså lærere som har undervist på tegnspråkkurs tidligere.

På kurset vil det bli lagt stor vekt på *hvordan* du skal undervise i tegnspråk (metodikk). En viktig del av kurset vil dessuten bli å gjennomgå nytt tegnspråkmateriell. Det vil også bli gitt undervisning i og om: pedagogikk — tegnspråk — norsk.

Kurset har plass til 15 deltakere.

Under forutsetning av godkjenning i NDF's styre og Ål-styret kan vi gi følgende økonomiske opplysninger om kurset:

Kurset er gratis. Reise- og oppholdsutgifter blir betalt av oss. De som blir trukket i lønn under kurset, kan søke om skattefrie stipend som er på opptil: kr 250,— pr. dag til familieforsørgere.
kr 100,— pr. dag til ikke familieforsørgere.

Søknad om plass på kurset sendes før 1. juli til: DØVESENTERET, 3570 ÅL.

Spørsmål om kurset kan rettes til senteret ved undervisningsinspektør Per Ove Nybråten eller studiekonsulent Helge Herland.

SØRLANDS-FERIE?

Vest-Agder Døvesenter, Dvergsnestangen, er et moderne feriesenter med 20 senger og campingplass (ikke helt ferdig planert) som ligger ca. 12 km fra Kristiansand sentrum. Nytt toalett- og dusjanlegg ferdig til bruk. 6 stk. strømuttak for campingvogn. Stor veranda. Tekst-TV og stereoanlegg. Muligheter for bading og fiske. Båt til disposisjon for ferierende.

Ca. 10 km til Dyreparken/Fritidsparken og ca. 6 km til Fun Center (aktivitetssenteret). Ca. 200 meter til nærmeste kiosk og matvarebutikk.

Priser: Kr 40,— pr. seng pr. døgn. Barn 4-16 år ½ pris. Pensjonister/uføretr./skoleelever over 16 år kr 35,—. Leie av sengetøy komplett kr 12,— pr. døgn (ellers kr 2,50 pr. enhet). Dusj kr 5,— pr. gang. Lavere pris for telt og campingvogn.

I juli måned gis 10% rabatt for ukesopphold (minst 7 dager) til alle mot kontantoppgjør på stedet. Ellers 20% rabatt utenom juli.

Skriftlig eller telefonisk bestilling (antall personer/døgn og tidsrom må oppgis) snarest og senest innen 19. juni til:

Arne Birkenes
Torrildalsveien 105
4600 KRISTIANSAND
Tekstlif. 042 — 21 156.

Etter 19. juni sendes skriftlig bestilling direkte til (ingen informasjon gis):

Vest-Agder Døvesenter
Dvergsnestangen
4600 KRISTIANSAND

NB! Hvis telt eller campingvogn medbringes, er bestilling ikke nødvendig.
GOD SOMMERFERIE!

SPORTSNYTT FRA ÅLESUND DØVES SPORTSKL.

Den 31.mai arrangerte Molde Olymp halvmaraton i Molde.

Det var bra vær og litt kuling. Kjell Fiskergård halvmaraton (21.097.5 m.)

Han ble nr. 5 og fikk tiden: 1.31.22. i klasse 45 - 49 år.

Dette var personlig rekord (tidligere 1.32.49 på samme løype i Molde i fjor), og han var meget fornøyd med løpet.

Kjell har tidligere deltatt i 4 konkurranser i klasse 45 - 49 år.

12. april : Valderøy rundt 9,2 km. ble han nr. 6 med tiden 37.07,

20. april : Langevågløpet 13,2 km. ble han nr. 4 med tiden 54,51,

30. april : Aksla Mila 10000 m. ble han nr. 34 av 160 deltakere med tiden 40,37

og 24. mai : Gange Rolv 15 km. der ble han nr. 3 med tiden 1.04.57.

Oppmann : Kjell Fiskergård.

EN LITE HYGGELIG OPPLEVELSE.

Det er ikke alltid like problemfritt å delta i et løp, det viser historien som Kjell forteller her om sin opplevelse i forbindelse med Gange Rolv løpet som han deltok i 24. mai.

Kjell forteller:

Jeg kom kjørende til byen, var litt sent ute og måtte lete en stund etter parkeringsplass. Til slutt fant jeg en plass på Torghalltomta (vest for Brosundet). Jeg så på klokken, hadde dårlig tid, løpet skulle starte kl. 15.00.

Jeg måtte skifte klær, og da jeg kom fram spurte jeg en av arrangørene hvor garderoben var. Han pekte opp mot Nørvøy skolen, dit kunne jeg gå og skifte.

Jeg så på klokken, det var bare ti minutter til start og jeg skulle varme opp også. Jeg kom fram til skolen og gikk inn, fant garderoben og kjente på døren - den var låst. Prøvde damegarderoben også, men der var også låst.....

Hva skulle jeg gjøre, et blick på klokka fortalte meg at tiden var knapp...

Pytt, pytt, tenkte jeg, jeg får skifte i gangen, det gjør ingen ting.

Som tenkt, så gjort og jeg skiftet i en fart. Nå var det bare få minutter til start og jeg fikk forte meg til start-stedet.

Men da jeg tok i døra og skulle gå ut var døra låst!!!!!!!!!!

Hva skulle jeg gjøre ?????? Nå var gode råd dyre. Jeg røpte og banket, men ingen hørte meg.

forts. neste side...

Jeg begynte å få litt panikk - så på klokka - 3 minutter til start.

Hvordan kunne jeg komme meg ut ???

I døra var det armert glassrute (med ståltråder i), jeg kunne knuse ruta ??

Det var ikke mye tid å tenke seg om - jeg tok sats og slo hardt til ruta.

Det ble et SVÆRT hull, men jeg kunne ta hånden gjennom hullet og få åpnet døra.

Det var ennå tid til å rekke løpet, men hva hadde jeg gjort ??? Dette kunne

jo bli betraktet som hærverk !!! Da jeg kom fram til starten måtte jeg fortelle hva jeg hadde gjort.

Jeg fikk bare starte på løpet, men jeg følte meg i dårlig form, tenkte og tenkte på opplevelsen på skolen og på den ødelagte døra.....

Hvordan ville arrangørene reagere ??? Ville de anmelde meg til politiet ???

Ville skolen kreve erstatning ??? Jeg så at flere av de andre deltakerne løp forbi meg, men jeg klarte ikke å samle meg til å gjøre noen innsats i løpet.

Resultatet ble da også at jeg kom i mål på dårligere tid enn i fjor.

Da jeg kom tilbake til skolen, traff jeg vaktmesteren. Han viste meg en plakat som var revet med fra skoleveggen og lå på veien. Der stod det at skolen var stengt på grunn av STREIK. Men hva med han som sa at jeg skulle gå dit og skifte? Og inngangsdøren var jo virkelig åpen da jeg kom dit!

Jeg mente at det var deres ansvar som hadde gitt meg feil informasjon, og resultatet ble da også at jeg skulle slippe å betale for skaden på døra.

Nå etterpå kan Kjell le godt av hele historien, men det var ikke hyggelig mens det pågikk. Selv om han ikke følte seg i form under løpet, fikk han likevel en 3.plass. Premien var et par flotte mokasiner, men uflaks igjen: De passet ikke! Nå prøver han stadig vekk å finne noen som skoene passer til, men har ennå ikke funnet noen. Skoene er nr. 43, så hvis noen.....:.

DERE HUSKER VEL AT I FORIGE NR. AV KONTAKTPOSTEN VAR DET KONKURRANSE OM Å TIPPE VM-RESULTATER ? HER ER VINNERNE:

VM tips.

1. Bjørg Ness	9 poeng
2. Trygve Krogstad	9 "
3. Adolf P. Standal	8 "
4. Britt R. Olausen	8 "
5. Sigrid H. Melby	7 "
6. Karsten Ramsvik	7 "
7. Truls Hansen	7 "
8. Solveig Olsen	7 "
9. Kjell Fiskergård	6 "
10. Trond Brudevold	6 "
11. Leif G. Kvernberg	6 "

Rolf Arntzen (utenfor) 9 poeng

Trekning :

Vinneren første premie: Premien her ble
Bjørg Ness
Trygve Krogstad kr. 60,- på hver.

Vinneren annen premie: kr. 40,- på hver.
Adolf P. Standal
Britt R. Olausen

Vinneren tredje premie: kr. 7,50 på hver.
Sigrid H. Melby
Karsten Ramsvik
Truls Hansen
Solveig Olsen

VM arrangere Rolf Arntzen

LANDEVEISLØP FRA LØKKA VULK TIL DØVEHYTTA LØRDAG 31.05.86.

Ålesund Døves Sportsklubb arrangerte landeveisløp lørdag 31. mai.

Frammøtet var ikke så godt, og været var heller ikke på vår side.

Resultater:

Menn: 1.Svein B. Hjelme 58,49
2.Geir Haugen 1,17,12
3.Trond Brudevold (brøt)

Damer:

1.Solveig Olsen 1,24,40

Barn:

1.Guttorm Olsen 1,03,07
2.Kim Olsen 1,03,08

Etterpå ble det servert kaffe og smørbrød på Døvehytta. Det var også leker for barna ledet av Kjell Olsen. Alt i alt en hyggelig ettermiddag og kveld.

Sekretær Å.D.S.K.

Trond Brudevold gikk (bokstavlig talt) "hardt ut", men måtte etter en stund bryte løpet.

Klar til start ved Løkka Vulk, været var ikke på vår side.

SUPERT SHOW MED TORDEL RAVNDAL.
*****

Søndag 6. april var Kjell Fiskergård, Rolf Artzen og jeg i Spjelkavikhallen og så Torkel Ravndal's show. Kl. 19.00 begynte det og det var et fantastisk show syntes vi.

Først fikk vi se at Torkel slo av 2 trestykker med knyttneven. Så slo han av 4 trestykker. Deretter la han 4 trefjølere oppå hverandre og delte dem med karateslag med hånden.

Han viste oss en jernstang og så bøyd han den med hendene så den ble seende slik ut

Så lå han på en bøylehestseng og løftet over 100 kg. i styrkeløft.

Torkel Ravndal og Ove Magne Dypvikstrand fra Fiskarstrand skulle konkurrere, de skulle løfte et bord med ryggen (stå bøyd under bordet og løfte det opp, med ryggen) og så skulle de se hvem som karte å løfte med flest jenter som satt på bordet. Torkel vant og løftet bordet med 12 jenter på. Ove Magne klarte bare å løfte 10 jenter. Han ville prøve å slå Torkel og løfte 12 jenter, men han klarte det ikke og Torkel vant! (Stakkars Ove!! Sunnmøringer.)

Torkel kunne også slå i spiker uten hammer bare med hånden, det er bare han som kan gjøre sånt.

Han viste oss de tykke armmusklene og musklene i skuldre og bryst.....

Til slutt fikk vi hilse på ham, og da vi spurte om å få ta bilde sa han JA. Jeg fikk smake vørterøl av ham, men det smakte ikke godt. Han sa at vørterøl er viktig å drikke for musklene.

Takk til Kjell F. som foreslo at vi skulle hilse på "Verdens kjendis Torkel Ravndal". Hvorfor trener ikke dere døve vektløfting som han ??????

Skrevet av Sigrid Melby.

Bildet:

Ove Magne
Dypvik -
strand,

Rolf Arntzen,
Torkel
Ravndal og
Kjell
Fiskergård

Foto:

Sigrid Melby

Fra Lars Roger Lundanes har vi fått denne listen over TRENINGSLØP (orientering) -86.

dato	kart	frammøte	arrangør
Juni			
18.	Utvikfjellet	Rasteplass vest for Skinstad- reset (ved døvehytta)	Trond Vartdal/ Jon Erik Worren
25.	Haugtua	Fiåthe Trevare	Geir Louis Lundanes
Juli			
2.	Emblemsfjellet I	Østremseter	Kjetil Østrem
30.	Emblemsfjellet II	Skytterhuset	Marit/Britt Sørland
August			
6.	Utvikfjellet	Toppen av veg over fjellet	Lars Roger Lundanes
13.	Haugtua	Ytrevik	Roar Reiten/ Geir L. Lundanes
20.	Blindheimsfjellet	Nedre Heisstasjon	Karstein Sørland
27.	Solevågsfjellet	Mauseidvåg Stadion	Svein Sørland
September			
3.	Blindheimsfjellet	Ivar Aasen - hytta	Kjell Schrøder
10.	Flisneset	"Lega"	Randi Helland/ Rønnaug Hoel

Lars Roger Lundanes som var på Døvesenteret sist vinter og holdt foredrag om orientering sier at hvis noen av de som var med på foredraget har lyst å prøve seg på disse løpene så er det bare å komme og møte opp.

Vennskapkamp i fotball 14.-6.-86.

Vi har hatt vennskapskamp i fotballkamp mot Trondheim
deves Idrettslag den 14. juni. Spillet gikk på Spjelkavigs
gressbane kl. 13.00. Det var fint vær, og det har det vært hver
gang, vi arrangerer mot utenbygslag. Desverre kunne ikke Tr.heim
deves I.L. stille fullt lag (10 mann), så kampen ble ulik, det
vil si at vi utklasset dem. Den første målet fikk Tr.heim D.I.L.
som var straffe, og ble satt inn av Hans O. Stangvik-. Så ble
det vår tur og målene rant inn til det stoppet på ni.

3 mål laget Ståle Voldsund, 2 hver til brødrene Lid, I til
Robert Fiskerstrand, og I til Trond Brudevoll. For Tr. heim D.I.L.
satte Leif Rånes, og den siste gjorde Hans O. Stangvik, så
resultatet ble tilslutt 9-3. Dyktig dømming av Kjell Clausen, og
takk til ham for kampen. Egentlig skulle vi hatt pokalkamp i
fri-idrett og fotball, men det var vanskelig å få leid fri-idretts-
bane på den tiden som passet Tr.heim D.I.L.

Foretter hadde vi hyggekveld på døvehytta, og vi viste frem
A.M. i fotball mellom Danmark og V. Tyskland som ble spilt natt
til lørdag, for de som kom fra Tr.heim fikk ikke se den efter
som de var undervei til Ålesund. De overnattet på døvehytta til
søndags middag. Det er hyggelig å få besøk fra andre kanter, så
vi håper på det neste år.

Trygve Krogstad

GOD DELTAKELSE FRA KLIPRA SKOLE UNDER NASJONALT SKOLEMESTERSKAP 1986.

tekst og foto: Roar Sætre.

I dagene 24.04. - 26.04. arrangerte Trondheim Døveskole og Vikhov skole for hørselshemmede i fellesskap det årlige skolemesterskapet for alle landets hørselshemma skolebarn.

Mesterskapet startet med bordtennis i Nidarøhallen på fredag. Der tok Jo Arve Furland en fin 5.plass blandt en lang rekke deltakere i sin klasse.

På lørdag ble det arrangert terrengløp på Vikhammer med Vikhov skole som arrangør, og det var med ca. 80 deltakere fra nesten alle landets døveskoler. Terrengløpet ble profesjonelt avviklet i fint værvar. Løpet var oppdelt aldersvis i tilsammen 5 heat.

I 2. heat startet Geir sammen med 8.andre i sin klasse, og klarte å sikre seg en 6. plass.

I 3. heat startet Vibeke Olsen (elev på Vikhov) og kom inn på en fin 4. plass.

4. heat var et knallhardt oppgjør der flere deltakere vekslet om å ligge i teten. En stund lå Arne Karlsnes (vikhov elev) an til seier, men på slutten ble han spurtbeseiret og kom inn på en god 2. plass.

Erlend Holsen holdt godt følge hele løpet og passerte flere konkurrenter i siste del av løpet. Han sikret seg dermed 4. plassen.

I 5. heat ble det jevnt oppgjør der hele feltet var samlet til halve løpet var unnagjort. Ved målpassering etter 1.runde førte Johnny Ramstad og Svein Børre Hjelme an i løpet side om side, men på slutten måtte de gi tapt ledelsen med hårfine sekund, og de kom dermed inn på henholdsvis 4. og 5. plass sammenlagt i sitt heat.

Alt i alt ble det en fin innsats av Klipra skole i skolemesterskapet i Trondheim.

Geir Sætre passerer målstreken i fint driv og inn til en 6.plass i sin klasse.

Jo Arve Furland med tommelen opp etter den fine innsatsen i bordtennis.

Her er "Sunnmørskolonien" samlet på Vikhammer etter innsatsen i terrengløp på lørdag 26.4. Fra venstre: Arne Karlsnes, Svein Børre Hjelme, Erlend Holsen, Vibeke Olsen, Johnny Ramstad og Geir Sætre (foran).

BÅTFØRERBEVIS SOM VALGFAG PÅ KLIPRA SKOLE.

Fire elever på Klipra skole: Jo-Arve Furland, Erlend Holsen, Johnny Ramstad og Svein Børre Hjelme, har siste skoleår hatt teori til båtførerbevis som valgfag.

De har hatt undervisning sammen med hørende på Nørvøy Ungdomsskole, og Roy Andersen (læreren til Johnny og Svein Børre) har vært med som tolk.

Onsdag 4.juni var den store dagen da de skulle opp til eksamen og se resultatet av årets valgfagtimer.

Eksamen var meget høytidelig med sensor, lærer og tolk tilstede, og det var ikke fritt for at de fire var litt nervøse.

Heldigvis gikk det bra, og i dag kan alle fire stolt vise fram båtførerbeviset. Vi gratulerer !

TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN !

Jeg vil gjerne takke medlemmer og lesere for oppmerksomheten i anledning min 50 årsdag.

Inger-Anne Krogstad.

BARNEDÅPEN UTSATT !!!!!

Det står i Kontaktposten at Rolf Helge, sønn til Sigrid Melby og Rolf Arntzen skal døpes i Indre Sula Kirke 22.juni 1986.

Vi vil gjøre dere oppmerksom på at dåpen er blitt utsatt.

Sigrid Melby.

OBS !!! OBS !!! KONTINGENTEN FOR 1986.!!!!

Det er ennå mange som ikke har betalt kontingenten for 1986.

Hvis dere vil fortsette som medlemmer i Døveforeningen må dere være snill og betale kontingenten snart.

Hvis dere har flyttet eller ikke vil være medlemmer lenger må dere melde dere ut skriftlig til foreningsleder: Kjell Fiskergård
6035 FISKARSTRAND.

KURS I BRUK AV TOLK.
*****

HVORDAN SKAL DU BRUKE TOLK RIKTIG ?

HVA VENTER TOLKEN AV DEG OG HVA VENTER DU AV TOLKEN ?

DU HAR SIKKERT MANGE SPØRSMÅL I FORBINDELSE MED Å BRUKE TOLK.

ER TOLKEN EN "SPION" ? VIL TOLKEN FORTELLE VIDERE TIL ANDRE DET HAN FÅR
VITE NÅR HAN TOLKER FOR DEG ?

MANGE DØVE I MØRE OG ROMSDAL HAR ALDRI BRUKT TOLK, HVORFOR IKKE ?

MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING INNBYR DØVE TIL KURS I BRUK AV TOLK PÅ KNAUSEN
I MOLDE : fredag 12. - søndag 14. september 1986.

LÆRER PÅ KURSET BLIR FRØYDIS KJELLE LARSEN FRA OSLO, OG VI HÅPER AT UNNI GRAN
OGSÅ KAN BLI MED.

DISSE TO HYGGELEGE DAMENE HADDE ET KURS I BRUK AV TOLK FOR OSS I FJOR OGSÅ.
DET KURSET BLE HOLDT PÅ DØVEHYTTA I BRUSDALEN OG VAR MEGET VELLYKKET.

VI VIL DERFOR AT FLERE SKAL FÅ MULIGHET TIL Å VÆRE MED PÅ KURS OG DENNE GANGEN
SKAL ALTSÅ KURSET VÆRE I MOLDE.

VI HÅPER SELVSACT PÅ DELTAKELSE FRA HELE FYLKET.

PÅMELDING TIL MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING, NØRVASUND 6017 ÅSESTRANDA INNEN 15.aug.

-----klipp-----

-----klipp-----

Jeg/vi vil delta på kurs i bruk av tolk 12.-14.sept. 1986.

Navn.....

Adresse.....

tlf. nr. ....

Jeg ønsker enkeltrom (koster 100,- kr.)

Med hilsen

**MØRE OG ROMSDAL
DØVEFORENING**

husk påmeldingfristen, og vær gjerne tidlig ute med påmelding.

Nys og gap

Nyse er noe vi prøver å gjøre så diskret som mulig – vi snur oss vekk og vil helst ikke vise noen hva som skjer. Men det er altså ikke bra – vi skal nyse med munnen åpen, slippe det hele ut. Det er nemlig best for helsen. Etter vi igjen både for nese og munn, blir det for mye trykk. Det er skadelig for bihulene og kan utløse neseblod. Derfor – når du kjenner at nyset kommer, ta et stort lømmelørkle og hold for nese og munn, men la trykket komme ut.

Dans eller jogg

Liker du ikke å jogge, men har lyst til å mosjonere, kan du danse isteden. Det påstås at hvis du danser hard diskodans i cirka et kvarter, tilsvarer det noen kilometers løpetur. Noe å tenke på?

Skjønnhetsråd

- For å få vakre lepper skal du si vennlige ord.
- For å få pene øyne skal du se det beste i andre mennesker.
- For å få vakre hender skal du rekke dem ut mot dem som trenger en hjelpende hånd.
- For å få slanke linjer skal du dele maten med dem som sulter.
- For å få et pent hår skal du la et barn stryke fingrene gjennom det.
- For å få naturlig verdighet skal du tenke på at du aldri går alene.

Litt om forkjølelse

En forkjølelse tar syv dager hvis du ikke gjør noe. Og en uke hvis du søker lege, sier vi ofte litt fleipete. Det er vel sant nok, men sikkert er det at forkjølelsen er lettere å leve med hvis vi samtidig er snille med oss selv – tar litt ekstra hensyn. Det er ikke nødvendig å ligge i sengen, men å ta det med ro og unngå anstrengelser. Røyking – både egen og andres – bør unngås. Sørg også for å drikke mye væske – vann, sitron- og solbærsaft. Det hjelper! Ekstra tilskudd av C-vitamin eller noen hvitløk-tabletter skal også ha god virkning. Det skader i hvert fall ikke å prøve! Men først og fremst – ta hensyn til deg selv.

Nemlig

Enhver amatør kan starte en kjærlighetsaffære, men bare den profesjonelle vet hvordan man stopper den ...

Jeg lever i en verden der alle har det travelt. De rekker ikke en gang det vesentligste – nemlig å leve!

VELFERDSSEKRETÆREN FOR DØVE OG TUNGHØRTE.

Ja, så er sommeren her igjen, og jeg må si at denne våren føler jeg at det har blitt altfor liten tid til besøk hjemme hos døve.

En del av grunnen er at jeg hadde nesten en måneds permisjon for å delta på tolkekurs.

Nå håper jeg at mange har savnet meg og har lyst å ha besøk nå før ferien eller tidlig på høsten.

Jeg skal ha ferie i juli, torsdag 3. juli reiser jeg til Jugoslavia (som vanlig), men mandag 28. juli begynner jeg igjen og er klar til å besøke de som ønsker det.

Tirsdag og torsdag vil fremdeles bli "besøksdagene" og jeg gleder meg til å besøke både gamle og nye venner.

Ting jeg kan hjelpe med er f. eks. skrive brev og søknader, kontakt med offentlige kontor, trening i bruk av tekst-telefon, skaffe tolk og mange andre ting. Det er også hyggelig med et besøk bare for å prate om løst og fast. Torbjørg Larsen blir gjerne med meg hvis dere vil ha besøk av henne, hun er som dere kanskje vet kontaktperson til ensomthoende døve.

Kontortiden min på døvesenteret er:

mandag: 11.00 - 15.00, onsdag: 13.00 - 17.00 og fredag: 14.00 - 19.00.

Jeg har tekst-telefon og nr. er 071 46264, bare ring eller skriv.

Klipp ut og send hvis du ønsker besøk eller vil ha kontakt på annen måte.

klipp-----klipp

til Velferdsekretæren for døve og tunghørte i Møre og Romsdal
Norvasund, 6017 ÅSESTRANDA.

Jeg ønsker besøk av velferdssekr. ( )

Jeg vil treffe velferdssekretæren på kontoret ( )

Jeg vil treffe velf. sekr. i Molde ( ) i Kristiansund ( )

Mitt navn.....

Adresset.....

Tlf. nr. .... vanlig tlf./ tekst tlf.

Velferdssekretæren er altså tilstede på møtene som Døveforeningen har i Molde og Kristiansund og kan også treffes der.

Hilsen Solveig.

B

MØRE OG ROMSDAL
DØVEFORENING

6017 ÅSESTRANDA

**NORDVESTLANDETS
FORELDRELAG
FOR HØRSELHEMMA**

● **MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING**
TILSLUTTET NORGES DØVEFORBUND

POSTGIRO NR. 3 14 39 30 — BANKGIRO NR. 8701.07.19249

Vi leverer sagblad for
tømmer og vedkapp
i HM, HSS og vanlig stål.

Ved vårt moderne
serviceverksted påtar
vi oss alt vedlikehold
for vedkapp- og tømmer-
sagblad.
— HM og vanlig HSS.

LIEDS VERKTØY AS

6010 Spjelkavik — Tlf. 071/40705

**Når varen
er viktig...**

KARTONER
PERMER
TAPE
ENGANGS-
SERVICE

EMBALLASJE A-S
6230 SYKKYLVEN TLF. (071) 51300

ekspresstrykk as

6010 SPJELKAVIK TLF. 071-43427

BRABO-HUS AS

6010 Spjelkavik Tlf. 41967

BYGGMESTER MAGNE P. HANSEN
AUT. ENTREPRENØR I FAGOMRÅDE C1
TELEFON 071 41 967 - 43 206
Bank: Sparebanken Møre
Bankgiro: 3900.05.02220

KONTAKTPOSTEN

Nr. 4

HØST

1986

17. Årgang

ET BLAD FOR DØVE OG TUNGHØRTE I MØRE OG ROMSDAL.

Hei igjen, nå er høsten kommet igjen her i Møre og Romsdal og høsten er som vanlig kurstid. Håper alle har hatt en fin sommer og kan ta fatt med ny frisk euten det er med kursvirksomhet eller annet foreningsarbeid.

Døveforeningen har all arrangert et stevne og to kurs nå i høst, og

Foreldrelaget skal ha sin høstsamling i Ulsteinvik 17.-19. oktober.

På bildet (over) ser dere hvordan sommerferien har vært for de blivende døvetolkene, og nå får vi også ta høsten og vinteren til hjelp for å

komme gjennom litteraturlisten til tolkekurset. Kursets siste del er nemlig utsatt til etter nyttår, så derfor: ingen permisjon for velferdsssekretæren i oktober.

Dagens anbefaling: Les Kontaktposten, her finner du mye spennende !!

OBS! OBS!

Legg merke til påmeldingsfristene til

KULTURDAGENE i Sarpsborg. Var ute i god tid!!!

* T O L K E L I S T E *

Tolker med godkjent utdanning:

MYRVOLD, Lilly Ann		6142	EIDSA	tlf. 070	20151
VIHOVDE, Anne Grete		6222	IKORNNES	tlf. 071	52219 ttlf.

Tolker med dispensasjon:

FISKERGÅRD, Irene	boks 10	6035	FISKARSTRAND	tlf. 071	93653
HJELME, Solveig	Magerholm	6023	EMLEIM	tlf. 071	30061 ttlf.
				og 071	46264 ttlf.
HØJ, Astrid	Bjørkhaugen	6030	LANGEVÅG	tlf. 071	92347
LOENNECHEN, Anne Karin	Wesselsgt. 41	6500	KRISTIANSUND	tlf. 073	71987
MYHR, Målfrid	Gate 2, hus 38 b	6017	ÅSESTRANDA	tlf. 071	47235
	arbeidsplass: Hørselsentralen FSH			tlf. 071	46654 ttlf.
VOLDSUND, Ann-Karin		6094	LEINØY	tlf. 070	89259
VOLDSUND, Ståle		6094	LEINØY	tlf. 070	89259

TOLKEFORMIDLING :

Velferdsekretær Solveig Hjelme kan hjelpe deg å skaffe tolk.

Kontortiden på Døvesenteret er mandag kl. 11,00 - 15,00

onsdag kl. 13,00 - 17,00

fredag kl. 14,00 - 19,00

Du kan ringe (tekst-telefon nr. 071 46264) eller stikke innom i kontortiden.

Vær gjerne ute i god tid når du bestiller tolk, da får du lettest den tolken du selv ønsker.

Vi minner også om at det finnes et klageutvalg hvis du er misfornøyd med tolken eller noe i forbindelse med tolkesituasjonen.

Klageutvalget kan også brukes av tolker som er misfornøyd med døve.

Hvis du vil kontakte klageutvalget er adressen:

Klageutvalget for døvetolk-saker i Møre og Romsdal

c/o Møre og Romsdal Døveforening

Nervasund, 6017 ÅSESTRANDA.

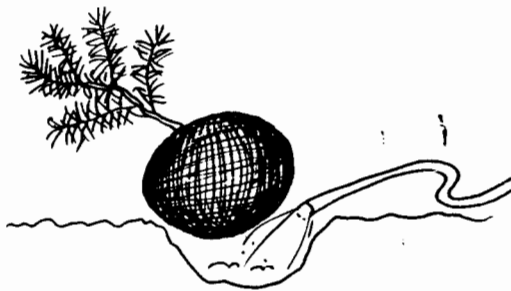
OKTOBER

Oktober har også fått navn etter et latinsk ord, ordet octo som betyr åtte. Det er frostdrag i luften. Dagene blir kortere og kortere og enkelte steder i landet er det kanskje allerede full vinter. Mange går og gruer seg til snø, slaps og kulde, men egentlig er det en fin årstid – innendørs. Da tenner vi små lys, finner frem boken vi ikke rakk å lese i sommerferien, slapper av med god samvittighet og lar vinteren komme ...

FRA PRIMSTAVEN

Britemessedagen eller **Brettemesse** (1/10) graver bjørnen hi og tørker lyng til sengen sin, sa de gamle. Var det godt vær på **Vinternatt** eller **første vinterdag** (14/10) kunne en vente en god vinter. **Simonsmesse** (28/10) var det tydelig at snøen var ventet. Da het det: "Vinternatt må du meg venta, Helgammess kjem eg visst. Men kjem eg ikkje fyre Mortensmessa (11. nov.) so bøyer eg bar og kvist".

HAGEN

PLANT BARTRÆRNE NÅ

Har du ønske om bartrær i hagen kan du kjøpe plantene nå. Grav en grop og sett planten nedi, men la strien sitte på rundt rotklumpen. Fyll gropen med vann. Kontroller at det kommer luftbobler fra strien – det er beviset på at rotklumpen har sugd til seg vann. Løs opp snoren og la strien sitte på når du fyller på jord.

GJESTER

LETT LUNCH

By på krabbesalat. Skjær 4 store, kokte poteter i terninger og bland med 1 boks krabbe og 1 slangeagurk. Legg det på salatblader og pynt med klippet gressløk. Hell over dressing av 3 ss olje, 1 ss vineddikk, 1/4 ts salt, 1/4 ts pepper og en anelse kajennepepper.

REISER, UTFLUKTER

I TYTTEBÆRSKOGEN

Skogen bugner av tyttebær nå. Plukk dem og lag syltetøy. Frys bærene, eller lag trollkrem. Smaker også godt som kakefyll sammen med pisket krem. Mulighetene er mange, så bruk fantasien ...

NÅ BAKER VI

SAFTIG GROVBRØD

1 brød, 1/2 l vann, 2 ss olje, 1 pk gjær, 1 1/2 ts salt, 3 dl havregryn, 8 dl sammalt hvete (grov), 3-4 dl hvitemel.

Lunk vann og olje, og rør ut gjæren. Tilsett salt, havregryn og sammalt hvete. Elt inn hvetemel til passe fast deig. Sett den til heving på et lunt sted ca 40 minutter. Form deigen til rundt eller avlangt brød. Etterhev brødet ca 25 minutter. Prikk med en gaffel og pensle med vann. Stek brødet på nederste rille i stekeovnen ved 200 grader i 50 minutter til 1 time. Avkjøl på rist.

Salat med mye godt i

● Denne lekke salaten er lettvin og deilig vennemat en julkveld. Serveres med dressing, smør og brød eller loff.

Kinakål eller salat
 purre eller gressløk
 paprika
 kokte egg
 rødbeter
 kokte poteter
 eple

Dressing:

1 dl majones
 1 dl romme
 litt rodbetesaft
 pepper
 Del alt smått opp og legg det lagvis i salatbolle.

LØVFALLSTID

Det er høst, og med høsten kommer løvfall. Ta vare på løvet. Om du ikke allerede har en kompostbenge, anskaff deg en og bland det nedfalle løvet med jorden der. Så greier mikrobene resten.

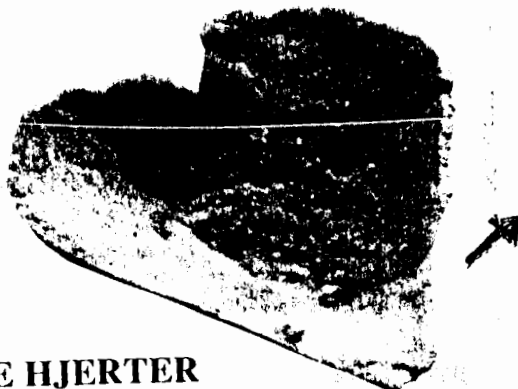
Husk også bartrærne du plantet i september pluss andre eviggrønne planter. De trenger vann også på denne årstiden.

VARME OSTESMØRBRØD

Smør 4 skiver loff eller brød. Legg en skinkeskive på hver. Sprøyt på sjampinjongost fra tube og dekk det hele med en tykk skive ost. Gratiner på midterste rille i ovnen ved 250 grader ca 12 minutter.

Rør smør og sukker hvitt. Bland i lett sammenpisket egg, skåldete malte mandler, mel og bakepulver. Elt deigen godt sammen. Legg et lite deigemne i hver form. Har du ikke hjerteformer kan du bruke sandkakeformer. Smør formene godt. Trykk deigen tynt ut i formene. Stek hjertene på midterste rille i stekeovnen ved 185 grader 15-20 minutter. Avkjøl og slå kakene forsiktig ut av formene. Spis kakene som de er, eller fyll dem med krem og bær.

ELIS GODE HJERTER

200 g smør
 200 g sukker
 1 egg
 80 g malte mandler
 100 g hvitemel
 1 tsk bakepulver

DØVES VENNER

Ekstraordinært møte ble holdt torsdag 11/9-86 på Døvesenteret.
Møtet begynte kl. 19.00.

10 medlemmer var tilstede, samt Møre og Romsdals repr. i foreningen Torbjørg Larsen.

Fra styret: møtte: Oddny Enebakk og Bjørg Nilsen

Forfall: Oline Leira som var på ferie.

Det var sendt skriftlig innkalling, samt over telefonen.
Disse var tilstede: Oddny Enebakk, Bjørg Nilsen, Oline Åsestrand, Svanhild Moldvær, Liv Karin Ludviksen, Astrid Fylling, Inga Farstad, Pernille Farstad, Solveig Hjelme, Agnes Baadnes.

Dagsorden: Nedlegging av foreningen, event. fortsatt møtevirksomhet.

Hvis nedlegging, overføring av midlene til Møre og R. D.F
Der er ikke holdt medlemsmøter 1986.

Formannen ønsket velkommen og bad om en diskusjon om foreningen fortsatt skulle eksistere.

Møtedeltagelsen har de siste år vært dårlig, med 5-10 tilstede, og det er forlite til å drive en forening.

Etter en del diskusjon ble det enstemmig vedtatt å legge ned foreningen.

Pengemidler som står på bankkonto, Sparebanken Møre.

Kassereren opplyste at det på bankkonto står: kr. 54.544,23 + renter for 1986.

I diskusjonen som fulgte, ble det pointert at Døves Venner hadde arbeidet for et Døveshus, eller et sted de kunne disponere, Gavene Døves Venner har gitt tidl. har vært brukt til det formål: nemlig feriehytta i Brusdalen.

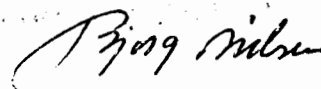
Etter avstemming ble det enstemmig vedtatt at pengene skal overføres til konto i Sparebanken Møre til vedlikehold av hytta.

Kassereren fikk i oppdrag å skrive til formannen Kjell Fiskergård og meddele dette.

Døves venner har i alle år til jul gitt en gave til John Nedregård fra Ålesund som bor på Døves Aldershjem, Gerh. Granesv.35, 5000 Bergen.

Det er et ønske at Møre og R. D.forening vil overta etter oss..

Vi takker medlemmene for støtte og hjelp siden Døves Venner ble stiftet i 1968, og det er nok med vemod vi ser vår virksomhet som avsluttet, men vi vil fortsatt være interesert i arbeidet for døve, og være behjelpelig der vi kan det.

Oddny Enebakk
leder

Bjørg Nilsen
kasserer

referent.

DØVEMESTERSKAP I FRIIDRETT I TRONDHEIM 15 - 16 / 8 -86.

Trondheim Idrettslag stod som arrangør av årets D.M. i friidrett som ble holdt på Lerkendal stadion i Trondheim.

Lerkendal stadion har akkurat samme kunststoffdekke som Aksla stadion i Ålesund. Det var flott vær, men litt kuling om kvelden.

Svein Børre Hjelme, Ragna Huse, Kirsti Fylling og Kjell Fiskergård deltok i D.M. fra Ålesund Døves Sportsklubb.

Geir Haugen kjørte oss med sin egen bil.

200 m. vant Svein Børre på 27.6 (27.1 i fjor). Kjell løp 5000 m. og ble nr. 4 med tiden 19.20.6. Kjell var ikke fornøyd med dommeren, og mener tiden burde være ca. 10 sekunder bedre.

Ragna Huse vant i lengde og ble målt til 4.41 m. Det er ny juniorrekord for døve. Det var flott!!!

Hun vant også 100 m. og fikk tiden 14.5. Kirsti Fylling ble nr. 6 og fikk tiden 15.9. Hun ble nr. 3 i høyde med 1.10 m. og i lengde ble hun nr. 12 med 3.12 m.

Svein Børre vant i kule med 8.38 m. (7.30 m. i fjor) det var stor framgang. Han vant lengdehopp med 5.04 m. (4.84 m. i fjor) og også framgang her.

Det var flotte prestasjoner av Ragna Huse, Kirsti Fylling og Svein Børre.

Neste år blir det D.M. i friidrett i Bergen og om 2 år skal D.M. i friidrett være i Ålesund.

Jeg håper at gutter og jenter i Ålesund Døves Sportsklubb vil trene godt framover med dette for øyet. Lykke til med treningen.!

Og lørdagskvelden var det fest på døvehytta ved Trondheim med premieutdeling og dans.

Oppmann Kjell Fiskergård.

Vi har nå fått vite at May Britt Ludviksen, Ragna Huse og Svein Børre Hjelme er uttatt til å delta i Nordisk Ungdomslandskamp i friidrett i København 20.- 21. september.

Vi ønsker dem lykke til !

Hørselshemning

BOKANMELDELSE:

På en føeldresamling ble det en gang ymtet fram på om at vi kunne ha bokanmeldelser i Kontaktposten. Hvis noen leste en bok som de mente ville være av interesse for andre av Kontaktpostens lesere så ble de oppfordret til å sende inn en anmeldelse av boka.

Hittil har det ikke kommet en eneste, og derfor forsøker jeg nå med en anmeldelse av boka HØRSELHEMNING av Marit Hoem Kvam. Boka har undertittelen: Årsaker og virkninger • Pedagogiske tiltak Tekniske hjelpemidler • Sosiale rettigheter, og den er utgitt på Universitetsforlaget i 1982.

Det er altså ikke noen ny bok det dreier seg om, men undertegnede hadde ikke lest den før, og grunnen til at den nå ble lest var kort og godt at den er pensum for utdanningskurset for døvetolker. Etter å ha lest boka er jeg kommet til at den burde vært pensum også flere steder f.eks. i ungdomsskolen.

Boka er nemlig svært lettlest og uhyre interessant.

Marit Hoem Kvam tar for seg omtrent alt som har med hørselshemning å gjøre på en kort og lettfattelig måte.

Hun er inne på hørselshemmede barns utvikling, veiledning til foreldre om hvor de kan få hjelp, valg av opplæringstilbud, hørselshemmede barn i vanlig skole (ressurser, klasserommet, undervisningen, informasjon, m.m.), voksne og eldre hørselshemmede, kommunikasjon, ørets oppbygning og funksjon, årsaker til hørselshemning, tekniske hjelpemidler, sosiale ytelser, o.s.v. o.s.v.

Mitt inntrykk er at dette er en bok som befinner seg på grasrotplanet. Vi vil sikkert alle kjenne oss igjen i flere av situasjonene som blir beskrevet i boka, og mange ting som har vært diskutert på foreldrelagssamlinger blir også tatt opp. Man kommer inn på problemer i forbindelse med bruk av høreapparat, det å være hørselshemmet i gruppeaktiviteter, hvordan vi kan informere andre om hørselshemningen og andre ting som kan være nyttige å tenke over på de forskjellige alderstrinn.

Kort og godt: Jeg skulle ønske noen hadde gitt meg denne boka for 15 år siden.

Prisen er kr. 136,-.

Solveig Hjelme.

REFERAT FRA STYREMØTE I MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING.

sted: Velferdssentralen i Molde.

tid: lørdag 30. august kl. 13.00.

til stede: Kjell Fiskergård, Solveig Olsen, Karl Otto Heggem, Martin Stavaas, Truls Hansen.

forfall : Målfrid Johnsen hadde meldt forfall og i steden møtte Kristine Stiansen.

Velferdssekretære S. Hjelme var også til stede.

Eirik Heggem kom kl. 13.07, og fikk "refs" fra formannen.

Sak 31/86: Tilskott fra Fylket til studiearbeid 86, kr. 7849,-.

Vedtak : Pengene går til tegnspråkkurs og til "Kurs i bruk av tolk" på Knausen i Molde.

Sak 32/86: Tilskott fra Helse- og Sosialformål i Møre og Romsdal Fylke kr. 50.000,-.

Tilskuddet er forholdsvis høyt sammenlignet med tidligere år.

Trolig p.g.a. bedre informasjon til de bevilgende myndigheter, og K. Stiansen påpekte også at det har foregått diverse "opprydding" i de forskjellige tilskuddsordningene slik at fordelingen er blitt mer rettfærdig.

Vedtak : Pengene går, i samsvar med søknaden, til informasjonskurs, barne- og ungdomsarbeid, tiltak for ensomtboende døve og tolkehjelp.
Det lages formular om fordelingen av pengene.

Sak 33/86: Tilskudd fra Ålesund kommune til fritidsklubben for døve og hørende barn kr. 2000,-.

Hvem skal ha ansvaret for klubben og pengene?

Vedtak : Fritidsklubben for døve og hørende barn som har både døve barn med hørende foreldre og hørende barn med døve foreldre, holdes en gang i måneden på Døvesenteret. Solveig Olsen oppretter egen konto for tilskuddet til klubben, og er døveforeningens kontaktperson.

Sak 34/86: Distriktsutvalget for tegnspråkarbeidet i Møre og Romsdal.

Organiseringen av tegnspråklærerne er forandret.

Stiansen påpekte her for dårlig informasjon fra Distriktsutvalget til tegnspråklærerne i fylket.

Vedtak : Det nåværende utvalget fortsetter som før fram til årsmøtet 1987.

Sak 35/86: Innkjøp av videokassetter fra Døves Video og Bergen Døveforening.

Kan brukes i tegnspråkundervisningen, for døve barn og til tolketrening.

Vedtak : Styret gikk enstemmig inn for å kjøpe inn kassetten og samtidig opprette et video-bibliotek slik at alle medlemmene har mulighet for å låne kassetter.

Sak 36/86: Event. Skal det holdes Informasjonskurs med julebord på Ulstein Hotell lørdag - søndag eller fredag - søndag.?

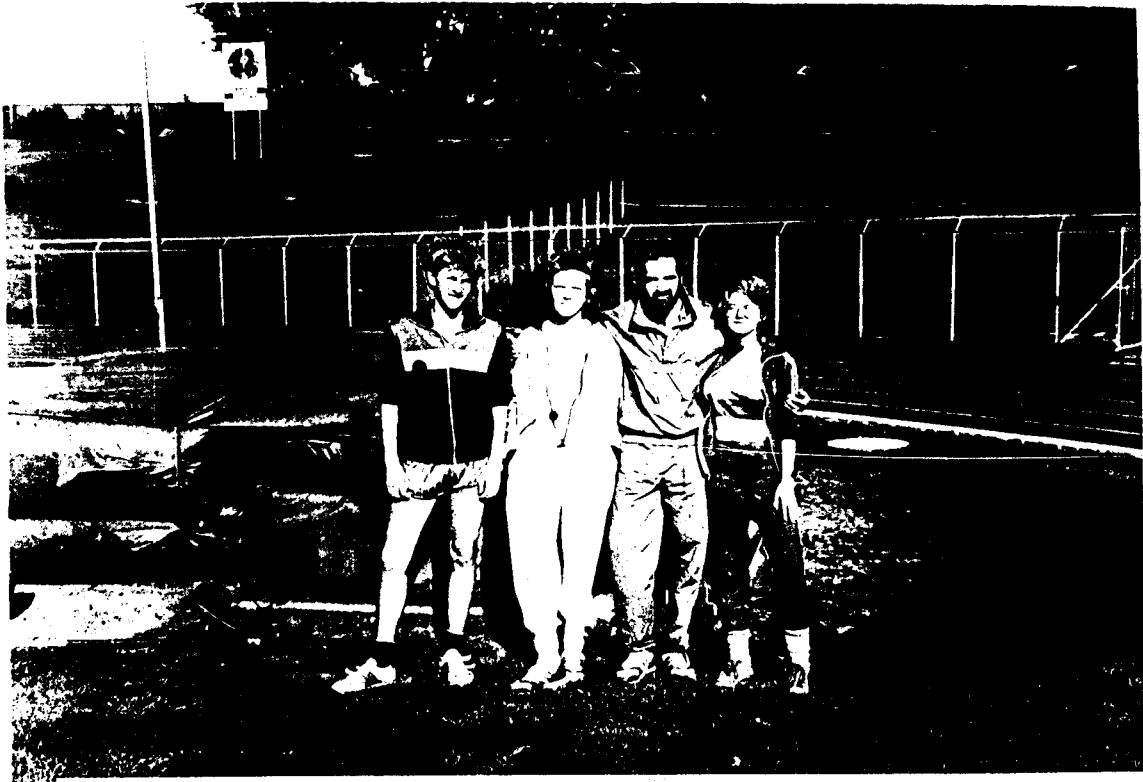
Vedtak : 6 - 1 stemte for at "Julebord" arrangeres fra lørdag 13.- søndag 14. desember, og at det blir informasjonskurs kl. 15.00 lørdag. Styret innhenter ønsker fra medlemmene om emne for kurset.

Møre og Romsdal Døveforening stiller med egen buss v/sjåfør Kjell Olausen til Kulturdagene i Sarpsborg 7. - 9. november.

Molde Døvegruppe har fått kr. 2.500,- fra Molde Kommune.

Møtet ble hevet kl. 15.00.

EIRIK HEGGEM   KJELL FISKEGÅRD   KRISTINE STIANSEN   TRULS HANSEN   K.O.HEGGEM
SOLVEIG OLSEN   MARTIN STAVAAS

FORNØYDE DELTAKERE PÅ D.M. i Trondheim.

KURS I BRUK AV TOLK.

Møre og Romsdal Døveforening hadde i helga 12. - 14. september "Kurs i bruk av tolk" på Knausen Hotell i Molde.

I alt var vel ca. 20 deltakere innom kurset med stort og smått. Maskot var Nikolai som var kursets yngste deltaker. Han er vel 1 år gammel, men han var likevel med for fullt fra begynnelse til slutt. Det meste av tiden ble han nøye overvåket av to flinke barnevakter.

Lærere på kurset var Frøydis Kjelle Larsen og Unni Gran fra Oslo, og de har vært her i fylket før også. Denne gangen var det om mulig enda mer vellykket enn i fjor, og engasjementet hos deltakerne skulle tyde på at flere vil komme til å begynne å bruke tolk her i fylket nå.

Lørdag kveld var det hyggesamvær med leker og vitser, og latteren stod i taket mer enn en gang.

Søndag ble det tid til å overvære døvegudstjeneste i Røbekk Kirke ved døveprest Asgeir Straume, og etterpå var vi 26 personer til middag på Knausen.

De deltakerne som var med på kurset gikk så til kursets avsluttende del som omfattet bl.a. kurskritikk. Og kritikken var positiv fra alle deltakerne, alle var fornøyd med kurset og det de hadde lært.

Til dere døve BRIDGE-SPELLERE!!!!!!

Hvor er dere blitt av?

Ser ingen av dere på spillekveldene til Grand lenger.

Folk der ute spør etter dere nesten hver mandag.

Håper at dere ikke har sluttet helt med spillingen.

Tenkte at vi kanskje skulle begynne med spilling på

døvesenteret igjen, så kan vi etterpå flytte oss til Grand lenger.

når dere igjen har fått frisket opp litt av kunsten med

å spille bridge.

Nå er det vanskelig for meg å fastsette dag for spillingen,

vi vet at på mandag passer det ikke for meg, på tirsd. er

det gymnastikk på Blindheim, torsdager er døvesenteret opptatt

(tegnspråkkurs), fredag er det vel døveforening.

Så da har vi igjen: onsdag, lørdag og søndag.

Hører vel fra dere om dette.

Det blir jo snart Døvemesterskap igjen, og denne gang er det

i Oslo. Men uten trening så har vi ikke noe der og gjøre.

Heif Gunnar

Her er deltakerne på
"Kurs i bruk av tolk"
samlet på trappa utenfor
Knausen Hotell i Molde.
Det var en trivelig
gjeng og et trivelig kurs.

Barne-TV for hørsels- hemmede

I november starter en ny serie aktivitetsprogrammer for hørselshemmede og hørende barn. Den er lagt opp slik at begge kategorier vil ha glede og utbytte av sendingene. Det er en fortløpende fortelling i fire deler. Aktørene er barn og mange dyr, og opptakene er gjort på et småbruk. Manuskriptet er skrevet av førskolelærer Gudny Hagen (medforfatter i Portvel-serien) som har arbeidet i mange år i Voldsløkka barnehage for hørselsvekkede barn i Oslo. Regien er ved Dieter Kriszat.

Engasjerte deltakere på tegnspråklærersamlingen.

Nå håper vi at flere døve også vil begynne å undervise i tegnspråk.

Det er jo virkelig døve som kan tegnspråk, og med et kurs på Ål for å lære litt om hvordan man skal undervise vil nok mange føle seg sikrere og våge å ta på seg undervisning. Det er sikkert mange steder i fylket det kunne vært holdt kurs, så bare kom igjen. Leder for Tegnspråklærerutvalget er fremdeles: Leif Gunnar Kvernberg, Fredsbergvn. 15. 6000 ÅLESUND.

DØVESTEVNE PÅ HAUGLANDSENTERET 1986.

Fra og med slutten av juni til og med begynnelsen av august var det nesten bare dårlig vær med bare noen få gløtt av sol og varme på Vestlandet.

Derimot var det ingen frykt for været da ca. 35 deltakere fra Møre og Romsdal og ca. 25 deltakere fra Bergen dro med private biler til Hauglandsenteret den 22. august.

Sammen med noen utenbys døve ble vi altså tilsammen over 65 personer med stort og smått som var samlet på Haugland ferie- fritids- og aktivitetssenter helgen 22.-24. august 1986.

Stevnet var arrangert for deltakere fra Bergen og Møre samt utenbysboende døve i området mellom Bergen og Møre.

Det skal absolutt sies at døvestevnet på Haugland var vellykket og spesielt moro var det for barna.

Vi var så mange, og det var koselig. I det fine været var vi for det meste ute i området rundt Hauglandsenteret, pratet, tøyset, lekte og hadde det moro.

Døveprest Asgeir Straume var også tilstede, og dette var hans første døvestevne med gudstjeneste på en lørdag.

Fredag kveld var alle opptatt med innkvartering på rommene, det var også mulig å overnatte på hems i hyttene, og så var det noen som tittet på tv-skjermen til langt på kveld !

Lørdag morgen var det enda fint vær med sol og varme. Etter frokost var det "spørsmålsorienteringsløp" for alle som ville være med.

I alt var det 7 grupper som deltok i konkurransen samt at noen deltok med ridehest, og noen med hest og vogn.

Utpå formiddagen var det også konkurranse i hesteskokasting mellom Bergen og Møre.

Om ettermiddagen var det som nevnt uformelt hyggesamvær ute med robåt, kano, og en del konkurranser på sjøen med kano.

Det var planlagt museumsbesøk oppe på bakken i det gamle Bekkerhuset, men dette ble det ikke noe av (mange hadde sett det før).

Senere var vi alle samlet i Naustet der døveprest Straume forrettet ved døvegudstjenesten.

Etter kveldsmaten var vi igjenn samlet i Naustet. Det var både døve og hørende til stede og underholdningen ble ledet av Magne Lid (representant) og Solveig Olsen fra Møre og Romsdal og Olav Espedal og Kurt Oksnes fra Bergen Døveforening.

Her var det også premieutdeling for lekene og konkurransene som hadde vært tidligere på dagen.

Utover kvelden var det så salg av pølser og brus, og det var musikk og anledning til å ta seg en dans for den som ville det. Solveig Olsen var også opptatt med det økonomiske, og hun ordnet det hele fint.

Så kom søndag formiddag, fremdeles med godt vær, og alle var for det meste ute og pratet med hverandre om både godt og alvorlig. Etter middagsmaten var det så tid for å reise hjem. De fleste av oss hadde en nokså lang reise og vi startet derfor straks etter middagen.

Det var et meget vellykket døvestevne - 86.

Hauglandsenteret eies av Sogn og Fjordane Røde Kors.

Stedet ligger nydelig til ved Flekkefjorden, og hovedaktivitetene på stedet er: sjøbruk/sjøsport, musikk/dans/lydforming/sosialt samvær og andre sports- og friluftaktiviteter tilpasset årstidene, f.eks. hestesport.

"Det viktigste er ikke å vinne, men å delta," Helge Johan Råket er godt fornøyd med innsatsen i kanopadling.

~~KULTUR:~~

● **MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING**
TILSLUTTET NORGES DØVEFORBUND

POSTGIRO NR. 3 14 39 30 — BANKGIRO NR. 8701.07.19249

PÅMELDINGER TIL DØVES KULTURDAGER I SARPSBORG 7. - 9. nov. 86.

Når det gjelder reisen til Sarpsborg, kan dere reise med fly på miniprisbillett fredag formiddag den 7. nov.

Dere gir så beskjed om dette til Torbjørg Fiskergård.

Dette er fordi NDF - kulturutvalget vil vite hvilke av foreningene som tar fly, og når vi vil være på Fornebu.

Det kan så ordnes med leie-buss fra Fornebu til Sarpsborg m./retur.

GI DERFOR BESKJED TIL TORBJØRG FISKERGÅRD OM DETTE SÅ SNART SOM MULIG. DET HASTER !!!!!

Muligens vil døveforeningen dekke litt av reiseutgiftene for "turister" som skal reise til Sarpsborg.

Når det gjelder bestilling av hotell, kan dere ordne dette selv.
FESTMIDDAGEN:

Når det gjelder festmiddagen skal penger og påmelding til den sendes til Torbjørg Fiskergård, boks 10, 6035 FISKARSTRAND innen 24. sept. TTLF. 071 93121.

HOTELL: bestill selv.

REISE: bestill billetter selv, men gi beskjed til Torbjørg om at du reiser, og når du reiser.

FESTMIDDAG: påmelding og penger til Torbjørg.

HÅPER MANGE BLIR MED PÅ KULTURDAGENE.!!

-----
klipp ut og send til: Torbjørg Fiskergård boks 10, 6035 FISKARSTRAND

Jeg/vi vil være med på festmiddagen ved kulturdagene i Sarpsborg.

navn.....

navn.....

navn.....

adr.:.....

tlf.nr.:.....

vedlagt følger kr. 190,- pr. person som er prisen for middagen

TEGNSPRÅK ER ET EGET SPRÅK.

4. og 5. september var 15 tegnspråklærere fra Møre og Romsdal samlet i Ålesund.

Instruktører på samlingen var Ann-Kristin Malmquist fra Trondheim og Leif Gunnar Kvernberg fra Ålesund, og hovedemnet var hvordan vi skal undervise i tegnspråk som et eget språk.

I løpet av de siste 10 - 15 årene har det vært arrangert adskillige tegnspråkkurs i Møre og Romsdal, men her har undervisningen vært basert på det norske språket, og så har man lært tegn for de forskjellige ordene.

Nå har imidlertid forskningen i tegnspråket vist at tegnspråk er et eget språk med egen grammatikk, og dette må selvfølgelig få konsekvenser for den undervisningen døveforeningene driver i tegnspråk.

Nå venter man bare på å få nytt materiell til bruk i undervisningen. En del av dette materialet, som er under utarbeidelse ved Ål Folkehøyskole og kurscenter for døve i Hallingdal, ble presentert på samlingen her i Ålesund, men desverre vil dette ikke være klart til bruk på de lokale kursene før neste høst. Grunnen til dette er at det er få personer og forholdsvis små midler som er avsatt til dette arbeidet. Det skal lages både grunnbok, lærerveiledning og videofilmer til bruk i undervisningen.

Video vil bli en viktig del av materialet da tegnspråket er et språk for øyet hvor det er viktig å se tegnene utført og også å trene seg på å avlese tegn.

Hvilke konsekvenser vil så den kjensgjerning at tegnspråket er et eget språk få for tegnspråklærerne som skal undervise i dette rundt omkring i landet ?

Hittil har det å undervise i tegnspråk ikke krevd så stor kompetanse, men nå skal man begynne å undervise i et helt "nytt" språk som ingen, ikke de døve selv en gang, har fått undervisning i tidligere. Døve som har brukt tegnspråket hele sitt liv vet hvordan det gjøres, men kan ikke selv forklare hvorfor tegnene og reglene er som de er. Det er det samme som med hørende som jo kan å snakke norsk, men som likevel må lære grammatikken når de kommer på skolen.

Det første kurset i opplæring av tegnspråklærere er alt i gang på Ål. Kurset går over 2 x 3 uker, men det synes å være klart at dette er altfor kort opplæring.

I Danmark tar opplæringen 2 år, og det ville være ønskelig også her i landet.

Hittil har det å være tegnspråklærer vært noe man har drevet på kveldstid og i fritiden. Med den erkjennelse at tegnspråket er et eget språk, og med lengre utdanning av tegnspråklærerne, vil en naturlig følge være at det blir opprettet stillinger som tegnspråklærere i kommunene. Disse lærerne vil da kunne brukes til tegnspråkundervisning i skolen, i familier med døve barn eller døvblitte, på arbeidsplasser der det arbeider døve o.s.v. Man ønsker etterhvert å få utarbeidet undervisningsmaterieell som er tilpasset de forskjellige målgruppene blandt dem som vil eller må lære seg tegnspråk. Her får man håpe på politikernes velvilje både med å bevilge midler til forskning i tegnspråket og til å få laget materieell til undervisningen. Tegnspråket har lenge nok vært undertrykt og sett på som en dårlig og mangelfull utgave av norsk. Når det nå blir akseptert som et eget fullverdig språk får vi håpe at det ikke skal være mangel på midler som stopper den positive utviklingen.

Leif Gunnar Kvernberg og Ann-Kristin Malmquist var ledere på tegnspråklærersamlingen i Ålesund.

J U L E B O R D ! ! ! ! ! ! ! !

DET BLIR JULEBORD PÅ ULSTEIN HOTELL I ULSTEINVIK LØRDAG 20. DESEMBER 1986.

VI BEGYNNER LØRDAG KL. 14.00 MED FOREDRAG.

PRISEN ER : Kr. 610,- pr. person i dobbelt-rom (standard rom).

DØVEFORENINGEN BETALER 50% OG DEKKER OGSÅ REISEUTGIFTENE.

PÅMELDING TIL KJELL FISKERGÅRD boks 10, 6035 FISKARSTRAND innen 10.OKTOBER.
TTLF. 071 93121

klipp

-----klipp

Jeg/vi ønsker å være med på julebord på Ulstein Hotell lørdag 20.12.86.

navn.....

navn.....

adresse.....

Jeg ønsker enkeltrom ( )

tlf.nr.:.....

Døve lærer gjennom leik

Data-teknologien gjør snakke-treninga til en leik for døve barn. Franske forskere har utviklet et dataspill som reagerer på stemmer, og som lærer de døve barna å snakke mens de leiker.

Sammen med nytt data-basert undervisningsutstyr lærer døve barn raskere å kontrollere stemmen og å utvikle språket enn før.

Den nye teknologien blir blant annet prøvd ut ved førskoleklassen ved døveskolen «Institut National de Jeunes Sourds» i Paris. Data-teknologien blir brukt på to ulike måter. Talte lyder blir synliggjort ved hjelp av grafiske former på en billedskjerm, og ved hjelp av de visuelle signalene lærer de døve raskere å kontrollere sin egen stemmebruk.

Data-teknikken brukes også som støtte for munnavlesing. Mikroprosessorer i ei avlesningsbrille hjelper de døve barna til å

skille mellom likt artikulerede lyder som for eksempel n og d. Brillene plukker opp de talte lydene og signaliserer over et ørlite gittersystem i brilleglasset om lyden er en p, b eller n.

Arbeidet med avlesningsbrillen er foreløpig på et tidlig forskningsstadium, og ennå blir bare 70 prosent av lydene riktig gjenkjent. Men hjelpemidlene for taletrening begynner etter seks års utprøving å vise praktiske resultater. Hver lyd, tonehøyde og stemmestyrke kommer fram på en billedskjerm som et bestemt grafisk mønster. På denne måten kan eleven sammenlikne sine egne talekurver med lærerens og korrigere avvikene.

KART OVER SENTRUM
I SARPSBORG

TJONEHEIMEN UNGDOMS-
HERBERGE

1. Tuneveien 44.

2. HOTELL SAGA v/Forget

HOTELL SP. OLAV
Glengsgt. 21 -

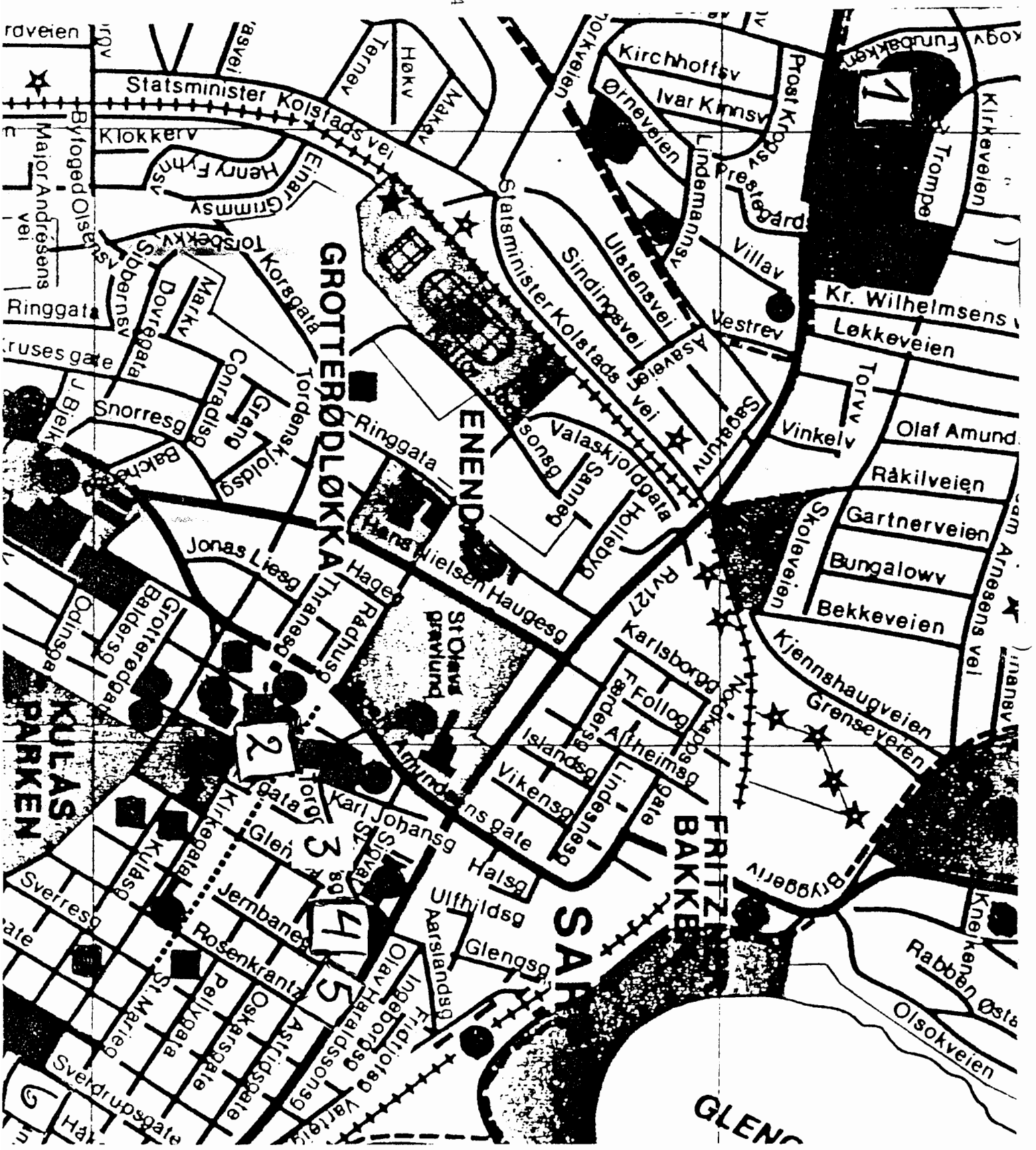
GRAND HOTELL -
Oscarsgt. 67 -

VICTORIA HOTELL -
St. Haraldssonsgt. 34

POLKETS HUS -
St. Mariesgt. 38 -

KART OVER SENTRUM
I SARPSBORG

17

DØVES KULTURDAGER

PÅMELDINGSSKJEMA

for ENKELTPERSONER og EKTEFELLER/FAMILIER (ikke-aktive)

Etternavn: ..... Fornavn: .....

Adresse: .....

Postnr.: ..... Poststed: .....

Jeg bestiller følgende: Hvis du bestiller dobbeltrom, hvem vil du bo sammen med?

Hoteller og priser: HUSK Å SETTE KRYSS I RUBIKKEN SOM PASSER

Frokost er inkludert i hotellprisene.	enkeltrum pr. døgn	dobb.rom pr. person " døgn	3-sengs pr.prs. " døgn
Hotel City Fredrikstad	350,-	250,-	200,-
Hotel Victoria Fredrikstad	275,-	210,-	
Hotel Saga Sarpsborg	325,-	250,-	
St. Olav Hotell med dusj/wc Sarpsborg uten dusj/wc	315,- 265,-	240,- 190,-	
Hotell Victoria Sarpsborg			
Grand Hotel m/dusj/wc Sarpsborg m/ wc uten dusj/wc	255,- 230,- 225,-	195,- 170,- 165,-	

HUSK AT BETALINGEN FOR HOTELLROM SKAL ORDNES VED RESEPSJONEN I HOTELLET SOM ER VALGT! Påmeldingsskjemaet sendes til -

Asbjørg Larsen, Sørblomstvn. 6

Siste frist er 30. september 1986

1600 Fredrikstad -

14

MØTELISTE FOR HØSTEN 1986.

September:

Lørdag 20. Moldegrupper kl. 14.00

Lørdag 27. Høstfest på Døvehytta kl. 17.00, arr.: Hyttestyret. TOMBOLA.

Oktober:

Fredag 3. Foredrag på Døvesenteret kl. 19.00, arr.: Kulturstyret.

Søndag 5. Døvegudstjeneste på Blindheim Bedehus v/Asgeir Straume.

Fredag 10. Tombola på Døvesenteret kl. 19.00, arr.: Døves Menighet.

Tirsdag 7. Møte hos Målfrid Johnsen i Kristiansund, Kvernesvn. 3, kl. 18.00.

Fredag 17. Tombola på Døvesenteret kl. 19.00, arr.: Ålesund Døves Sportskl.

Lørdag 18. Moldegrupper kl. 14.00

Tirsdag 21. Døvblitt-grupper har møte på Døvesenteret kl. 18.30

Lørdag 25. Tillitsmannskonferanse på Døvesenteret kl. 14.00

Fredag 31. Debatt om Døvehytta på Døvesenteret kl. 19.00

November:

Tirsdag 4. Kristiansund, møte hos Målfrid Johnsen, Kvernesvn. 3, kl. 18.00

Fredag 7. - Søndag 9. Kulturdagene i Sarpsborg

Fredag 14. Foredrag på Døvesenteret ved Harald Grytten, "Byvandring" m. tolk
arr.: Kulturstyret. Kl. 19.00.

Lørdag 15. Moldegrupper kl. 14.00

Tirsdag 18. Døvblitt-grupper har møte på Døvesenteret kl. 18.30

Fredag 21. Ålesund Døves Sportsklubb har Årsmøte på Døvesenteret kl. 19.00

Fredag 28. Hyggesamvær på Døvesenteret, arr.: Ungdomsklubben, kl. 19.00

Desember:

Tirsdag 2. Kristiansund, møte hos Målfrid i Kvernesvn. 3, kl. 18.00

Lørdag 13. Julebord på Ulstein Hotell. Kl. 15.00 : Informasjonsforedrag.

Det vil bli tegnspråkkurs på Døvesenteret onsdager og torsdager kl. 19.00 med start onsdag 24. september. Kursene vil pågå helt til jul.

Velferdsekretæren vil være til stede på møtene i Molde og Kristiansund.

B**MØRE OG ROMSDAL
DØVEFORENING**

6017 ÅSESTRANDA

**NORDVESTLANDETS
FORELDRELAG
FOR HØRSELHEMMA****MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING**
TILSLUTTET NORGES DØVEFORBUND

POSTGIRO NR. 3 14 39 30 — BANKGIRO NR. 8701.07.19249

VELFERDSSEKRETÆREN !!

I møtelista i dette nr. av Kontaktposten står det at velferdssekretæren har permisjon fra 1. okt. til 25. okt. DETTE ER FEIL !!!

Altså: Velferdssekretæren kommer til å være til stede på kontoret i hele oktober måned !

Grunnen til dette er at Tolkekurset som jeg skulle delta på er blitt utsatt. Antagelig blir det holdt en gang etter nyttår, men da kommer jeg tilbake med ny informasjon om det.

Dette betyr at jeg har mulighet for å komme på besøk til dere i oktober måned. Da vil det være 7., 14., 21., 23., 28. og 30. oktober som vil være aktuelle datoer for besøk.

7. okt. er det møte i døvegruppa i Kristiansund, og da passer det ekstra godt med besøk i den nordlige delen av fylket. Har du lyst på besøk en av de datoene som er nevnt overfor så bare si fra enten på tekst-telefon nr. 071 46264 eller 071 30061 (privat), eller skriv et brev til:

Velferdssekretæren for døve og tunghørte i Møre og Romsdal,
Nørvassund, 6017 ÅSESTRANDA.

Kontortiden vil i oktober også være:

mandag kl. 11.00 – 15.00   onsdag kl. 13.00 – 17.00   torsdag kl. 14.00 – 19.00

Velferdssekretæren vil også være tilstede på møtene i Molde lørdag 18. okt.

og i Kristiansund tirsdag 7. okt. og dere er velkommen til en prat der.

Jeg ønsker dere alle en GOD HØST !!

Med hilsen

Solveig

Solveig Hjeltnes, velferdssekretær

KONTAKTPOSTEN

Nr. 5

JULEN 1986

17. årgang

Jå, kjære venner, så ligger altså Kontaktposten's julenummer klar. Her kan du lese om ting som har skjedd i døvemiljøet i Møre og Romsdal i løpet av høsten, og du kan lese om ting som vil skje i tiden framover. Vinter og sne venter vi fremdeles på, og jeg håper vi får vente en god stund ennå. Det er fint med bare veier når vi skal kjøre rundt i distriktet, og litt kjøring blir det nok fram til jul, først med døvegudstjenester i Kristiansund og Ålesund, og så med julebord i Ulsteinvik. Vel matt til de forskjellige arrangementene, der vi håper å treffe riktig mange døve fra hele fylket. Og til dere alle sammen: En riktig God Jul og Et Godt Nytt År. Takk for godt samarbeid i gamleåret.

* T O L K E L I S T E *

Tolker med godkjent utdanning:

MYRVOLD, Lilly Ann		6142	ETDÅ	tlf. 070	20151
VTHOVDE, Anne Grete		6222	TKORNNES	tlf. 071	52219 tlf.

Tolker med dispensasjon:

FISKEGÅRD, Irene	boks 10	6035	FISKESTRAND	tlf. 071	93653
HJELME, Solveig	Magerholm	6023	RMEIM	tlf. 071	30061 tlf.
				og 071	46264 tlf.
HØJ, Astrid	Bjørkhaugen	6030	LANGEVÅG	tlf. 071	92347
LOENNECHEN, Anne Karin	Wesselsgt. 41	6500	KRISTIANSUND	tlf. 073	71987
MYHR, Målfrid	Nedre Gallegrind 38 b	6017	ÅSESTRANDA	tlf. 071	47235
	arbeidsplass: Hørselsentralen FSH			tlf. 071	46654 tlf.
VOLDSUND, Ann-Karin		6094	LEINØY	tlf. 070	89259
VOLDSUND, Ståle		6094	LEINØY	tlf. 070	89259
FARSTAD, Pernille		6030	LANGEVÅG	tlf. 071	92351 tlf.

TOLKEFORMIDLING :

Velferdssekretær Solveig Hjelme kan hjelpe deg å skaffe tolk.

Kontortiden på Døvesenteret er mandag kl. 10.00 - 16.00

onsdag kl. 10.00 - 16.00

fredag kl. 13.00 - 19.00

Du kan ringe (tekst-telefon nr. 071 46264) eller stikke innom i kontortiden.
Vær gjerne ute i god tid når du bestiller tolk, da får du lettest den tolken
du selv ønsker.

Vi minner også om at det finnes et klageutvalg hvis du er misfornøyd med
tolken eller noe i forbindelse med tolkesituasjonen.

Klageutvalget kan også brukes av tolker som er misfornøyd med døve.

Hvis du vil kontakte klageutvalget er adressen:

Klageutvalget for døvetolk-saker i Møre og Romsdal

c/o Møre og Romsdal Døveforening
Kotevågen 2, 6017 ÅSESTRANDA

REFERAT FRA STYREMØTE I MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING 7. OKTOBER KL. 18.00
HOS MÅLFRID JOHNSEN, KVERNESVN. 3.

Tilstede: Kjell Fiskergård, Målfrid Johnsen, Karl Otto Heggem, Martin Stavaas, Solveig Olsen og Eirik Heggem. Velf.s. Solveig Hjelme var også tilstede.

Sak 37/86.: FFO. Valgsaker fram til kommunevalget.

Her kunne vi tenke oss at det ble gått inn for:

Mer teksting av tv-programmer, eller tolk i et hjørne på skjermen ved direkte sendinger, tv-skjermer for opplysning om flyavgang o.l. på alle flyplasser, også de små flyplassene, tekst-telefon på sjukehus og på offentlige kontorer. Også en tllf. f.eks. i resepsjonen på et hotell i hver by, slik at døve kan ha mulighet for å ringe hjem hvis de er ute og reiser.

Sak 38/86.: Brev fra FFO. Er døve forenøyd med FFO ? Hva ønsker vi?

Vedtak: Skriver svar til FFO der vi påpeker at det må være faste pauser hver time og bedre kontakt med de andre kursdeltakerne etter møtet. Hittil har enkelte følt at de andre var redd for å ta kontakt uten at tolken var tilstede.

Sak 39/86.: Årsmøtet 87, hvor ?

Vedtak: Møtet holdes i Kristiansund N (vedtatt enstemmig) den 13.- 15.feb. Det blir kurs fredag/lørdag og årsmøte på søndag. Målfrid innhenter tilbud på pris fra 3 forskjellige hotell.

Sak 40/86.: Takkebrev fra Ohna.

Det var kommet et hyggelig brev fra døvekonsulent Eilif Ohna der han takket for oppmerksomheten til sin 65 års dag.

Sak 41/86.: Kulturutvalget i NDF. Brev om at to repr. går ut.

Vedtak: Saken sendes over til kulturutvalget i Møre og Romsdal. De velger også repr. til å delta på kulturkonferansen på Ål.

Sak 42/86.: Vårprogram for 1987.

Vedtak: Alle underavdelinger sender sine program inn til lederen. Vi forsøker også å lage et arbeidsprogram for et helt år.

Sak 43/86.: Budsjett for 87.

Det ble lagt fram et budsjettforslag.

Vedtak: Posten barne-og ungdomsaktiviteter må økes betraktelig. Posten medlemsaksjoner må også være med i budsjettet.

Sak 44/86.: Foreningen Døves Venner er nedlagt.

Grunnen til dette var at medlemmene er blitt for gamle og at det har vært dårlig fram møte på medlemsmøtene i lang tid.

Døveforeningen fortsetter å gi julegave til de som har fått fra Døves Venner hittil.

Sak 45/86.: "Turister" til Døves Kulturdager i Sarpsborg, støtte.

Saken utsettes til neste styremøte som blir i forbindelse med tillitsmannskonferansen 25.10. i Ålesund.

Møtet ble hevet kl.19.33

EIRIK HEGGEM MÅLFRID JOHNSEN SOLVEIG OLSEN KJELL FISKEGÅRD
KARL OTTO HEGGEM MARTIN STAVAAS

STYREMØTE PÅ DØVESENTERET I ÅLESUND, 25.10.86. KL. 12.00.

Tilstede: K. Fiskergård, S. Olsen, T. Hansen, M. Johnsen, M. Stavaas,
K. Stiansen (vararepr. for E. Heggem), S. Hjelme og døvekonsulent E. Ohna.

Sak 46/86.: Diskusjon om sak 45/86 fortsatte.

Vedtak: Kr. 300,- i tilskudd til "turister" og aktive betaler kr. 300,-
i egenandel.

Sak 47/86.: Fylkestilskudd til studiearbeid 1986, rest.

VO-midlene er overført til døveforeningen.

Sak 48/86.: Gave fra Døves Venner som er nedlagt.

Det er ytret ønske fra Døves Venner om at pengene blir brukt til nyanskaffelse/vedlikehold på døvehytta.

Vedtak: Da døvehytta's skjebne er usikker, stilles gaven i bero inntil videre. Pengene plasseres på konto, takkebrev sendes.

Sak 49/86.: Tilskudd fra Ål til "Kurs i bruk av tolk".

Tilskuddet er mottatt.

Sak 50/86.: Budsjett for 1987.

Styrets forslag til budsjett med balanse på kr. 440,500,- framlegges.

Sak 51/86.: Døvetolkutdanningen.

Det er ikke avsatt midler til tolkeutdanning på statsbudsjettet for 87.

Vedtak: Døveforeningen skriver en resolusjon til Norges Døveforbund om å følge opp saken. Det er avsatt en aksjonsdag (1.nov.) på landsplan og saken blir lagt fram på tillitsmannsmøtet i dag.

Sak 52/86.: Innmeldinger.

11 nye medlemmer er innmeldt i Møre og Romsdal Døveforening.

Sak 53/86.: Døves Landslotteri 86/87.

Vedtak: Det bestilles et hefte pr. medlem og sender det ut sammen med et brev. Det blir gitt 10% provisjon til selgere.

Sak 54/86.: Eventuellt.

Diskusjon om årsmøtested.

Vedtaket fra siste styremøte om å arrangere årsmøte i Kr.sund oppheves.

Vedtak: Sted for årsmøte 87 blir Knausen i Molde.

Møtet hevet kl. 13.50.

KJELL FISKEGÅRD TRULS HANSEN K. STIANSEN MÅLFRID JOHNSEN
SOLVEIG OLSEN MARTIN STAVAAS

TILLITSMANNSKONFERANSE 25.10.86. KL. 14.00.

Fiskergård ønsket velkommen. Navneopprop ble foretatt.

Stiansen hadde kritikk til innkallingen. Odd Kolvik ble valgt til møtereferent.

Fiskergård leste styrets forslag til aktiviteter i 1987.

Stiansen bad om at det først ble notert det som er bestemt fra sentralt hold.

Vedtak: Se vedlagt årsprogram.

Eilif Ohna orienterte så om artivitetsplanene i Bergen distrikt og i NDF for 1987.

Møtet ble hevet kl. 15.50.

ODD KOLVIK (sign)

ARBEIDSPROGRAM FOR MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING 1987.

JANUAR

- uke 1 4. Juletefest.
uke 2
uke 3 Tegnspråkkursene starter.
uke 4 23. Selvangivelsen. Hjelp til utfylling (Ålesund)
-

FEBRUAR

- uke 6
uke 7 13. - 15. Årsmøte m/kurs på Knausen i Molde.
uke 8 20. - 22. Årsmøte i FFO i Molde. 21. Møte i Moldegruppa.
uke 9.
-

MARS

- uke 10
uke 11 13. Foredrag om forsikring i Ålesund v/Helge Løvold fra Uni Forsikring.
14. Årsmøte i NDTF Møre og Romsdal (tolkeforeningen).
uke 12 21. Møte i Moldegruppa.
uke 13 + 14
-

APRIL

- uke 14
uke 15 10. - 12. Nordvestlandets Foreldrelag For Hørselshemma har årsmøte (Geiranger ?)
11. Møte i Moldegruppa (?)
uke 17 24. - 26. Døves Kirkemøte på Havly i Ålesund. 24. Ungdomsgruppa har tombola (?)
-

MAI

1. Vårfest på Døvehytta. 1. - 3. Nordisk Mesterskap i bridge for par. Bergen.
uke 19
uke 20 17. Ålesund Døves Sportskl. har arrangement på Døvehytta.
uke 21. 23. Møte i Moldegruppa.
-

JUNI

- uke 23 5. - 7. Ungdomstreff.
uke 24
uke 25 19. - 21. Stevne på Nordmøre. Foredrag og gudstjeneste.
uke 26 27. Landeveisløp, 10 km., Spjelkavik til Døvehytta.
-

JULI

- uke 27 4. Hyggesamvær på Døvehytta.

STOR GIVERGLEDE VED NORDVESTLANDETS FORELDRELAG FOR HØRSELSHEMMA'S KURS.

Nordvestlandets foreldrelag for hørselshemma hadde samling med kurs i Ulsteinvik 17.-19. oktober.

Emnet for kurset var "tegnspråklig kommunikasjon" og forelesere var Harriet Lange og Leif Gunnar Kvernberg.

Dette var samme helg som den stor tv-aksjonen "hjelp uten grenser" gikk av stabelen, og foreleserne foreslo derfor at vi skulle ta kr. 10,- i betaling for kursmateriellet og gi pengene til aksjonen.

Dette forslaget falt tilsynelatende i god jord, for resultatet av "innsamlingen" ble kr. 510,- , og med 34 kursdeltakere må dette sies å være et godt resultat.

BRAVO ! BRAVO ! BRAVO ! Og takk skal dere ha alle sammen.

SPAREBANKEN
MØRE

Sted, dato Ålesund, 19. okt. 1986 I Sign OJO

Overførsel fra
Nordvestlandets foreldrelag
for hørselhemmede
v/Solveig Hjelme
6020 Emleim
UNDERSKRIFT VED BEFÆLNING

Overføring
Vi har **debitert** Deres konto
som angitt nedenfor

Beløpet gjelder

Gave iflg. tlf.

Overførsel til

TV-AKSJONEN 86
Sparebanken Møre
Postboks 121
6001 Ålesund

Fra konto:		Til konto:	
3900		3900 0670174	
Tk.d	Val.d	Tk.k	Val.k
07	2010	07	2010
		Ref. debet/Ref.kredit	

Beløp	Gebyr	Sum beløp
		510,-

Med hilsen SPAREBANKEN MØRE

I N T E R V J U E T

ROLF ARNTZEN (31) SNEKKER.

VET DU NOE OM SOVJET?

Ja, Sovjet er et stort land, og har stor politisk om atom opprustning for rakett, krigoppvising.

HVILKE NASJONALDAG HAR SOVJET?

1.MAI.

HVORFOR HAR FASTE REGLER I SOVJET?

Fordi fra 1917 og Lenin har laget revolusjonen.

HVA HETER PRESINTEN DER I DAG?

Mikael Gorbatsjov.

HVOR MANGE INNBYGGERE ER DET I SOVJET?

Nesten ca. 300 million innbyggere.

HVILKE FARGE HAR FLAGG I SOVJET?

Rød og gul med silk, hammer og et stjerne.

HVILKEN AKTIVE HAR SOVJET?

Mye sport, moteshow, populær ballett, sjakk, m.m.

HVA HETER HOVEDSTADEN I SOVJET?

Moskva.

HVA HETER MYNT OG SEDLER I SOV.?

Rubel.

HVORDAN ER MATEN I SOVJET?

Mest korn.

HAR DU SMAKT NOE FRA SOVJET?

Ja, jeg har drukket brus uten sukker og smakte så jævlig. Jeg vrøkte med stor filter og smakte som gammelt stoff.

FINNES DORGENYBUKSE I SOVJET?

Nei, jeg tror ikke det.

HVA BETYR СССР?

Det betyr Sovjetunionen (USSR).

HAR SOVJET JULETRE?

Ja.

HAR SOVJET KRISTENDOMMEN?

Delvis, Marx tror ikke på Gud.

HVEM ER MARX?

Han skrev mange bøker.

NÅR LEVDE HAN?

Ca. 3-400 år siden.

HVORFOR FÅR IKKE TURISTER LOV Å FOTOGRAFERE?

Fordi militær områder og flyplasser, ikke noe mer.

HVORFOR FÅR IKKE RUSSE LOV Å REISE PÅ FERIE TIL UTENLANDENE?

ULOVLIG. De bør reise rundt bare i sovjet, ikke utenfor grensen. Sporter, politikker får lov å reise utenfor grensen.

ER DET DYRT Å LEVE DER?

Merkelig. Mat er dyrere enn klærne.

TJENER DE FOLK GOD LØNN PÅ ARBEIDSPlassen DET?

For lite, Bra feriepenger.

ER SOVJET MINDSTE LAND I VERDEN?

Nei, den er et stort land som en gris.

HVOR MANGE BOKSTAVER HAR SOVJET?

Over 30 bokstaver, tror jeg.

HAR DU LYST Å REISE TIL SOVJET?

Ja, kanskje om noen år.

KAN DU SKRIVE RUSSISK?

Litt.

TAKK FOR INTERVJUET!

skrevet av sigrid melby.

I N T E R V J U E R

Astrid Høj (42) Husmor.
HVORFOR BLE DU INTERESSANT Å LÆRE TEGNSPRÅK?

-Jeg har 2 søskenbarn som er døv (Solveig Olsen og Asbjørn Vestre).
Jeg lekte sammen da vi var liten før Solveig begynte på døveskolen, og jeg synes at vi forsto hverandre godt og men så Solveig begynte på skolen og lærte tegnspråk. Da forsto jeg mindre og mindre så husker jeg en gang Solveig kom hjem fra skolen og ville lære meg håndalfabet (ikke som jeg lærte på kurs). Fordi hun vil at vi fremdeles skulle prøve å forstå hverandre men jeg etterhvert ble det vanskeligere å forstå hverandre. Da jeg ble redd å snakke med henne og begynte å ønske at jeg kunne begynte å lære tegnspråk også.

NÅR BEGYNTE DU Å LÆRE TEGNSPRÅK?

-Jeg husker ikke riktig, men jeg tror ca. 1979 eller 80.

HVOR VAR DU PÅ TEGNSPRÅK-KURS FØRSTE GANG?

-Det var Sula Ungdomskole.

SYNES DU AT DET VAR VANSKELIG Å LÆRE TEGNSPRÅK FRA BEGYNNELSEN?

-Ja, kanskje litt vanskelig men meget interressant og morsomt.

HVA SLAGS TEGNSPRÅK LÆRTE DU NYE ELLER GAMLE?

-Dessverre, lærte jeg mest nye tegnspråk. Men etterhvert har jeg lært mer tegn som døve bruker.

ER DISSE LIKEHET BÅDE NYE OG GAMLE TEGN?

-Nei, mange tegn er helt forskjellige, synes jeg.

GÅR DU PÅ TEGNSPRÅK-KURS NÅ?

-Nei, men jeg kunne godt tenkt meg å gå på kurs med Leif Gunnar Kvernberg fordi han bruker bare tegn som døve bruker.

HAR DU LÆRT NOK TEGNSPRÅK I DAG?

-Nei, jeg trenger å lære mye, mer. Så det blir lettere og lettere å snakke med døve.

ER DU TOLK?

-Ja, jeg er midlertidig godkjenttolk tolker litt av og til.

ER DET VANSKELIG Å TOLKE OG TOLKE?

-Av og til, hvis de hørende bruker vanskelig ord som døve ikke forstår og de i tillegg snakker fort.

ØNSKER DU Å KOMME INN PÅ ÅL?

-Ja, jeg har lyst å prøve.

FULGTE DU MED "TEGN ER SPRÅK" PÅ TV?

-Ja, jeg har serien på video og ser omigjen og omigjen av og til når jeg har tid.

FØLER DU DEG MODIG MODIG Å VISE ANDRE AT DU KAN TEGNSPRÅK?

-Ja, det er mange som blir forbauset når de ser jeg kan snakke med døve.

HVA ER TEGN FOR SVEITS? SPØR JEG.

-Sveits lages en tegn som et kors.

TAKK FOR INTERVJUET.

s.av sigrid melby.

Astid

"PARTY" OG FOREDRAG I DØVEFORENINGA I ÅLESUND.

Fredag 24. oktober var Inger Olsen fra Eggesbønes gjest i Døveforeningen i Ålesund. Hun viste fram klær som var laget av Islandsull.

Det var anledning for døve å prøve gensere, jakker, luer, skjerf og votter. Det ble også informert om bruk og stell av klærne og det var anledning til å bestille klær for den som fikk lyst på noe nytt til vinteren.

5 % av fortjenesten på salget gikk til Døveforeningen i form av en gave.

Dette ble et skjerf m/lue som nå blir utloddet til inntekt for Døveforeningen's arbeid. Lodder blir solgt på møtene i Døveforeningen fram til julebordet 20. des. og trekning blir foretatt på julebordet. Det er også noen smågevinster med på loddboka. Lykke til !

*****

Fredag 14. november var den kjente "byvandrer" og museumsbestyrer i Ålesund Harald Grytten gjest i Døveforeningen.

Han holdt foredrag for ca. 20 døve om "Ålesund i gammel og ny tid" og han fikk hjelp av Anne Grete Vihovde som tolket foredraget.

Grytten fortalte om Ålesund fra den gangen det bare var noen få hus rundt Brosundet og fram til den byen vi har idag som stekker seg helt innover til Moa og Spjelkavik. Historien ble lagt fram på en humoristisk måte og ledsaget av lysbilder.

Vi fikk høre om bybrannen i 1904 da det bare stod ett hus igjen i byen. Der bodde en gammel mann, og han nektet å forlate huset. Han var sikker på at det ikke ville komme til å brenne. Slektningene hans "reddet" ut møbler og ting fra huset og bar det ut i parken. Der brennte ^{saken} opp, mens mannen ble sittende i huset, og huset står der den dag i dag. Det brennte altså ikke, mens all bebyggelse rundt brant ned.

Vi fikk også se bilde av den gamle "Fjellstua" som sikkert var like populær som vår nye Fjellstue er i dag med kuppel og det hele. Hit opp ble slekt og venner, som kom på besøk, dratt med og proppet fulle av bløtkaker og brus til de omtrent trillet ned trappene til byparken. Fjellstua var avholdsrestaurant helt fram til 1985.

Vi fikk også se bilder fra gamle badehus og svømme- og stupekonkurranser som hadde vært holdt i byen. Det må ha vært varmere klima her i gamle dager. Stor applaus til Grytten for foredraget. Det var svært populært.

DØVES KULTURDAGER

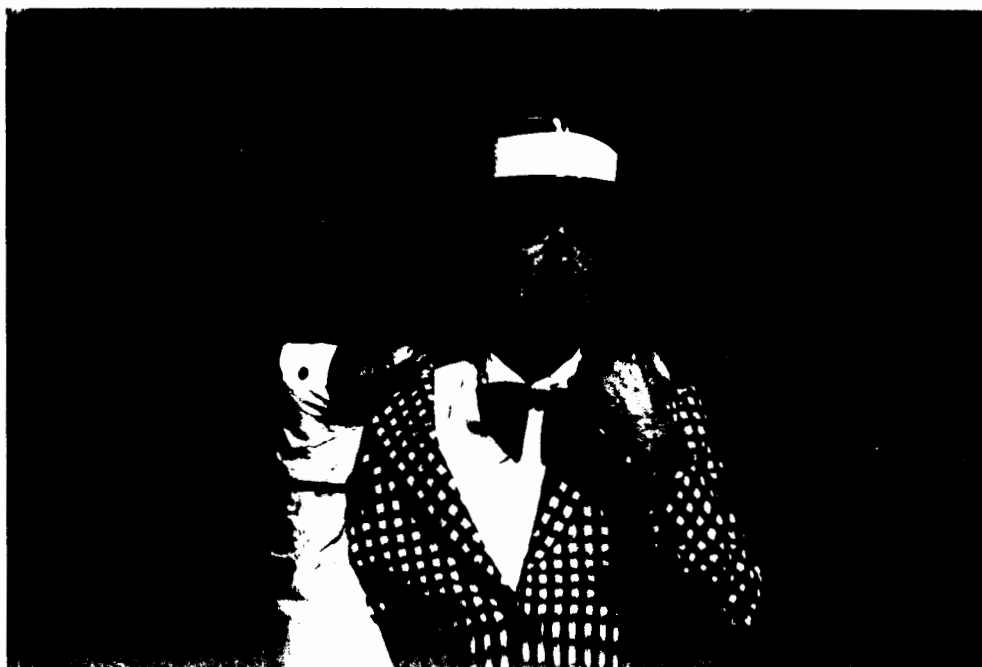
SARPSBORG 1986

"MANNEN OG FUGLEN" STADIG LIKE POPULÆRE.

Et av de mest populære innslagene under årets kulturdager ble i år som i fjor Anton Hauge med "Mannen og fuglen".

Fuglen var veldig nærvøs i år, men etter et glass vann, og litt godsnakk både tegnet og spøkte den (med god hjelp av Anton selvsagt) så publikum lå langflate av latter.

Vi kan også nevne at "paret" var på besøk hos Foreldrelaget, da de hadde samling i Ulsteinvik i oktober, og der gjorde de lykke både hos store og små. Håper vi får se mye til Anton og fuglen hans også i framtiden.

SPREK INNSATS AV DØVE FRA MØRE OG ROMSDAL UNDER KUNNSKAPSTEVLINGA VED
DØVES KULTURDAGER I SARPSBORG.

Så lyktes det for Møre og Romsdal. Kirsti Fylling, Leif Gunnar Kvernberg og Lorents Ness gikk seirende ut av årets kunnskapstevling under kulturdagene i Sarpsborg.

Det var knivskarp konkurranse og ulidelig spennende å være tilskuer. Først ledet Møre ganske klart etter 5 runder, senere ble det mer jevnt i teten, og da det var 2 runder igjen lå Møre og Vestfold likt..... Men heldigvis, etter 12 runder og endt konkurranse kunne vi konstantere at Møre hadde vunnet med 1 poeng over Vestfold.

Vi kunne bare gi stående applaus, gratulere med en kjempeinnsats og takke for at nervene holdt når det røynt på som værst.

Spørsmålene som lagene fikk, ble etterhvert vist på overhead, slik at tilskuerne også kunne få prøve sine kunnskaper, og det var sannelig ikke lette spørsmål. Det var spørsmål om historie (døve og hørende),geografi, sport og ellers litt av hvert. Mange spørsmål om ernæring forresten, litt for mange syntes noen. Vi er ihvertfall kjempefornøyd med Mørelaget og kan bare igjen si hjertelig

GRATULERER !!!!!!!!!!!

Totalt døv — normalt liv for ung ingeniør

ASLAUG BISSEBERG
ROLF ØHMAN (foto)

Selv om 26-årige Gunnar Lindellen er født totalt døv, danser han bedre enn de fleste, ifølge jentene på jobben. Den unge maskin-ingeniøren leser på munnen og har utviklet et brukbart sprog, både norsk og engelsk. Det ligger enorm innsats bak hans liv i de hørendes verden. Ingen tenker på at han er døv. Gymnasium, folkehøyskole, studier i England og ingeniørutdanning i Horten og Oslo har han gjenromført uten tåk. Odelsgutten Gunnar fra gården Lindellen i Hallingdal er et eksempel på at funksjonshemmede kan mestre sitt handicap og leve et helt normalt liv.

Når han møter fremmede sier han som så: Jeg er døv, men jeg håper du forstår hva jeg sier...

Gunnar har vokst opp i en trygg og god familie som har gitt ham selvtillit og den nødvendige stimulans. Sorgen over det døve barnet tok ikke motet fra foreldrene. Minstebarnet og odelsgutten på Lindellen skulle hjelpes på alle mulige måter. For at Gunnar skulle få gå i barnehage for hørselsvekkede på Voldslakka, flyttet hele familien til Oslo. Før tok jobb på Gartnerhallen, mor tok arti-

um og utdannet seg til lærer og logoped, søstrene studerte og ble lege og fysioterapeut. Alle slo ring om Gunnar. Men mest av alt var det Tora Lindellen som engasjerte seg i metoder og fremgangsmåter for å få sin døve sønn til å snakke og lytte ved munnavlesning.

Bryllup

— Det har ikke vært vanskeligere å oppdra Gunnar enn de andre barna, men det tok lengre tid, uttaler logoped Tora Lindellen til Aftenposten.

Selvsagt gleder foreldrene seg over sønnens fremgang. Han livshøydepunkt var bryllupet med 300 gjester i Spania ifjor. 25-årige Elena Carrero ble kjent med Gunnar i London for syv år siden. Siden korresponderte de to ganger i uken — på engelsk — før bryllupet stod ifjor. Elena trosset den norske vinter og stortrives på slektsgården Lindellen, som Gunnar og Elena skal overta.

Men så lenge Gunnar jobber på Seanor Engineering i Drammen, en bedrift for undervannsteknikk, bor det unge paret på Frogner. Ved siden av full jobb har ekte mannen pusset opp hele leiligheten.

Kjører bil

— Oppussingen har gått fint. Når man er bonde må man kunne alt. Jeg liker å bruke hendene til praktisk arbeid, sier Gunnar Lindell-

en. Utenfor står en gammel bil som han holder på å skifte motor i. Men for sikkerhets skyld har han anskaffet en annen bil som han kjører med til jobben. Biltilsynet var selvsagt betenkt over å gi førerkort til en døv, en person med hørseltap på 110 desibel. Han kan oppfatte noe lyd i det meget lavfrekvente område 500 perioder pr. sek. Det betyr at han kan oppfatte noen av lydkomponentene i f.eks. vanntapping og flydur. Forøvrig hører han ikke en lyd. Ikke desto mindre fikk han førerkort etter bare fire kjøretimer. — Der søkte jeg jobb, sier Gunnar og peker på Kvaerner Engineering på Lysaker idet vi kjører innover Drammensveien midt i rushtiden. Gunnar kjører fullstendig avslappet, samtidig som han kikker etter blålys. Selv den sterke sirene fra politi og ambulanse er han ikke i stand til å oppfatte.

Teksttelefon

— I sitt daglige arbeid har Gunnar ingen problemer med konstruksjonsjobben og kontakten med kolleger. Telefonen er det eneste som er litt vanskelig. Derfor har vi installert teksttelefon til ham. Problemet er bare at Televerkets operatør ikke kan engelsk. I vår bedrift går det meste på engelsk, men Gunnar klarer seg allikevel bra, uttaler hans sjef, direktør Johan Peter Schwartz til Aftenposten.

— Det går greit å snakke med én person. Verre er det å følge med på møter og i grupper når flere skal snakke. Da må jeg stadig spørre om igjen for å få alt med. Mitt sprog er dessverre noe fattig. Men jeg har da lært å snakke så folk kan forstå meg. Hvis mine foreldre hadde satset på tegnsprog, ville jeg bare kunnet snakke med døve. Jeg kan ikke vente at hørende skal lære seg tegnsprog for å kunne kommunisere med meg. Jeg måtte heller lære munnavlesning for at jeg skulle kunne snakke med dem.

For meg har det passet med munnavlesning, for andre er det bedre med tegnsprog, noe jeg aldri har lært, sier Gunnar.

Ikke ensom

Ensomheten som mange døve lider under, har aldri vært noe stort problem, forteller han. — Jeg har alltid vært aktiv, har alltid hatt det for travelt til å ta hensyn til depresjon og ensomhet, selv om det nok kan snike seg inn av og til når jeg føler jeg ikke blir forstått.

Døvheten ble konstatert da han var ett år gammel. Da han var to år flyttet familien til Oslo. I 1980 tok han artium på naturfaglinjen på Briskeby videregående skole for hørselsvekkede. Året etter gikk turen til Norges Bondelags folkehøyskole på Mysen. Her levde han et helt normalt ungdomsliv blant bare

hørende. Gunnar liker å danse. Selv om han lever i en taus verden, føler han rytmen i kroppen ved vibrasjoner fra dansemusikken.

21 år gammel dro han alene til England, bodde på hybel hos en hyggelig engelsk

familie og gikk på Chiches-ter School of English. Samværet med bare hørende ga ham maksimal trening i å snakke.

Ikke gi opp

Tora Lindellen ga aldri

opp håpet om at hennes sønn skulle bli selvhjulpent og kunne stå på egne ben ute i verden. I sin særroppgave på lærerskolen skriver hun tilslutt:

Husk alltid at velen til målet er tung. Det blir å gå fot

for fot. Kommer det skuffelser, gjør du fellgrep — mist ikke motet. Si til deg selv at målet skal nås — det mål som gjør barnet til et lykkelig, harmonisk menneske og et nyttig samfunnsmedlem.

**ÅLESUND DØVES
SPORTSKLUBB**

Årsmøte 21- II- 86.

Ålesund Døve Sportsklubb har holdt årsmøte på døvesenteret fredag 21-II-86 kl.19.00. Det kom omtrent det samme antallet som ifjor, 12medlemmer og 3 tilskuere. Formannen T.Krogstad åpnet med å ønske velkommen til årsmøtet. Så valg på dirigent og referent. Kjell Fiskergård ble dirigent, og formannen som referent.

Harald Oppigård leste opp årsberetningen, det kom en del klager over glepte resultater, hvorav sekretæren noterte det. Ellers ble den godkjent. Så var det kassereren sin tur og lese opp regnskapet.

Det kom en del spørsmål om regnskapet som formannen måtte forklare, og det gikk bra. Det kom ingen innkomne forslag, og vi hoppet over det. Program for 1987 ble utsatt til den nye styret var sammensatt. Deretter fikk vi rundstykker og kaffe.

Så gikk man til valg for ny styre og tillitmenn til de forskjellige idrettsgrener. Karsten Ramsvik ledet valget, og Sigrid Melloy som skulle hjelpe til var bortreist, så han ble alene om dette og det gikk greit. Resultatet ble, formann; T.Krogstad, (- Sekretær A. Standal (ny) Kasserer Kirsti Fylling (ny) styremedl. A.O.Olsb. varamann; H.Oppigård, oppmann friidrett; K.Fiskergård, fotball; Trond Budevoll, materialforvalter; K.Ramsvik, valgkomite; Mette Fiskerstrand og Kirsti Fylling. Under eventuelt var en del diskusjon om hvordan man skulle legge opp treningsprogram for Blindheim skole. Det ble enige om at Kjell Fiskergård skal lede dette programmet. Etter eventuelt takket formannen for tilliten, og hevet årsmøtet for 1986.

Referenten.

● **MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING**
TILSLUTTET NORGES DØVEFORBUND

POSTGIRO NR. 3 14 39 30 — BANKGIRO NR. 8701.07.19249

REFERAT FRA STYREMØTE PÅ DØVESENTERET I ÅLESUND 29.11.86. Kl. 12.00.

Til stede: Solveig Olsen, Målfrid Johnsen, Martin Stavaas, Truls Hansen,
Karl Otto Heggem, Kjell Fiskergård.
Eirik Heggem hadde meldt forfall. Det møtte ikke varamann.
Velferdssekretæren var til stede.

Sak 55/86: Basar. Inntekten går til..?

Døveforeningen hadde visning og salg av klær i Islandsull.
5% av salget utgjorde en gave til Døveforeningen som nå blir utloddet.

Vedtak: Inntekten (ca.kr.2000,- hvis det blir utsolgt) går inn i døveforeningens
kasse. Underavdelingene kan søke om bidrag derfra.

Sak 56/86: Forslag fra L.G. Kvernberg om at pengene fra Døves Venner settes inn
på egen konto. Rentene herfra kan taes ut og brukes i tråd med ønskene
fra Døves Venner, mens 25% av rentene tilføres kapitalen årlig.

Vedtak: Enstemmig vedtatt.

Sak 57/86: Helse-og sosialstyret i Kristiansund har tildelt Møre og Romsdal
Døveforening kr. 850,-.

Sak 58/86: Brev fra hyttestyret ang. forsikring og div. mangler ved feriehjemmet.

Vedtak: Det gis fullmakt til hyttestyret for å ordne med forsikringen.
Det kjøpes inn brannslukningsapparater til hytta og uthuset.
Hyttestyret oppfordres til å utarbeide eget budsjettforslag for
kommende år.

Sak 59/86: Brev fra Bridgeklubben med søknad om tilskott.

Leder var inhabil i saken da han er medlem av bridgeklubben. Han
forlot lokalet og overlot ledelsen av behandlingen til Målfrid
Johnsen.

Vedtak: Det gis et tilskudd på kr. 1.500,- til Bridgeklubben.

Sak 60/86: Søknad om "trivselsmidler" v/Fylkeslegen.

Forslag til søknad ble lagt fram.

Vedtak: Forlaget ble vedtatt og sendes umiddelbart.

Sak 61/86: Orientering fra leder om Døves Landslotteri.

Har foreløpig fått 200 hefter, og ingen problemer med å få døve til
å selge.

Sak 62/86: Fullmakter til bruk av bankbokser i Sunnmørsbanken i Spjelkavik og
Nordmøre Sparebank i Kristiansund.

Vedtak: Det gis fullmakter som underskrives av to personer fra styret.
Fullmaktene gis til Målfrid Johnsen for banken i Kr.sund og til
Velferdssekr. Solveig Hjelme for banken i Spj.vik.

Sak 63/86: Utmeldinger.

2 personer er utmeldt av Døveforeningen.

5 personer er strøket fra medlemslisten, da de ikke har betalt kontingent etter purring to ganger.

Sak 64/86: Vi diskuterer FFO.

Gjennomgang av **debattopplegg** fra Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon.

Vedtak: Det opprettes en komité som ser på dette.

Møtet ble hevet kl. 15.30.

SOLVEIG OLSEN MÅLFRID JOHNSEN MARTIN STAVAAS TRULS HANSEN KARL OTTO HEGGEM
KJELL FISKEGÅRD

*****

FINT TILTAK AV ÅLESUND ARBEIDERPARTI.

Torsdag 27. nov. 86. arrangerte Ålesund Arbeiderparti et åpent møte i Fageliaulaen i Ålesund. Statsminister Gro Harlem Brundtland holdt foredrag om "Den politiske situasjonen", og etter foredraget fikk publikum slippe til med spørsmål til statsministeren.

Det som var spesielt med dette arrangementet var at Ålesund Arbeiderparti hadde tilrettelagt forholdene for døve og tunghørte, med to døvetolker og teleslynge. Teleslyngen virket visst ikke så bra, men døvetolkene var i funksjon, og de fire døve som var tilstede uttrykte at de hadde godt utbytte av arrangementet. Torbjørn Ingebriktsen, som har vært vår kontaktperson i forbindelse med dette, sier at det nok vil bli brukt tolk ved flere arrangementer utover i året som kommer. Vi håper flere følger Arbeiderpartiets eksempel.

*****

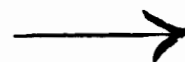
BREV TIL KRINGKASTINGSRÅDET OG TIL BJARTMAR GJERDE OM TEKSTING I TV.

Det er vel utallige henvendelser som i årenes løp har blitt sendt til NRK om manglende teksting og tolking av tv-programmer.

På tillitsmannsmøtet i Møre og Romsdal Døveforening ble vi enige om at alle som var tilstede skulle sende et brev til enten kringkastingssjef Bjartmar Gjerde eller til Kringkastingsrådet. Brevet ble også sendt til Sunnmørsposten og tatt inn der.

Hittil er det bare en, som vi kjenner til, som har fått svar på henvendelsen. Det er Anne Grete Vihovde, som sendte sitt brev til Kringkastingsrådet og undertegnet det Norsk Døvetolkforening avd. Møre og Romsdal.

Vi gjengir her brevet som ble sendt, og svaret som ble mottatt.....

TEKSTING AV PROGRAMMER I FJERNSYNET.

Leser i Sunnmørsposten 21.10.86. at Karin Glomset, som har en hørselshemmet datter på 16 år, har skrevet brev til NRK om manglende teksting av programmet Norge Rundt ved første gangs utsendelse.

Karin Glomset har bare fått et svevende og svært generelt svar fra NRK, og hun er ikke fornøyd med dette.

Vil bare si at jeg med dette støtter henne fullt ut. Alle som selv er hørselshemmet eller har hørselshemmede i familien vet hva det betyr når monopolinstitusjonen NRK sender norske programmer uten teksting eller tolking. Det gjelder ikke bare programmet Norge Rundt, men en hel mengde interessante programmer som hørselshemmede på denne måten går glipp av.

En del programmer blir sendt i reprise med tekst noen dager senere, javel, men det er som regel ved første gangs utsendelse at familien sitter sammen foran tv-apparatet, og det er da den hørselshemmede ikke klarer å følge med og derfor enten blir sittende å føle seg utenfor og frustrert eller velger å trekke seg tilbake med andre aktiviteter.

Begge deler er like vondt for resten av familien, som herved føler at gleden ved programmet blir borte.

Leste i samme utgave av Sunnmørsposten at NRK skal sende et barneprogram som er tilpasset for hørselshemmede. BRAVO !! Det er lenge siden sist.

Men det er ikke nok, ikke på langt nær.!

Vi har etterhvert hørt alle argumentene for å ikke tekste eller bruke tolk på skjermen, og jeg vil bare si: Det holder ikke.

Alle landets hørselshemmede betaler også sin tv-lisens, og hva får de igjen?

Kjære NRK, nå er det på tide å ta skjeen i en annen hånd, vi vet at dere kan hvis dere vil.

Med hilsen

Norsk Døvetolkforening
avd. Møre og Romsdal
v/Anne-Grete Vihovde

6222 IKORNES

Kringkastingsrådet

Bjørnstjerne Bjørnsons plass 1, 0340 Oslo 3
Sentralbord (02) 45 90 50
Direkte linjer:
Sekretær 45 84 94
Kontor 45 85 08, 45 98 01, 45 86 52

Oslo, 19/11-86.

Takk for Deres henvendelse av 25. oktober.

Spørsmålet er fra tid til annen oppe i Kringkastingsrådet, som da innhenter NRK's uttalelse om saken. Vi forstår det slik at problemet ikke er så lett å løse. I en del andre land går tendensen i retning av å "dubbe" filmene, d.v.s. å oversette talen, slik at all teksting bortfaller. NRK har ingen umiddelbare planer om dette. Men Rådet har programledelsens forsikring om at man er helt på det rene med hørselshemmedes vanskeligheter.

Vennlig hilsen

Helle ?
Ole Nordmann
Ole Nordmann

HVA ER EN

DØVETOLK?

N.D.T.F. og H.E.R. akronymene i nov. Årving
Her er teksten på lepeplaten som ble
delt ut.

HAR DU TENKT PÅ:

* En døvetolk er en person som behersker døves kommunikasjonsmetoder, det vil si tegnspråket.

* Døvetolken har som oppgave å formidle språket begge veier, fra den hørende til den døve og omvendt.

* Dagens tolkeutdanning består av 2x3 ukers kurs med innlagt 1/2 års praksis og eksamen.

* I 1986 er bare 1. kurs utdannelsen gjennomført. 2. del er utsatt på ubestemt tid...

* På statsbudsjettet for 1987 er bevilgningen . for 0,-!

~ en stor del av informasjonen i

dagens samfunn får vi gjennom hørselen

* Radio, TV (døve betaler full tv-lisens)

* Møter, kurs, utdanning m.m.

~ for å få del i denne informasjonen, har døve behov for tolk!

Alle kan for eller senere bli rammet av at hørselen forsvinner, men livet skal gå videre. Døve trenger samfunnet ~ samfunnet trenger døve, ~ og ikke minst døvetolkene!

...)

Brattvåg 27.11-1986.

Kirke og Undervisningsdep.v/Statsråden.

Kirke og Undervisningskomiteen,
Stortinget.

Det er med stor skuffelse vi har lest regjeringens forslag til statsbudsjett for - 87.

Ikke ett øre er avsatt til utdanningskurs for døvetolker.

I tillegg kommer det at det pågående kurset for tolker som ble startet våren - 86 er utsatt på ubestemt tid.

Pr.1.8.86 ble det gjennomført strykning av alle midlertidig godkjente tolker som ikke søkte, og fikk ett års dispensasjon. Statsbudsjettet forteller at det ikke vil bli gjennomført flere korte utdanningskurs, men at det vil bli arbeidet med opprettelse av en 3-årig utdanning på høgskolenivå. Det virker påfallende at teksten i omtalen av denne utdanningen er helt lik fra år til år, uten at noe skjer. Om denne utdanningen går i orden, vil det likevel gå 4-5 år før det kan bli en økning i antallet godkjente døvetolker. På denne bakgrunn føler vi som foreldre oss forpliktet til å gi dere politikere beskjed om dette.

Det er barna våre og deres framtid det gjelder. Vi velger å tro at de "ansvarlige" ikke har tenkt seg om, og helt vet hva dette vil innebære. Stortinget har vedtatt at funksjonshemmede skal ha fortrinnsrett i den videregående skole fra 1.1.87.

Døve og tunghørtes adgang til utdanning skulle da kunne økes i betydelig grad. Men de er avhengig av det "tekniske hjelpemiddelet" en døvetolk er. Det blir det bare vanskeligere enn noen gang før å skaffe seg.

Nordvestlandets Foreldrelag for Hørselshemma henstiller til KUD og Kirke og Undervisningskomiteen at noe skjer i denne saken, og at det straks nedsettes ett utvalg som skal arbeide med en 3-årig tolkeutdanning innenfor høgskolesystemet.

Inntil denne utdanningen kommer igang, må midler stilles til disposisjon for flere tolkekurs på nåværende nivå.

Vi ser fram til ett snarlig og positivt svar.

Med hilsen

NORDVESTLANDETS FORELDRELAG FOR HØRSELSHEMMA
v/ Marianne Karlsnes. Våghallvn.20.6270 Brattvåg.

Julebord.

*****

MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING HAR JULEBORD

PÅ ULSTEIN HOTELL

LØRDAG 20. DESEMBER.

KL. 14.00 FOREDRAG VED TORALF RINGSØ FRA NORGES DØVEFORBUND.

KL. 18.30 JULEBORD I ARCUS RESTAURANT

DANS I APOLLON DANCING.

VELKOMMEN TIL ULSTEINVIK !!

Døvegudstjeneste!

LØRDAG 6. DESEMBER:

DØVEGUDSTJENESTE I KRISTIANSUND KL. 14.00 I YNGLINGEN, HELSINGSGT. 14.

DØVEKAPELLAN ROLF PIENE HALVORSEN FRA TRONDHEIM TALER.

*****

SØNDAG 7. DESEMBER:

DØVEGUDSTJENESTE I VOLSDALEN KIRKE I ÅLESUND KL. 11.00.

DØVEPREST ASGEIR STRAUME TALER.

*****

DAGENS BESØK.

Det er Einar Djupvik, nybakt pensjonist, som kommer innom kontoret i Døvesenteret denne første desemberdagen.

Jeg kommer nå rett fra en fest som ble arrangert i Rådhuset forteller han.

Det var 3 personer som gikk over i pensjonistenes rekker, og Ålesund kommune hadde en liten tilstelning for oss.

Gjerde holdt en tale der han takket oss som hadde jobbet i kommunen i så mange år (Einar har jobbet som renovatør siden 1975) og så fikk vi hver sin blomsterbukett og en pengegave.

Jeg skulle ønske jeg hadde hatt med tolk, men fikk beskjeden så sent søndag kveld at det ble vanskelig å få tak i noen.

Hvordan føles det å være blitt pensjonist ? spør jeg.

- Jeg må først si at det er litt vemodig, svarer Einar, jeg har alltid vært glad i å arbeide og har hatt god helse.

Hva vil du gjøre nå da når du får så mye fritid ?

- Jeg har stor eiendom (3 mål) så jeg har alltid noe å gjøre der, ihvertfall om sommeren. Jeg har også lyst å begynne på kurs f.eks. i porselensmaling, svarer Einar.

Ja, han har nok planene klare for litt av hvert, så fritidsproblemer blir det vel ikke for denne aktive pensjonisten med det første.

Vi ønsker lykke til med pensjonisttilværelsen !

Solveig.

*****

DESEMBER

Desember har også fått navn etter et latinsk ord – de cem som betyr ti. Desember – årets mørkeste måned, er ikke bare årets festmåned, men også den måneden folk forflytter seg mest. Fremdeles er det tradisjon at alle utflyttere som kan reiser hjem til jul og til julematen. Kanskje de gamle hadde rett når de sa: "Julemat og påskesalt er godt for alt"! **GOD JUL**

FRA PRIMSTAVEN

Barbromesse (14/12) "Barbrodøgri gjeng soli burt, Lusinotti (13/12) kjem ho att", sa de gamle. Det knyttet seg mye overtro til Lusinatta. Blant annet var alt som kunne krype og gå av tusser og troll ute den natten. Som været var **Tomasmesse** eller **Vintersolverv**, (21/12) skulle det bli hele vinteren. Alt arbeid som ble gjort **Julaften** fulgte det hell med, selv om det så var å sy i en knapp. **Juledagen** var det god skikk å holde seg hjemme – en skikk som enkelte steder holdes i hevd den dag i dag.

OG SÅ KOM SNØEN....

"En tolk må klare alle situasjoner...", sier vi i tolkeforeninga. I mitt stille sinn har jeg nå utvidet ordtaket til også å gjelde velferdssekretæren. Etter å ha brukt 1½ (!) time i TETT snøkave og med en fart på 40km./t. fra Rekdal til Ørskogfjellet, ga min trofaste Toyota opp. Det hjalp ikke hverken å godsnakke eller ~~trøe~~, den ville ikke gå lenger.

Det var bare å komme seg i hus på Turisthytta og ringe etter hjelp. Etter å ha ventet der i 1½ time (og den stakkars Toyotaen var blitt helt nedsnødd), kom en stor sterk mann med bergingsbil fra NAF, og "reddet" oss.

Vi ble slept ned igjen til Vestnes til et verksted der.

Der var det mange flinke bilmekanikere som kikket i motoren, klødde seg i hodet, skrudde litt, skiftet noen deler, prøvde å starte, klødde seg i hodet og skrudde litt igjen.

Jeg ventet og ventet og ventet...

Kl. 19.00 (da hadde vi vært på verkstedet i 2 timer) var det på tide for mekanikerne å gå hjem.

Toyotaen ville fremdeles ikke gå, så jeg måtte bare etterlate den der, og med tungt hjerte fikk jeg haike med to av mekanikerne som skulle til Sjøholt.

Det var rart å komme hjem uten Toyotaen, og jeg savner den veldig, men i dag regner det (heldigvis) og jeg har store forhåpninger om at jeg skal få den hjem i kveld.

Jeg håper det blir L E N G E til vi får sånnt vær igjen....

*****

BESØK AV VELFERDSSEKRETÆREN...

Har du lyst å ha besøk av velferdssekretæren ??

De faste besøksdagene er tirsdag og torsdag, og jeg vil gjerne komme på besøk til deg.

Kanskje har du et problem som du trenger hjelp med ?

Eller kanskje du har bare lyst å prate litt ?

Torbjørgh Larsen vil også gjerne være med på besøk, hvis du kjenner henne og har lyst at hun skal være med.

-----klipp ut -----klipp ut -----

Jeg ønsker besøk av velferdssekretæren.

Navn.....

Adresse.....

tlf.nr. ....

Jeg vil også gjerne ha besøk av Torbjørg

Sendes til : Velferdssekretæren for døve og tunghørte.

Katevågen 2. 6017 ÅSESTRANDA.

DØVBLITTGRUPPE I MOLDE.

Så ser det endelig ut til at vi skal få egen døvblitt-gruppe i Molde.

Orienterende møte vil bli holdt i Velferdssentralen, Strandgt. 5 fredag 16.januar 1987.

Det blir sansynligvis Helge Herland og Oddveig Kaulum som vil delta fra DØVBLITTUTVALGET i Norges Døveforbund.

Målfrid Myhr, som er erfaren skrivetolk fra døvblitt-gruppa i Ålesund blir med på første møte, og senere finner vi en skrive-
tolk fra Molde.

Alt som blir sagt på disse møtene vil altså bli skrivetolket.

Vi håper selvsagt på stor oppslutning fra døvblitte i Molde og omegn.

Kom på første møte og vær med på å bestemme når og hvor møtene skal holdes i framtiden.

Vi skal også velge et interimstyre, og tar gjerne imot forslag på personer som kan passe til å sitte i det styret.

Dere bestemmer til en viss grad selv hvordan møtene skal legges opp, men vi må ha med litt undervisning i tegn hver gang.

Å kunne tegn letter jo litt kommunikasjonen oss imellom, ikke sant ?

En viktig del av samværet vil også kaffekosen være.

Kom igjen og bli med på døvblitt-gruppa !!

Det vil bli sendt ut invitasjon pr. brev til de døvblitte i Molde og omegn som vi kjenner til.

Dersom du ikke får slikt brev, men har lyst å være med likevel så kan du kontakte :Velferdssekretæren for døve og tunghørte

Katevågen 2, 6017 ÅSESTRANDA tlf. 071 46264.

Eller du kan bare stikke innom den 16.jan. på Velferdssentralen ca. kl. 18.00 - 19.00 Nærmere tidspunkt vil bli opplyst i brevet og i annonse i Moldeavisene før møtet.

Vel møtt !!!

Med hilsen

Solveig

Solveig Hjelme, velferdssekr.

og kontaktperson til Døvblittutvalget.

● **MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING**
TILSLUTTET NORGES DØVEFORBUND

POSTGIRO NR. 3 14 39 30 — BANKGIRO NR. 8701.07.19249

PROGRAM FOR DESEMBER:

lørdag 6.: Døvegudstjeneste i Kristiansund v/Rolf Piene Halvorsen kl. 14.00

søndag 7.: Døvegudstjeneste i Volsdalen kirke i Ålesund v/ Asgeir Straume kl.11.00

lørdag 20.: Julebord på Ulstein Hotell i Ulsteinvik. Foredrag v/Toralf Ringse
kl. 14.00

SERVERINGSLISTE:

Januar:

fredag 9. Torbjørg Larsen - Leif Gunnar Kvernberg

fredag 16. Margit Strømsheim - Kjell Olsen

fredag 23. Jorid og Erling Fylling

Februar:

lørdag 7. May-Britt Ludviksen - Kirsti Fylling - Geir Haugen

fredag 20. Bjørg Ness - Adolf Standal

fredag 27. Anna Oppigård - Einar Djupvik

Mars:

fredag 6. Solveig Olsen - Trygve Krogstad

fredag 13. Mette Fiskerstrand - Trond Brudevold

fredag 20. Sigrid Melby - Rolf Arntzen

fredag 27. Anna Djupvik - Magne Lid

April:

fredag 3. Jeanne Nygård - Karsten Ramsvik

Mai:

lørdag 2. Torbjørg og Kjell Fiskergård

søndag 17. På døvesenteret, Sportsklubb - styret.

lørdag 23. Solfrid Lid - Lorents Ness

lørdag 30. Inger-Anne og Trygve krogstad

VELFERDSSEKRETÆREN:

Fra mandag 1. desember har velferdssekretæren fått midlertidig utvidet sin kontortid på døvesenteret.

Mandag og onsdag kl.10.00 - 16.00, fredag kl. 13.00 - 19.00

Tlf. 071 46264 (tulf.) Adr. Katevågen 2, 6017 ÅSESTRANDA;

retur adresse:

B

MØRE OG ROMSDAL
DØVEFORENING

6017 ÅSESTRANDA

**NORDVESTLANDETS
FORELDRELAG
FOR HØRSELHEMMA**

● **MØRE OG ROMSDAL DØVEFORENING**
TILSLUTTET NORGES DØVEFORBUND

POSTGIRO NR. 3 14 39 30 — BANKGIRO NR. 8701.07.19249

PROGRAM FOR VÅREN 1987.

JANUAR:

- søn. 4. : Juletreffest på Havly.
- fre. 9. : Døveforening på døvesenteret. kl. 19.00
- fre. 16.: Døveforening på døvesenteret kl. 19.00
- lør. 17.: Moldegruppa kl 14.00
- tir. 20.: Døvblitt - gruppe på døvesenteret kl 18.30
- fre. 23.: Tombola på døvesenteret kl 19.00V/ hyttestyret

FEBRUAR:

- LØR 7.: Karneval v/ ungdomsklubben på døvesenteret kl 18.00
- fre-søn. 13-15. Kurs/ Åromate på Knauson i Molde
- tir. 17. : Døvblitt- gruppe på døvesenteret kl 18.30
- tir. 17. Klubbmesterskapet innendørs u/tillæg kl 19.30
- fre. 20. : Hyggefest med tombola v/bridgeklubben kl 19.00
- lør. 21. : Moldegruppa kl 14.00
- fre. 27. : Døveforening på døvesenteret kl 19.00

MARS

- fre. 6. : Tombola på døvesenteret v/ Ålesund døvessportsklubben kl 19.00
- tir. 16. : Innendørs D.M. korrespondanse u/tillæg kl 19.30
- fre. 13. : Foredrag på døvesenteret (UNI) forsikring kl 19.00
- tir. 17. : Døvblitt-gruppa på døvesenteret kl 18.30
- fre. 20. : Døveforening på døvesenteret kl 19.00
- lør. 21. : Moldegruppa kl 14.00
- fre. 27. : Tombola og kaffesalg på døvesenteretv/menighetstyret kl 19.00

APRIL

- fre. 3. : Døveforening på døvesenteret kl 19.00
- tir. 7. : Døvblitt-gruppa på døvesenteret kl 18.30
- lør. 11. : Moldegruppa kl 14.00
- fre.-søn. 24-26. Kirkemate på Havly